

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

INHOUDSOPGAVE

Programmabegroting 2010 Meerjarenraming 2011–2013

INLEIDING.....	6
FINANCIËLE POSITIE	10
PROGRAMMA 1 - BESTUUR EN BURGER	20
PROGRAMMA 2 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	26
PROGRAMMA 3 - OPENBARE RUIMTE	32
PROGRAMMA 4 - ECONOMIE	40
PROGRAMMA 5 - SCHOLING EN VORMING.....	42
PROGRAMMA 6 - WELZIJN EN CULTUUR	48
PROGRAMMA 7 - ZORG, WERK EN INKOMEN	54
PROGRAMMA 8 - BOUWEN EN MILIEU	64
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	72
OVERZICHT VAN BEOOGDE MUTATIES RESERVES	74
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN.....	78
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN	84
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	92
PARAGRAAF 4: FINANCIERING	98
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN	104
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	120
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING	124
BESLUITVORMING.....	128
BEGROTINGSWIJZIGING	130

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Inleiding

INLEIDING.

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe.

Aanbieding

Met veel genoegen presenteren wij u de programmabegroting 2010 van de gemeente Neder-Betuwe, inclusief de meerjarenraming 2011 tot en met 2013. In deze stukken doet wij voorstellen aan de Gemeenteraad voor de uitvoering van het beleid. Dit beleid is voornamelijk verwoord in het vastgestelde coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder".

De programmabegroting is het document waarmee de raad het college een opdracht meegeeft, de prestaties vaststelt en de budgetten voor de programma's in 2010 bepaalt.

De begroting is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De programmabegroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Inleiding
- Financiële positie
- Programma's
- Overzicht algemene dekkingsmiddelen
- Overzicht beoogde mutaties reserves
- Paragrafen

Algemeen

De aanbidding van deze begrotingsstukken vindt plaats op grond van artikel 190 van de gemeentewet. De vaststelling staat gepland voor uw vergadering van 12 november 2009, zodat de stukken voor de wettelijke datum van 15 november bij onze toezichthouder kunnen worden ingediend.

In de opbouw van de programmabegroting hebben we een aantal verbeteringen doorgevoerd. Behalve een financiële planning is een begroting een overkoepelend beleidsplan voor de komende jaren. Om uw raad beter te kunnen informeren en in staat te stellen uw controlerende en taakstellende rol uit te oefenen is er gekozen voor een andere opzet ten opzichte van het begrotingsjaar 2009.

De nieuwe opzet heeft als doel de begroting makkelijk leesbaar te maken en door een eenduidige structuur kan het te voeren beleid inzichtelijker gemaakt worden. Bij de opzet van elk programma vindt u de trits:

- Algemeen (programma-inhoud, relevante kaders en ontwikkelingen)
- De drie "w"-vragen;
- Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Zo ontstaat snel inzicht in de voornemens en de beoogde resultaten. Waar nodig en mogelijk zijn kengetallen toegevoegd (effect- en prestatie-indicatoren). Het is te vroeg om iets te zeggen over de effecten van het gebruik met kengetallen. Voortschrijdend inzicht van betekenis zal pas ontstaan bij het opmaken van de eerstvolgende jaarrekening en de daarop volgende financiële beleidsdocumenten. Duidelijk is dat er nog kwaliteitsslagen te maken zijn met betrekking tot het gebruik van indicatoren. In de loop van het jaar zullen inspanningen worden gedaan om de begroting door te ontwikkelen.

De in deze begroting opgenomen effectindicatoren kunnen wij monitoren op basis van de huidige budgetten. Het verder uitbreiden van effectindicatoren is op voorhand niet mogelijk in verband met het ontbreken van financiële middelen.

Nu ligt de begroting 2010 voor, zoals deze door uw raad vastgesteld kan worden. De begroting is gebaseerd op de vastgestelde kadernota 2010-2013. De begroting biedt naar onze mening voldoende handvatten voor de kaderstellende en controlerende rol van uw raad.

Via de programma's wordt:

- Vooraf richting gegeven;
- Tussentijds gelegenheid geboden om de beleidsrealisatie te volgen en
- Na afloop van een jaar de mogelijkheid geboden voor controle en evaluatie van het gerealiseerde beleid.

Budgetautorisatie

De autorisatie van de begroting is een specifieke invulling van de kaderstellende functie. Door de autorisatie worden budgettaire kaders voor een jaar aangegeven. Uw raad heeft ook een kaderstellende functie op het terrein van meer beheersmatige aspecten. De door u vastgestelde verordeningen op grond van de artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet hebben betrekking op het financieel beheer en beleid, de controle en de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige besteding van middelen.

Uw raad stelt de kaders voor de belangrijke, politiek relevante onderwerpen. Het dualistische stelsel vereist een raad die bereid is details te laten voor wat ze zijn en te sturen op het niveau van de programma's en de maatschappelijke resultaten die daarbij zijn bepaald. Het plaatsen van de autorisatie op programmaniveau betekent niet dat geen inzicht meer wordt gegeven in details. De raad autoriseert de budgetten op programmaniveau en de daarbij aangegeven inhoud. De inhoud van de programma's is niet meer weergegeven in de vorm van producten, maar in de vorm van saldi per beleidsthema.

Als uw raad de kaders voor de programma's en de begrotingen heeft vastgesteld nemen wij de uitvoering ter hand en wij leggen daar op meerdere momenten verantwoording over af.

Wij zullen uw raad tijdig van die informatie voorzien die u nodig heeft om uw controlerende functie goed te kunnen uitoefenen. We hebben dit gedaan door de nieuwe opzet van de begroting conform de richtlijnen van de VNG te doen. Het eerste verantwoordingsmoment in 2010 (Bestuursrapportage I) zal in dezelfde lijn worden doorgetrokken.

Opheusden, 13 oktober 2009.

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Financiële Positie

FINANCIËLE POSITIE

De uiteenzetting van de financiële positie met toelichting

Artikel 20 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) geeft aan, dat de uiteenzetting van de financiële positie uit twee delen bestaat:

1. een raming voor het begrotingsjaar die de financiële gevolgen van het bestaande beleid en het nieuwe beleid van de programma's moet bevatten.
2. Afzonderlijk aandacht te besteden aan
 - De jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen
 - De investeringen onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
 - De financiering
 - De stand en het verloop van de reserves
 - De stand en het verloop van de voorzieningen

Overzicht financiële positie 2010-2013

Hieronder volgt een overzicht van de financiële positie van de van de gemeente Neder-Betuwe.

De financiële positie is gesplitst in bestaand beleid en nieuw beleid.

Het bestaande beleid is tot voor de kadernota 2010-2013.

Het nieuw beleid is gesplitst in "nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2010-2013" en de "gevolgen van de aangenomen moties".

Overzicht Financiële Positie 2010-2013						
	rekening	begroting	begroting	Meerjarenraming		
	2008	2009	2010	raming	raming	raming
	€	€	€	€	€	€
Bestaand Beleid						
Het geraamde resultaat voor bestemming	431	856	-345	-477	-260	-260
Beoogde toevoegingen en onttrekkingen reserves	-1.288	-1.224	-303	-233	-243	-243
Het geraamde resultaat na bestemming	-857	-368	-648	-710	-504	-504
+ = tekort - = overschot						
Nieuw Beleid						
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	0	0	-67	125	0	198
Gevolgen aangenomen moties	0	0	65	165	322	322
Totaal Nieuw Beleid	0	0	-2	290	322	520
+ = tekort - = overschot						
Het geraamde resultaat na bestemming						
Inclusief bestaand en nieuw beleid	-857	-368	-650	-420	-182	17
+ = tekort - = overschot						
Het geraamde resultaat na bestemming						
Meerjarig						
+ = tekort - = overschot						

Bestaand beleid

Hieronder volgt een beschrijving van bestaand beleid. Bestaand beleid betreft de situatie tot en met bestuursrapportage I 2009. In bestaand beleid zijn wijzigingen doorgevoerd zonder financiële gevolgen.

Het meerjarenperspectief bij de kadernota 2010-2013 gaf een meerjarig overschot van € 2.366.000.

Voor 2010 een overschot van € 648.000,

Voor 2011 een overschot van € 710.000,

Voor 2012 een overschot van € 504.000,

Voor 2013 een overschot van € 504.000.

Doorgevoerde wijzigingen in bestaand beleid zonder financiële gevolgen:

In bestaand beleid hebben wijzigingen plaatsgevonden. Deze wijzigingen hebben geen financiële consequenties. Wel hebben er verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling plaatsgevonden.

▪ **Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.**

Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.

Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie was aanwezig in de begroting 2009-2012) maar hebben wel geleid tot verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.

Hieronder ziet u een totaaloverzicht van de onderlinge verschuivingen van lasten per programma's ontstaan door een gewijzigde urenverdeling.

		begroting 2009 x € 1000	begroting 2010 x € 1000	Verschillen per programma 2010 tov 2009 x € 1000
	Urenverdeling per programma			
P1	Bestuur en Burger	2.312	1.968	-344
P2	Openbare Orde en Veiligheid	726	623	-103
P3	Openbare ruimte	1.496	1.407	-89
P4	Economie	72	98	26
P5	Scholing en vorming	589	565	-24
P6	Welzijn en cultuur	745	782	37
P7	Zorg, werk en inkomen	765	918	153
P8	Bouwen en milieu	3.576	3.920	344
	Totaal	10.281	10.281	0

Bij de afzonderlijke programma's ziet u de hierboven gepresenteerde onderlinge verschuivingen van lasten terug onder het kopje bestaand beleid verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009,

▪ **Correctie opbrengst onroerende zaak belastingen met 1 % in 2010.**

Een beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage.

De meicirculaire 2009 gaf aan dat er voor 2010 uitgegaan moet worden van een inflatiepercentage van 2%. Helaas is er bij de raming van de opbrengst OZB voor het jaar 2010 rekening gehouden met 3%. (2% waardestijging onroerend goed en 1 % inflatie)

De correctie van 1% is in bijgevoegde begrotingswijziging op deze begroting meegenomen.

Om te komen tot een sluitende meerjarenraming is conform de kadernota 2010-2013 onder nieuw beleid, voorgesteld om de opbrengst OZB jaarlijks met 5% te laten stijgen naast de inflatie.

Voor verdere informatie over deze correctie wordt verwezen naar het raadsvoorstel en naar het samenvattend financieel overzicht van de financiële positie die ook in het raadsvoorstel is opgenomen.

Nieuw beleid:

In de begroting is onder nieuw beleid de vastgestelde kadernota 2010-2013 opgenomen. Het betreft hier zaken als nieuwe ontwikkelingen, bezuinigingen c.q. beleidsombuigingen, aanpassingen algemene uitkering uit het gemeentefonds en toename heffingen onroerende zaak belasting.

De financiële gevolgen van de vastgestelde kadernota 2010-2013 zijn hieronder weergegeven.

Specificatie Nieuw Beleid					
		Meerjarenraming			
		Begroting 2010 €	Raming 2011 €	Raming 2012 €	Raming 2013 €
Nieuw beleid					
Nieuwe ontwikkelingen		296.500	234.500	284.000	351.000
Bezuinigingen c.q. beleidsombuigingen		-672.500	-642.500	-1.245.000	-1.338.000
Aanpassing algemene uitkering uit het gemeentefonds		484.000	883.000	1.486.000	1.885.000
Toename heffingen onroerende zaak belasting		-175.000	-350.000	-525.000	-700.000
Totaal nieuw beleid 2010-2013		-67.000	125.000	0	198.000

Tijdens de behandeling van de kadernota 2010-2013 zijn moties aangenomen. De financiële gevolgen van de aangenomen moties zijn ook onder nieuw beleid opgenomen. Ook de tijdens de raadsvergadering van 17 september 2009 aangenomen motie "Geen verlaging subsidieverlening met 2% vanaf 2012" is opgenomen onder nieuw beleid.

De financiële gevolgen van de bij de behandeling van de kadernota 2010-2013 aangenomen moties zijn hieronder weergegeven.

Financiële gevolgen aangenomen moties						
		Meerjarenraming				
		Progr.	Begroting 2010 €	Raming 2011 €	Raming 2012 €	Raming 2013 €
2	Inhuur toezichthouder als onontkoombaar aanmerken.	2	15.000	15.000	15.000	15.000
3	Inzicht geven in planning financiering en reserve nieuwbouw gemeentehuis	1	0	0	0	0
4	Geen beleidsombuigingen voor wijkmanagement	1	0	0	102.000	102.000
8	Financiële en organisatorische consequenties regionalisering brandweer weerge	2	0	0	0	0
9	Geen beleidsombuigingen voor speelruimtebeleid	2	0	0	35.000	35.000
11	Geen beleidsombuigingen voor onderhoud begraafplaatsen	7	41.000	41.000	41.000	41.000
13	Geen beleidsombuigingen voor onderhoud gazonnen	2	9.000	9.000	9.000	9.000
16	Geen verlaging subsidieverlening met 2% vanaf 2012		0	0	20.000	20.000
19	Mantelzorg als onontkoombaar aanmerken	7	11.000	11.000	11.000	11.000
20	Geen beleidsombuigingen voor WMO	7	0	100.000	100.000	100.000
25	3% bezuinigingen op beheerplan materieel (kapitaallasten)	2	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
26	3% bezuinigingen op onderhoud gebouwen	8	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
29	Voor de jaren 2011 en 2012 de weerstandsvermogen naar 1,2 brengen		0	0	0	0
			65.000	165.000	322.000	322.000

Bestaand en nieuw beleid

De financiële positie bij de programmabegroting 2010-2013, geven op basis van bestaand beleid en het voorgestelde nieuw beleid, voor de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 in totaal geen sluitend beeld. De jaren 2010 tot en met 2012 sluiten met een overschot maar voor het jaar 2013 is er een tekort.

2010 sluit met een overschot van € 650.000,

2011 sluit met een overschot van € 420.000,

2012 sluit met een overschot van € 182.000

2013 sluit met een tekort van € 17.000.

Totaal over deze jaren is er een meerjarig overschot van € 1.236.000.

Doorwerking bestuursrapportage II 2009

Als de financiële gevolgen van de bestuursrapportage II 2009 hierbij worden betrokken sluit 2010 met een overschot van € 579.000, 2011 sluit met een overschot van € 341.000, 2012 met € 137.000 en 2013 met een tekort van € 62.000

Het financiële effect van de bestuursrapportage II 2009 is verwerkt in het overzicht hieronder.

Doorwerking septembercirculaire 2009.

Nadat de programmabegroting in concept gereed is, hebben wij op de valreep de financiële effecten van de septembercirculaire 2009 in beeld kunnen brengen. De bijdrage uit het gemeentefonds conform deze circulaire geeft voor alle jaren een stijging te zien.

Het resultaat van deze hogere bijdrage is dat de gemeente Neder-Betuwe een sluitende begroting en meerjarenraming kan presenteren. Hiertegenover staan extra lasten voor de WMO (AWBZ pakketmaatregel, psychosociaal), extra lasten voor toezicht en handhaving peuterspeelzalen, extra lasten voor versterking toezicht en handhaving kwaliteit gastouderopvang en extra lasten voor peuterspeelzaalwerk.

De financiële effecten van de septembercirculaire 2009 zijn verwerkt in het overzicht hieronder.

				Meerjarenraming		
	rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	€	€	€	€	€	€
Bedragen x € 1.000						
Het geraamde resultaat na bestemming Inclusief bestaand en nieuw beleid + = tekort - = overschot	-857	-368	-650	-420	-182	17
Financiele uitkomst bestuursrapportage II 2009	0	682	71	79	45	45
Financiele positie 2009-2013 Inclusief kadernota 2010-2013, aangenomen moties en de bestuursrapportage II 2009	-857	314	-579	-341	-137	62
Doorwerking septembercirculaire 2009	0	-24	-22	-79	-113	-136
Correctie 1% opbrengst OZB	0	35	35	35	35	35
Financiele positie 2009-2013 Inclusief kadernota 2010-2013, aangenomen moties, de bestuursrapportage II 2009, de septembercirculair 2009 en de correctie OZB	-857	325	-566	-385	-215	-39
+ = tekort en - = overschot						

Als de effecten van de bestuursrapportage II 2009, de septembercirculaire 2009 en de correctie opbrengst OZB worden opgenomen in de financiële positie, is er sprake van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming, zij het niet ruim.

De basis van de meerjarenraming is uiterst kwetsbaar gezien de rijksoverheid geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid kan resulteren in forse dalingen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2012.

Gezien onze magere jaarlijkse overschotten en onze lage weerstandscapaciteit heeft de toekomst van de gemeente Neder-Betuwe in financiële zin de nodige zorgen.

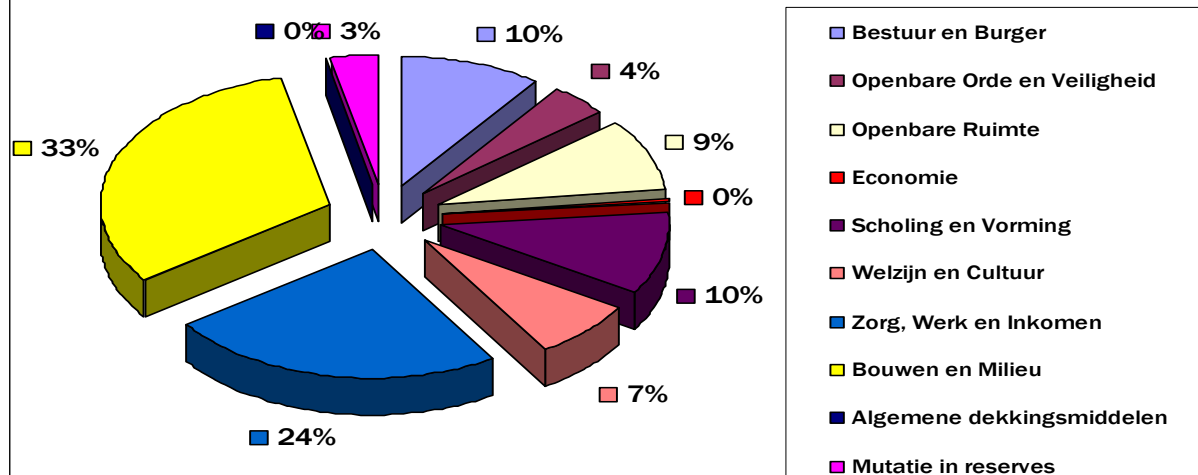
Overzicht financiële positie 2009-2012 per programma
Gesplitst in bestaand beleid en nieuw beleid

Overzicht Financiële Positie 2010-2013 per programma						
				Meerjarenraming		
Bestaand Beleid	rekening	begroting	begroting	raming	raming	raming
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Programma's	€	€	€	€	€	€
P1 Bestuur en Burger	3.539	3.505	3.687	3.779	3.616	4.100
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.612	1.771	1.670	1.678	1.717	1.705
P3 Openbare Ruimte	4.330	5.153	3.899	3.821	3.891	3.805
P4 Economie	-31	149	166	163	165	160
P5 Scholing en Vorming	3.078	3.942	3.768	3.713	3.552	3.511
P6 Welzijn en Cultuur	2.377	2.579	2.689	2.703	2.761	2.753
P7 Zorg, Werk en Inkomen	4.329	4.588	4.642	4.732	4.749	4.750
P8 Bouwen en Milieu	3.277	2.810	2.825	2.632	2.700	2.366
D Algemene dekkingsmiddelen	-22.080	-23.640	-23.690	-23.697	-23.411	-23.412
Het geraamde resultaat voor bestemming	431	856	-345	-477	-260	-260
+ = tekort - = overschot						
Beoogde toevoegingen en onttrekkingen	-1.288	-1.224	-303	-233	-243	-243
Het geraamde resultaat na bestemming	-857	-368	-648	-710	-504	-504
+ = tekort - = overschot						
				Meerjarenraming		
Nieuw beleid	rekening	begroting	begroting	raming	raming	raming
Kadernota en aangenomen moties	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Programma's	€	€	€	€	€	€
P1 Bestuur en Burger	0	0	-103	-203	-744	-724
P2 Openbare Orde en Veiligheid	0	0	16	16	16	105
P3 Openbare Ruimte	0	0	-357	-205	-86	-217
P4 Economie	0	0	0	0	0	0
P5 Scholing en Vorming	0	0	25	0	5	5
P6 Welzijn en Cultuur	0	0	-20	22	14	11
P7 Zorg, Werk en Inkomen	0	0	39	39	39	39
P8 Bouwen en Milieu	0	0	87	87	51	51
D Algemene dekkingsmiddelen	0	0	309	533	961	1.185
R Mutaties in reserves	0	0	0	0	65	65
Totaal Nieuw Beleid	0	0	-2	290	322	520
+ = tekort - = overschot						
Het geraamde resultaat na bestemming						
Inclusief bestaand en nieuw beleid	-857	-368	-650	-420	-182	17
+ = tekort - = overschot						
Het geraamde resultaat na bestemming						
Meerjarig						
+ = tekort - = overschot						

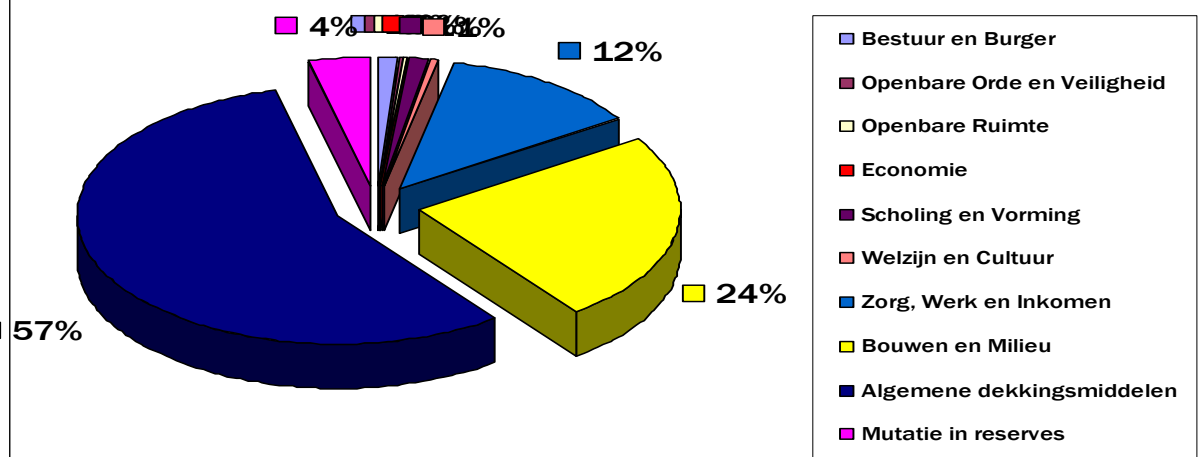
Overzicht van lasten en baten per programma

Nr:	Programma's	Lasten 2010 € x 1000	Baten 2010 € x 1000	
	Bestaand en nieuw beleid			€ x 1000
P1	Bestuur en Burger	4.087	-503	3.584
P2	Openbare Orde en Veiligheid	1.715	-28	1.686
P3	Openbare Ruimte	3.708	-165	3.542
P4	Economie	186	-21	166
P5	Scholing en Vorming	4.205	-411	3.793
P6	Welzijn en Cultuur	2.972	-303	2.669
P7	Zorg, Werk en Inkomen	9.831	-5.150	4.681
P8	Bouwen en Milieu	12.949	-10.038	2.912
D	Algemene dekkingsmiddelen	45	-23.426	-23.381
R	Mutatie in reserves	1.352	-1.655	-303
Het geraamde resultaat na bestemming		41.049	-41.700	-650
+ = tekort - = overschot				

Programmabegroting 2010
Lasten per programma

Programmabegroting 2010
Baten per programma

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) dient in de programmabegroting afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de verplichtingen van jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume. Voor deze verplichtingen mogen geen voorzieningen worden gevormd.

Arbeidsgerelateerde verplichtingen zijn:

- Wachtgelden (oude verplichtingen) ambtenaren.
De verplichtingen aan ambtenaren zijn in de begroting jaarlijks op basis van de in- en uitstroom becijferd en in de begroting opgenomen.
- Wachtgelden en pensioenen wethouders.
Dit betreft de verplichtingen aan wethouders als gevolg van ontslag en/of pensioen. Voor de pensioenverplichting is een verzekering afgesloten waarvan de jaarlijkse lasten (€ 46.000) zijn opgenomen in de programmabegroting.
Eventuele wachtgeldverplichtingen voor wethouders kunnen niet verzekerd worden en dienen deze lasten als deze zich voor doen ten lasten te worden gebracht van de lopende exploitatie hetgeen een negatieve invloed zal hebben op de financiële positie van de gemeente.
- Opgebouwde vakantierechten.
Over de maanden juni t/m december bouwt het personeel recht op vakantiegeld op. Deze rechten worden pas in de maand mei daarop betaald. Wanneer er geen grote mutaties in de omvang van het personeel zijn zullen beide bedragen nagenoeg aan elkaar gelijk zijn. Er is dus geen of weinig effect op de uitkomst van de exploitatie.
- FPU gemeentelijk deel.
De lasten voor FPU zijn opgenomen in de begroting

Investerings met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Er is, conform de voorschriften, onderscheid gemaakt in onze overzichten van geactiveerde uitgaven tussen investeringen met een economisch nut (verhandelbaar) en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (niet verhandelbaar, bijvoorbeeld wegen, fietspaden, etc.).

Laatstgenoemde investeringen zijn voor een groot deel in 2002, 2003 en 2004 extra afgeschreven ten laste van vrije reserves en voorzieningen. De gevolgen van deze extra afschrijvingen bestaan uit lagere kapitaallasten en lagere reserves en voorzieningen en de daarmee samenhangende posten.

De activa bestaan thans bijna geheel uit investeringen met een economisch nut; slechts acht posten met een boekwaarde van € 674.000 op 1 januari 2010 en € 524.000 op 31 december 2013 hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Het betreft voornamelijk activa op gebied van verkeer als fietspaden en investeringen in snelheidsbeperkende maatregelen.

Deze investeringen hadden volgens de huidige voorschriften rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht moeten worden, maar op het moment van investeren ontbraken de nodige financiële middelen. Daarom is er voor gekozen om af te schrijven wat wel is toegestaan. Door de vastgestelde beheerplannen voor de openbare ruimte en spreidingsplannen voor diverse diensten blijven de gevolgen voor de vervangingsinvesteringen beperkt. Nieuw beleid voor investeringen en activiteiten is per programma afzonderlijk opgenomen.

De financiering

Voor verder informatie over de financiering wordt verwezen naar paragraaf financiering

De stand en het verloop van de reserves

De rentetoevoeging aan de algemene reserve is gesteld op 0%, terwijl voor de met activa verbonden reserves de rentetoevoeging gesteld is op 5%.

De stand en het verloop van de reserves

Overzicht reserves Begroting 2010				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderen	
totaal algemene reserve	2.239.397	621.607	500.000	2.361.004
Bestemmingsreserves waar investeringen tegenover staan	14.106.843	705.342	1.138.934	13.673.251
Totaal overige bestemmingsreserves	1.785.530	256.044	1.340.000	701.575
totaal reserves	18.131.771	1.582.993	2.978.934	16.735.830
Overzicht reserves Begroting 2011				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderen	
totaal algemene reserve	2.361.004	121.607	78.000	2.404.611
Bestemmingsreserves waar investeringen tegenover staan	13.673.251	683.663	1.052.371	13.304.542
Totaal overige bestemmingsreserves	701.575	206.322	140.000	767.897
totaal reserves	16.735.830	1.011.591	1.270.371	16.477.050
Overzicht reserves Begroting 2012				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderen	
totaal algemene reserve	2.404.611	4.530.000	4.800.000	2.134.611
Bestemmingsreserves waar investeringen tegenover staan	13.304.542	6.165.227	5.465.674	14.004.095
Totaal overige bestemmingsreserves	767.897	2.118.679	0	2.886.576
totaal reserves	16.477.050	12.813.906	10.265.674	19.025.282
Overzicht reserves Begroting 2013				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderen	
totaal algemene reserve	2.134.611	0	0	2.134.611
Bestemmingsreserves waar investeringen tegenover staan	14.004.095	700.205	0	14.704.300
Totaal overige bestemmingsreserves	2.886.576	28.866	0	2.915.441
totaal reserves	19.025.282	729.071	0	19.754.353

De stand en het verloop van de voorzieningen

Overzicht voorzieningen Begroting 2010				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderingsen	
Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	1.088.562	932.658	2.021.220	0
Egalisatievoorzieningen	4.806.995	634.343	782.388	4.658.950
Voorzieningen uit van derden verkregen middelen	0	0	0	0
totaal voorzieningen	5.895.557	1.567.001	2.803.608	4.658.950
Overzicht voorzieningen Begroting 2011				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderingsen	
Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	0	932.658	932.658	0
Egalisatievoorzieningen	4.658.950	610.123	777.733	4.491.340
Voorzieningen uit van derden verkregen middelen	0	0	0	0
totaal voorzieningen	4.658.950	1.542.781	1.710.391	4.491.340
Overzicht voorzieningen Begroting 2012				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderingsen	
Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	0	932.658	932.658	0
Egalisatievoorzieningen	4.491.340	610.123	953.141	4.148.322
Voorzieningen uit van derden verkregen middelen	0	0	0	0
totaal voorzieningen	4.491.340	1.542.781	1.885.799	4.148.322
Overzicht voorzieningen Begroting 2013				
	Boekwaarde begin begrotingsjaar	Mutaties		Boekwaarde einde begrotingsjaar
		Vermeerderingen	Verminderingsen	
Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	0	932.658	932.658	0
Egalisatievoorzieningen	4.148.322	610.096	953.141	3.805.277
Voorzieningen uit van derden verkregen middelen	0	0	0	0
totaal voorzieningen	4.148.322	1.542.754	1.885.799	3.805.277

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Programma's

PROGRAMMA 1 - BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder mr. J.M. Talman-van der Woude

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het programma omvat burgerparticipatie en de interne en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders en de burgemeester), intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008)
Ontwikkelingen	De Gemeentewinkel is het aanspreekpunt voor de burger. De digitale dienstverlening ontwikkelt zich. Het medium Internet wordt steeds meer gebruikt. In 2010 worden alle producten waarvoor geen persoonlijk contact noodzakelijk is digitaal via de website van de gemeente aangeboden. Daarnaast zal begin 2010 de mogelijkheid worden geboden om afspraken te maken, via internet en telefoon voor reisdocumenten, rijbewijzen en burgerlijke stand.

Wijkmanagement

Wat willen we bereiken?

- A Het samen met bewoners, belangenverenigingen en maatschappelijke instanties werken aan de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

De participatie, betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van de bewoners bij en in de Wijk bevorderen en vergroten.

Met vraaggerichte dienstverlening de gemeentelijke benaderingswijze beter afstemmen op initiatieven vanuit de dorpsstafels en wijkinitiatieven.

De communicatie met bewoners en maatschappelijke instanties verbeteren.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Alle kernen bij wijkmanagement betrekken
 - 2 In alle dorpskernen een dorpsstafel realiseren
 - 3 In alle kernen met inwoners spreken over de speelterreinen in relatie met speelruimtebeleid.
 - 4 Wijkmanagement organiseert samen met de gemeentelijke afdelingen Samenleving en Grondgebied jaarlijks een dorpschouw. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de dorpsstafel, het wijkopbouwwerk, jeugdwerk en de woningbouwvereniging en politie. In 2010 vindt in vier kernen een dorpschouw plaats. Vanaf 2011 zal jaarlijks in alle kernen een dorpschouw worden gehouden. Mocht daartoe aanleiding zijn dan zal vanaf 2012 de mogelijkheid bestaan om in de grote dorpen een wijkchouw te houden. Het resultaat van een dorpschouw zal worden vertaald in een openbaar document van aanpak.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar) 2008	Streef-waarde 2009	Streef-waarde 2010	Streef-waarde 2011	Streef-waarde 2012	Streef-waarde 2013
In elke kern instellen en begeleiden van dorps- en wijktafels	P	Collegeprogramma "Voortvarend verder" 2006-2010 Beleid- en uitvoeringsnota wijkmanagement/ Berap 2009	1	3	5	6	6	6
Uitgeven van Buurt Actief Cheques	P	Beleid- en uitvoeringsnota wijkmanagement	0	12	24	36	48	60
Aantal bewoners-bijeenkomsten i.r.t. speelterreinen	P	Beleidsnota Speelterreinen gem. Neder-Betuwe 2009	0	2	4	6	0	0
Houden van jaarlijkse dorpschouw	P	Samenleving	0	1	4	6	6	6

Deregulering

Wat willen we bereiken?

- A We willen dat alleen noodzakelijke en nuttige (beleids) regels gehandhaafd blijven, zodat de administratieve lasten voor bedrijven en burgers verminderen en dat er eenduidigheid is met betrekking tot de toepassing en handhaving van regels.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Nut en noodzaaktoets toepassen op elke verordening en beleidsregel.
2 Gebruik maken van voorbeeldconcepten verordeningen en beleidsonderwerpen die door VNG en ministeries worden aangeboden.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

- A Het leveren van producten en diensten aan de inwoners van Neder-Betuwe gebeurt volgens de service- en kwaliteitsnormen* van de gemeentelijke organisatie.
*De service- en kwaliteitsnormen komen voort uit de landelijke wetgeving: "Overheid heeft antwoord"
- B De inwoners van de gemeente Neder – Betuwe hebben toegang tot nieuwe en/of vernieuwde informatiekanaal om producten en diensten van de gemeente af te nemen.
- C Wij willen door te participeren in het regionale project: "vraaggerichte dienstverlening" werken aan het realiseren van een betere interne en externe dienstverlening die voldoet aan de uitgangspunten die gesteld zijn in het coalitieakkoord.
- Een klantgerichte organisatie;
 - Een goed functionerende Gemeentewinkel;
 - Gebruiksvriendelijke website.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Het ontwikkelen van service- en kwaliteitsnormen en deze vastleggen in een handvest;
2 Communiceren service- en kwaliteitsnormen naar de inwoners van de gemeente Neder – Betuwe en de medewerkers in de gemeentelijke organisatie en werken volgens deze normen.
- B 1 Stimuleren gebruik website door meer producten aan te bieden en door deze onder de aandacht van het publiek te brengen en afspraak gericht te werken;
2 Vereenvoudiging procedures om meer toegankelijkheid na te streven. Er wordt landelijk een wetsvoorstel elektronische overheid gemaakt dat in 2010 moet worden ingevoerd.
- C 1 Opzetten kennisbank
Toelichting: In de kennisbank wordt een verzameling informatie voor de inwoner bijeen gebracht. De kennisbank is daarnaast de bron voor telefonische informatie over producten en diensten die de organisatie aanbiedt. In een toekomstig Klant Contact Centrum is de kennisbank tevens de bron voor medewerkers om op verschillende manieren de inwoner snel van antwoord en informatie te voorzien.
2 Deelnemen aan de regionale en landelijke ontwikkelingen vraaggerichte overheid. Zoals "De vraaggerichte overheid" en "De overheid heeft Antwoord"

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streef- waarde 2010	2011	2012	2013
Aantal service- en kwaliteitsnormen dat de gemeente toepast	P	De overheid heeft Antwoord-	Nulmeting 2010				
Rapportcijfer meting kwaliteit dienstverlening	E	Staat van de Gemeente	7,2 (2007)	7,5	7,5	7,6	7,7
Aantal digitaal afgenomen producten gemeentewinkel GBA	P	Gemeente winkel	(2008 = 965) 48 (5%)	195 (20%)	500 (52%)	695 (72%)	740 (77%)
Aantal digitaal afgenomen producten gemeentewinkel Burgerlijke Stand	P	Gemeente winkel	(2008 = 98) 53 (54%)	70 (71%)	75 77%	80 82%	90 92%
% bezoeken van burgerzaken dat op afspraak wordt geholpen	P	Gemeente winkel	2008=17176) 1375 8%	2565 15%	6840 (40%)	8580 (50%)	11970 (70%)
Beoordeling gemeentelijke website (Plaats 20 is plaats 1 voor gemeenten tot 25.000 inwoners.)	E	Advies. Overheid.nl	37 ^e *	35 ^e	25 ^e	20 ^e	20 ^e

WAT MAG HET KOSTEN?

P1	Programma:	Bestuur en Burger					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	Meerjarenraming		
					raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	Bestaand Beleid						
	Lasten	4.114	4.267	4.190	4.194	4.174	4.516
	Baten	-575	-762	-503	-415	-559	-415
	Exploitatieresultaat	3.539	3.505	3.687	3.779	3.616	4.100
	Nieuw Beleid						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	-103	-203	-846	-826
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-103	-203	-846	-826
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	0	0	102	102
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	102	102
	Exploitatieresultaat	3.539	3.505	3.584	3.577	2.872	3.377

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
Nieuwe geluidapparatuur gemeenteraad			
In 2009 is er een nieuwe geluidsinstallatie aangeschaft voor de raadsvergaderingen		€	-34 V
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.			
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.			
Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.		€	-344 V
Uitvoering Informatiebeleidsplan			
De uitvoering van het informatiebeleidsplan vergt voor het jaar 2010 € 76.000 meer t.o.v. het jaar 2009		€	76 N
Lagere lasten bestuurlijke samenwerking			
De bijdrage aan de Regio Rivierenland is voor het jaar 2010 € 40.000 lager t.o.v. 2009. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de éénmalige bestemming van het overschot van uit de jaarrekening 2008.		€	-40 V
Liquidatie bijdrage IZA			
In 2009 is de eerste tranche-uitkering van 90% liquidatie IZA Nederland aan de algemene middelen toegevoegd.		€	174 N
Stelpost prijsstijgingen		€	100 N
Lager renteresultaat		€	292 N
Overige kleine verschillen.		€	-42 V
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		€	182 N

NIEUW BELEID						
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000						
Programma 1		2010	2011	2012	2013	
Informatiebeleidsplan.						
Om uitvoering te kunnen blijven geven aan het informatiebeleidsplan is voor de jaarschijf 2013 € 80.000 noodzakelijk.	€	0	0	0	80	N
Verlaging kapitaallasten in verband met verlaging investering gemeentehuis.						
In de begroting en de meerjarenraming 2009-2012 is rekening gehouden met een last voor nieuw-verbouw gemeentehuis van € 736.000 vanaf 2012. Conform raadsbesluit d.d. 29 januari 2009 wordt de verwachte last € 152.000 gebaseerd op een investeringsniveau van € 7,7 miljoen. Dit resulteert in een jaarlijks voordeel vanaf 2012 van € 584.000. Wordt er uitgegaan van een investeringsniveau van € 9 miljoen dan wordt het jaarlijkse voordeel vanaf 2012 begroot op € 521.000. Bij de hierboven genoemde bedragen is uitgegaan van een realisatiedatum nieuw-/verbouw- gemeentehuis van 1 januari 2012.	€	0	0	-521	-521	V
Ombuigingen personeelszaken.						
Het budget organisatieontwikkeling wordt verminderd met € 25.000. Dat betekent dat externe ondersteuning o.a. op het terrein van integriteitbeleid en visie- en organisatieontwikkeling tot een minimum wordt beperkt. Het budget representatie wordt met € 5.000 verminderd. Dat betekent in concreto een bezuiniging op het budget voor sociale evenementen voor het gehele personeel. Het budget secundaire arbeidsvoorwaarden is o.a. bestemd voor de (ver)koop van spaaruren. Door aan het wel/niet toestaan of vragen van overwerk strikter de hand te houden, is een besparing van €10.000 te verwachten.	€	-40	-40	-40	-40	V
Ombuigingen inhuur van derden.						
Er kan worden omgebogen op inhuur van derden indien er een standaard afspraak wordt gehanteerd door bij het ontstaan van openstaande vacatures de vacature minimaal twee maanden open te laten staan zonder hiervoor externe ondersteuning in te roepen. Hierdoor blijven onherroepelijk werkzaamheden liggen, wat tot vertragingen van werkzaamheden zal leiden en dus bijvoorbeeld tot vertragingen in de uitvoering van de Dylta. Als we er vanuit gaan dat voor een kwart van de openstaande vacatures deze gedragslijn kan worden gehanteerd dan leidt dat bij een gemiddeld aantal van acht openstaande vacatures tot een ombuiging van € 50.000. Opgemerkt moet worden dat bij het maken van de keuze om een vacature open te laten staan de strategische effecten daarvan afgewogen moeten worden. Zo zijn de projectenleiders van deze ombuiging uitgesloten.	€	-50	-50	-50	-50	V
Ombuigingen personeel afdeling Gemeentewinkel.						
Vermindering van formatie is op termijn mogelijk door verdergaande automatisering van het GBA. Er wordt uitgegaan van een raming van € 40.000 gebaseerd op een hele formatieplaats in schaal 6 met ingang van 2013.	€	0	0	0	-40	V
Halveren stelpost voor prijsstijgingen in 2010 (1% i.p.v. 2%).						
De meicirculaire 2009 geeft kaders aan voor de verwachte prijsstijgingen voor het jaar 2010. De verwachte prijsstijging voor 2010 is in de meicirculaire 2009 gesteld op 2%. Voor de jaren daarna is conform de meicirculaire geen verwachte stijging meegenomen. Voorgesteld wordt om de stelpost prijsstijgingen te halveren. Dit levert een structurele besparing op van € 100.000.	€	0	-100	-100	-100	V
Ophogen stelpost voor loonstijgingen in 2010 (1,5% daarna 0%).						
Conform meicirculaire zijn vanaf 2010 geen loonstijgingen meer geraamd. Ook de raming van algemene uitkering blijft achter. De structurele doorwerking van de raming 2010 is meerjarig opgenomen.	€	38	38	38	38	N
Gewijzigde aanpak wijkmanagement.						
Met de invoering van dit proces is inmiddels in drie (Dodewaard, IJzendoorn en Ochten) van de zes dorpen een start gemaakt. Het is de bedoeling en verwachting dat in 2011 in iedere kern een dorpsstafel aanwezig is. Wij gaan er van uit, dat op het moment dat de dorpsstafels er staan deze zelfsturend zijn. Dit houdt ook in dat de ondersteuning vanuit het wijkopbouwwerk op dat moment in onze ogen niet meer noodzakelijk is. Hierdoor hoeft daarvoor geen capaciteit meer worden ingehuurd, hetgeen een structureel voordeel oplevert van € 62.000 met ingang van 2012. De dorpsstafels houden wel de beschikking over het bedrag van € 3 per inwoner ter uitvoering van het dorpsprogramma. Voor de uitvoering van wijkmanagement is op dit moment 1 fte beschikbaar. Op het moment dat dorpsstafels zelfsturend zijn, is de verwachting dat het aantal uren wijkmanagement kan worden teruggebracht. Er wordt derhalve vooralsnog uitgegaan van 0,5 fte wijkmanagement vanaf 2012. Dit geeft op dat moment een structureel voordeel van € 40.000. Per saldo levert dit voorstel een structureel effect van € 102.000 op	€	0	0	-102	-102	V
Overige kleine verschillen.	€	-51	-51	-71	-91	V
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	-103	-203	-846	-826	V

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA						
(afgerond op € 1.000)						
Programma 1		2010	2011	2012	2013	
Gewijzigde aanpak wijkmanagement.						
De onder nieuw beleid conform kadernota opgenomen beleidsombuiging voor het wijkmanagement is door de gemeenteraad niet overgenomen.	€	0	0	102	102	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	
Saldo aangenomen moties	€	0	0	102	102	N

PROGRAMMA 2 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Programma-inhoud	Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering. In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen: • Het verbeteren van de objectieve veiligheid. • Het verbeteren van het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Veiligheidsagenda 2007-2011 (raadbesluit 15 februari 2007, nr. 11) • Ingezet beleid m.b.t. de verder samenwerking Neder-Betuwe en Tiel en regionalisering brandweer • De brandweezorgnorm zoals opgenomen in de regionale 0-meting • Plan van aanpak/draaiboek Oud en Nieuw • Rampenbestrijdingsplannen
Ontwikkelingen	Veiligheidshuis Binnen de veiligheidsregio wordt gewerkt aan het opzetten van een Veiligheidshuis. In dat Veiligheidshuis werken instanties op <u>één locatie</u> samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Men gaat dadergericht, gebiedsgericht en probleemgericht te werk. Naar verwachting zal er eind 2009 meer duidelijkheid komen. Dit hangt vooral af van de financiering door de provincie/het rijk. Deze duidelijkheid kan resulteren in extra lasten vanaf 2012 waarmee in deze begroting geen rekening is gehouden. RIEC Er liggen plannen om in 2012 te komen tot de oprichting van regionale informatie- en expertisecentra (Riec). De primaire taak is het verbeteren van de informatiepositie van het (lokale) bestuur, zowel reactief als proactief. In het bijzonder zal de taak van het RIEC bestaan uit: Het vormen van een informatieknoppunt waarbinnen de informatie van verschillende handhaving- en opsporingsdiensten naast elkaar wordt gelegd. Gedacht moet worden aan het informeren van de veiligheidspartners, het verrichten van analyses, het periodiek adviseren van het lokaal bestuur en haar veiligheidspartners, het adviseren aan de hand van concrete casus periodiek, het ontwikkelen van instrumenten, ook voor sectoren en branches die niet onder de wet BIBOB vallen, het ondersteunen van het openbaar bestuur bij de inzet van BIBOB en het opbouwen van expertise op het terrein van de verwevenheid tussen de onder- en bovenwereld. Regionaliseren brandweer Door het veiligheidscollege Gelderland-Zuid is vooruitlopend op de Wet veiligheidsregio's een convenant opgesteld afgesloten tussen BZK en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid., waarin afspraken zijn vastgelegd over de kwaliteit van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Daarbij is de intentie uitgesproken om te komen tot een volledig geregionaliseerde brandweer in de regio. Het besluitvormingsproces hiertoe, waarin de gemeenteraad een belangrijke rol heeft, zal naar verwachting eind 2009/begin 2010 plaatsvinden.

Openbare Orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken?

- A Wij willen gemeentebreed de veiligheid en het veiligheidsgevoel bevorderen.
- B Wij willen deelname aan "SMS-alert" bevorderen.
- C Minder inbraken bedrijventerrein Bonegraaf.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Aanpak Huiselijk Geweld waaronder uitvoering Wet Tijdelijk Huisverbod door het Meldpunt Bijzondere Zorg (Programma 7).
- B 1 1 keer per kwartaal nut en noodzaak communiceren van "SMS-alert" via de RBC en/of Neder-Betuwe Magazine en gemeentelijke website.
- C 1 Hercertificering van het keurmerk Veilig Ondernemen op bedrijventerrein Bonegraaf.

Overlast

Wat willen we bereiken?

- A Minder meldingen van overlast door jeugd.
- B Schade jaarwisseling terugbrengen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
 - 1 Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.
 - 2 Verzorgen van Halt criminaliteitspreventieproject voor de groepen 8 van de 13 scholen.
 - 3 Afspraken maken met politie over aanpak (handhavingoverleg en jongerenoverleg).
 - 4 Het actualiseren van het in kaart brengen van overlastlocaties.
 - 5 Het inspelen op meldingen door de jeugd rechtstreeks te benaderen en in gesprek te gaan (door inzet interventied medewerker 10 uur per week).
 - 6 Koppelen van Jeugdpreventie Netwerk voor jongeren van 18 – 23 jaar aan het Zorg Advies Team (ZAT) (Programma 7).
 - 7 Inzetten straathoekwerker en preventieprojecten verslavingszorg (Iriszorg) (Programma 7).
- B
 - 1 Uitvoering geven aan het draaiboek Oud en Nieuw, waaronder het organiseren van feesten op oudejaarsavond.
 - 2 Intensieve persoonlijke benadering door de jongeren- en interventied medewerker leveren.
 - 3 Inzetten toezichthouders in de maanden oktober t/m december.
 - 4 Verzorgen van Halt vuurwerkpreventie voorlichting op de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.
 - 5 Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.
 - 6 Onderzoek naar mogelijkheid vuurwerkbestendig maken verkeersborden

Tabel effect- en prestatie-indicatoren*

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2008)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% inwoners dat zich in het algemeen wel veilig voelt	E	Staat van de gemeente	92% (2007)	90	90	90	90
Aantal incidentmeldingen Huiselijk Geweld	P	Cijfers politie (basis 2008)	43	53	50	50	50
Aantal aanmeldingen SMS-Alert	P	Cijfers politie (basis 2008)	1800	2.500	3.000	3.500	4.000
Aantal aangiftes inbraken bedrijven Bonegraaf.	P	Cijfers politie (basis 2008)	4	4	2	1	1
Aantal meldingen vandalisme/baldadigheid	P	Cijfers politie (basis 2008)	21	21	20	20	20
Aantal meldingen jeugdoverlast	P	Cijfers politie (basis 2008)	102	102	90	90	90
Aantal meldingen overlast vuurwerk	P	Cijfers politie (basis 2008)	41	41	35	35	35
Halt afdoeningen vuurwerk	P	Cijfers politie (basis 2008)	16	16	20	20	20

Brandveiligheid

Wat willen we bereiken?

Minder slachtoffers en materiële schade door brand.

- A Behoud en waar mogelijk verbeteren van repressieve brandweezorg.
- B Betere brandweezorg op de terreinen pro-actie, preventie, preventie, preparatie en nazorg.
- C Betere samenwerking en afstemming binnen de veiligheidsregio.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Realiseren aanrijtijden volgens de norm;
- B 1 Opstellen beleidsnota brandveiligheid;
Toelichting: In deze beleidsnota zal de aanpak op diverse terreinen worden beschreven. Op de terreinen pro-actie, preventie, preparatie en nazorg worden beleidskeuzes gemaakt die verband houden met de kwaliteitsverbetering in het kader van de regionale O-meting. Hieruit kan aangegeven worden welke acties worden
- C 1 Uitvoering geven aan het collegebesluit tot nadere samenwerking Neder-Betuwe – Tiel.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streef-waarde 2010	Streef-waarde 2011	2012	2013
% uitrukken binnen de landelijke aanrijdtijd	E	Brandweer	81%	80%	80%	80%	80%
Aantal keer loos alarm	P	Brandweer	46	20	20	20	20
Aantal brandveiligheidscontroles	P	Brandweer	25	25	25	25	25

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Wat willen we bereiken?

- A De inwoners van de gemeente Neder-Betuwe kunnen erop vertrouwen dat de gemeente is voorbereid op een crisis en dat zij in staat is de eventuele negatieve gevolgen van een crisis te beperken.
- B Crisisbeheersing maakt structureel deel uit van de reguliere werkzaamheden van de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1. Het gemeentelijke rampenplan van de gemeente Neder-Betuwe (d.d. 28 juli 2009) actueel houden.
Toelichting: gemeentelijke gegevens in het rampenplan actueel houden.
- 2. Actualiseren van de gemeentelijke rampbestrijdingssplannen.
Toelichting: In 2010 zullen de gemeentelijke rampbestrijdingssplannen van de LPG-stations geactualiseerd en vastgesteld worden.
- 3. Implementeren Regionaal crisisplan.
Toelichting: Het regionaal crisisplan is een totale wijziging van de Rampenbestrijdingsorganisatie. Het ontwikkelen van dit Regionaal Crisisplan valt samen met de komst van de Wet op de Veiligheidsregio. Wanneer deze inwerking zal treden moet deze geïmplementeerd worden. Het is niet exact te zeggen of dit in 2010 plaats zal vinden.
- B 1 Houden van oefeningen voor medewerkers die een functie hebben in de crisisorganisatie;
- 2 Volgen van opleidingen voor de medewerkers die een prominente rol hebben in de crisisorganisatie

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal geactualiseerde rampenbestrijdingsplannen	P	Crisisorganisatie	*	5	*	*	*
Dekkingspercentage gevolgde opleidingen van de medewerkers met een rol bij rampenbestrijding	P	Crisisorganisatie	78%	85%	90%*	90%*	90%*
Aantal medewerkers crisisorganisatie dat heeft geoefend	P	Crisisorganisatie	79%	85%	90%*	90%*	90%*

* Eens per 4 jaar dienen rampenplannen geactualiseerd te worden. Dit heeft jaarlijks tot gevolg dat de provincie jaarlijks een taakstelling oplegt inzake de te actualiseren rampenbestrijdingsplannen. Voor 2010 moeten rampenbestrijdingsplannen worden geactualiseerd.

*Het streven bij het dekkingspercentage van de medewerkers die een opleiding of oefening hebben gehad is 100%. Dit is echter niet realistisch gezien de in- en uitstroom van personeel.

WAT MAG HET KOSTEN?

P2 Programma: Openbare Orde en Veiligheid							
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid							
Lasten		1.850	1.799	1.699	1.706	1.745	1.734
Baten		-238	-28	-28	-28	-29	-29
Exploitatieresultaat		1.612	1.771	1.670	1.678	1.717	1.705
Nieuw Beleid							
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
Lasten		0	0	2	2	2	92
Baten		0	0	0	0	0	0
Saldo		0	0	2	2	2	92
Gevolgen aangenomen moties							
Lasten		0	0	14	14	14	14
Baten		0	0	0	0	0	0
Saldo		0	0	14	14	14	14
Exploitatieresultaat		1.612	1.771	1.686	1.694	1.733	1.810

BESTAAND BELEID		
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)	x € 1.000	
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.		
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.		
Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.	€	-103 V
Overige kleine verschillen.	€	2 N
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	-101 V

NIEUW BELEID						
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000						
Programma 2		2010	2011	2012	2013	
Uivoering Materieel SpreidingsPlan						
Het betreft hier geraamde kapitaallasten conform uitvoering materieel spreidingsplan	€	0	0	0	123	N
Uitstel aanschaf tankautospuut brandweer met één jaar						
Conform het beheerplan materieel brandweer moet in 2013 een tankautospuut worden vervangen. Op voorwaarde dat de technische staat gegarandeerd blijft wordt voorgesteld om de vervanging een jaar uit te stellen. In financiële zin levert dit een eenmalig voordeel op voor het jaar 2013 van € 33.272.	€	0	0	0	-33	V
Overige kleine verschillen.	€	2	2	2	2	N
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	2	2	2	92	N

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA						
(afgerond op € 1.000)						
Programma 2		2010	2011	2012	2013	
Inhuur toezichthouder						
In de kadernota 2010-2013 is als nieuw beleid aangegeven dat de inhuur van een toezichthouder noodzakelijk is. De gemeenteraad heeft aangegeven dat deze inhuur als onontkoombaar moet worden aangemerkt.	€	15	15	15	15	N
Bezuiniging op aanschaf materieel brandweer						
De gemeenteraad heeft aangegeven dat er op aanschaf van materieel brandweer 3% bezuinigd moet worden.	€	-1	-1	-1	-1	V
Saldo aangenomen moties	€	14	14	14	14	N

PROGRAMMA 3 - OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder H. Willemsen

ALGEMEEN

Programma-inhoud	De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, begraafplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openlucht-recreatie alsmede de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer. Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.
Relevantie beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Beheerplannen onderhoud wegen, groen en speelplaatsen • Attractiebesluit speeltoestellen • Waterplan gemeente Neder-Betuwe • Landschap Ontwikkeling Plan (LOP) • Verkeersveiligheidsplan • Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
Ontwikkelingen	De gemeente is gebonden aan de (landelijke) taakstelling om het aantal verkeersslachtoffers verder terug te dringen. Het eerste gemeentelijke waterplan is vastgesteld in 2008, doel is om in 2015 te voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Duurzame onderhoudsmogelijkheden onderzoeken t.a.v. onkruid op verhardingen.

Wegen

Wat willen we bereiken?

- A Een goed functionerend wegensysteem met het oog op bereikbaarheid en veiligheid conform het vastgestelde wegenbeheerplan 2008-2013.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Uitvoeren van het herstraatprogramma 2010 waarin de volgende straten aan de orde zullen komen:
 - Liniestraat
 - 44 R.I.-straat
 - Nijlandseweg
 - Herstel elementenverhardingen
 - Asfaltonderhoud + slijtlagen
 - 2 Actualiseren wegenbeheerplan.
 - 3 Het monitoren van de uitvoering van bestekken door toezichthouders
Toelichting
In bestekken is heel nauwkeurig afgesproken wat er gedaan moet worden. De toezichthouders controleren op deze afspraken.
 - 4 Reconstructiewerken die in 2009 niet uitgevoerd zijn worden in 2010 uitgevoerd.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% meldingen m.b.t. de buitenruimte dat binnen de normtijd afgehandeld wordt.	P	Meldingen bestand	2008 90%	91%	92%	93%	94%
Rapportcijfer bewoners over kwaliteit van wegen en straatmeubilair	E	Staat van de gemeente	5,6 (2007)	6,5	6,6	6,7	6,8

Groenbeheer

Wat willen we bereiken?

- A Een buitenruimte die mede door het groen leefbaar is en een goede belevingswaarde heeft:
- Handhaving / verbetering kwaliteit en duurzaamheid van het groen (conform het onderhoudsniveau B/C)
 - Groen met voldoende sierwaarde en variatie met het oog op de belevingswaarde van de buitenruimte

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Uitvoeren van het groencontract (=bestekken);
 - 2 Uitvoeren groenbeleidsplan (=onderhoudsniveau B/C);
 - 3 Toepassen DOB-methode (Duurzaam Onkruidbeheer) bij onkruidbestrijding op verhardingen.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E/ P	Bron	Nulmeting (2007)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Rapportcijfer inwoners m.b.t. tevredenheid openbaar groen	E	Staat v.d. Gemeente	6,3	6,5	6,6	6,7	6,8

Water en rioolbeheer

Wat willen we bereiken?

- A Het voorkomen van wateroverlast (waterplan 2008);
- B Een goed functionerend rioolstelsel met het oog op de volksgezondheid (GRP 2009).

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Uitvoeren van het GRP. Hierin zijn tevens de maatregelen uit het waterplan opgenomen. Naast het regulier onderhoud komen de volgende zaken in 2010 aan de orde:
 - Realiseren van een grondwatermonitoringsprogramma;
 - Nader onderzoek naar het functioneren van overstorten.
- B
- 1 Actualiseren van de BRP's (Basis Rioleringsplan);
 - 2 Rioolrenovatie Kleuterstraat, Groenestraat en de 44RI-straat;
 - 3 Opheffen van terugstroming oppervlaktewater in het rioolstelsel.

Landschapbeleid

Wat willen we bereiken?

- A Het behouden en versterken van het Neder-Betuwse landschap.

Wat gaan we ervoor doen?

- A Het Landschap Ontwikkelingsplan zal in het 1e kwartaal 2010 zal worden vastgesteld. Dit plan zal als onderleggen voor de structuurvisie worden gebruikt. Het bij dit plan behorende uitvoeringsplan zal worden opgekapd voor zover dat niet gepaard gaat met extra middelen

Begraafplaatsenbeheer

Wat willen we bereiken?

- A Uitvoeren van het begraafplaatsenbeheerprogramma:
- Piëteitsvol en klantvriendelijk begraven en uitvoeren van begravingen;
 - Voldoende begraafcapaciteit tegen een kostendekkend tarief.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Opstellen onderhoudsbestekken conform het hoogste niveau (=A);
 - 2 Monitoren onderhoudsbestekken door de toezichthouders;
 - 3 Opzetten en verbeteren van een begraafplaatsenadministratie.

Gebouwenbeheer

Wat willen we bereiken?

- A Het kwaliteitsniveau van gemeentelijke gebouwen voldoet aan het Wettelijke kader.

Wat gaan we ervoor doen?

- A Uitvoeren van het onderhoudsbeheerprogramma. Het uitgangspunt hierbij is een sober maar doelmatig onderhoudsbeheer waarbij wordt voldaan aan de eisen die wettelijk zijn vastgelegd.
(brandveiligheid, Arbo/duurzaam beheer, energie)

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Het periodiek ontvangen van NEN* keuringsmerken % goedgekeurd	p	Keuringsinstantie	Nulmeting vindt in 2010 plaats				

NEN is de afkorting van Nederlands Normalisatie-instituut.

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Op het gebied van verkeer en vervoer:

- A Het aantal ongevallen op gemeentelijke wegen en kruisingen terugdringen;
B De doorstroming op de openbare wegen verbeteren en daarmee de bereikbaarheid van de gemeente vergroten.
C Een goede bereikbaarheid van deur tot deur met goede openbaar vervoersvoorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Uitvoering verkeersveiligheidsplan (geprioriteerde projecten) gekoppeld aan het wegenbeheerplan;
 - 2 Stimuleren van niet-infrastructurele maatregelen (educatie/voorlichting/ SID);
 - 3 Uitvoeren van de inrichting van het gemeentelijk wegennet conform de richtlijnen van Duurzaam Veilig;
- B
- 1 Regionaal overleg over de oplossing van de regionale fileproblematiek;
 - 2 Bewaken interne verankering verkeersvisie bij andere gemeentelijke plannen;
- C
- 1 Huidige OV-vervoersvoorzieningniveau behouden door middel van overleg betrokken partners (Provincie/Rijk/Openbaar vervoerders);
 - 2 Subsidie verstrekken aan de veerpont (gezamenlijk met gemeente Wageningen).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal dodelijke verkeersslachtoffers	P	Ministerie VenW	4 (2008)	0	0	0	0
Aantal verkeersgewonden	P	Ministerie VenW	44 (2008)	40	35	30	25
Aantal verkeersongelukken uitsluitend materiële schade	P	Ministerie VenW	197 (2008)	160	150	140	130
Rapportcijfer bereikbaarheid buurt met auto	E	Staat van de gemeente	7,3 (2007)	7,5	7,5	7,5	7,5

Speelruimte

Wat willen we bereiken?

- A Voldoende en veilige speelplaatsen die afgestemd zijn op de verschillende leeftijdscategorieën (0 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 jaar en ouder)

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Controleren en onderhouden van alle speelplaatsen en -toestellen volgens de normen van het attractiebesluit;
 - 2 Door derden laten inspecteren van alle speeltoestellen en tot actie overgaan bij noodzakelijke verbeteringen;
 - 3 Uitvoeren van de nota "inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd". Op kernenniveau bespreken van speelruimtebeleid dat wordt gekoppeld aan de uitrol van wijkmanagement. (zie ook programma 1).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% speeltoestellen die voldoen aan het attractiebesluit.	P	Veiligheidskeuring	Nulmeting 2009	100	100	100	100
% speelruimte gerelateerd aan het uitgegeven deel van de oppervlakte van een kern.	P	Nuso-norm	Nulmeting 2009	3	3	3	3

Recreatiebeleid

Wat willen we bereiken?

- A Goede informatievoorziening van de recreatiemogelijkheden binnen de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Uitvoering geven aan de onderdelen uit actieplan recreatie & toerisme in Neder-Betuwe die door het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland, de Kamer van Koophandel en Recron (belangenorganisatie voor recreatieondernemers) worden opgepakt; Hierin staan verbeteringen ten aanzien van de informatievoorziening.

WAT MAG HET KOSTEN?

P3 Programma:		Openbare Ruimte					
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	Bestaand Beleid						
	Lasten	4.694	5.369	4.064	3.968	4.016	3.930
	Baten	-364	-217	-165	-147	-125	-125
	Exploitatieresultaat	4.330	5.153	3.899	3.821	3.891	3.805
	Nieuw Beleid						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	-404	-253	-168	-299
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-404	-253	-168	-299
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	47	47	82	82
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	47	47	82	82
	Exploitatieresultaat	4.330	5.153	3.542	3.616	3.806	3.588

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
In 2009 is volgens afspraken met Inspecteur Financiële Lagere Overheden in het kader van de artikel 12 afspraken de laatste toevoeging aan de voorziening wegen voor achterstallig onderhoud opgenomen. Hiermee was de voorziening op peil om al het achterstallig onderhoud te kunnen uitvoeren.	€	-1.214	V
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling. Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf. Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.	€	-89	V
In 2009 is voor de laatste keer een bijdrage uit de voorziening wegen verwerkt om de kosten voor toezicht onderhoudswerken gedeeltelijk te dekken	€	30	N
Overige kleine verschillen.	€	19	N
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	-1.254	V

NIEUW BELEID					
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000					
Programma 3		2010	2011	2012	2013
Aanpassing onderhoudsniveau groenbeheer van B naar B/C Het openbaar groen wordt onderhouden binnen 6 beheerplannen elk met een eigen bestek versus begroting. De consequenties van het aanpassen van het onderhoudsniveau van B naar B/C levert in totaal een bezuiniging op van € 111.000. De gemeente Neder-Betuwe heeft in haar coalitie programma "Voortvarend verder" voor de periode 2006-2010 aangegeven dat de woon- en leefomgeving een beoordeling van onze burgers minimaal het cijfer 7,5 zou moeten zijn. Ombuigingen in beheerprogramma's gericht op de openbare ruimte hebben hier direct invloed op.	€	-111	-111	-111	-111 V
Wegenbeheer: De ombuigingen die consequenties hebben voor het wegenbeheer zijn hieronder weergegeven.					
Elementenbestek Het is mogelijk om verschillende elementenverhardingen uit het wegenbeheerplan zowel in Ochten Noord en Opheusden zeer sober uit te voeren. Met deze ombuiging wordt een besparing gerealiseerd van € 40.000 in 2010 en € 65.000 in 2011					
Aanbestedingsvoordelen wegen Aanbestedingsvoordelen kunnen, gelet op ervaringscijfers, al voor een deel structureel in de budgetten worden verwerkt. Hierbij is een marge aangehouden aangezien aanbestedingen fluctueren en incidenteel ook tegenvallen. Met deze ombuiging kan een besparing gerealiseerd worden van € 250.000 in 2010 en € 70.000 in 2011.	€	-290	-135	0	0 V
Halveren budget verkeersveiligheid Jaarlijks wordt een bedrag van € 64.000 toegevoegd aan de voorziening verkeersveiligheid met als doel uitvoering te kunnen geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde verkeersveiligheidsplan. Doel is om de gemeente duurzaam veilig te maken door middel van fysieke maatregelen, aan de hand van een geactualiseerd verkeersveiligheidsplan en een adequate verkeersvisie. Hiermee wordt voldaan aan wettelijke vereisten. Door stevige versobering van planvorming en maatregelen kan de helft van dit budget worden bezuinigd met ingang van 2010.		-33	-33	-33	-33 V
Speelruimtebeleid In 2009 is de nota speelruimtebeleid vastgesteld. De uitvoering daarvan moet nog worden opgepakt. Er kan voor gekozen worden om vooralsnog geen uitvoering aan die nota te geven. Een optie is om de huidige speelplaatsen in tact te houden. De daarop aanwezige speeltoestellen worden onderhouden. Op het moment dat een toestel technisch is afgeschreven wordt deze niet meer vervangen. De jaarlijkse onderhoudskosten bedragen op dit moment circa € 50.000. In de begroting is een bedrag voor onderhoud en vervanging van € 92.000 opgenomen, zodat per saldo € 42.000 structureel vrijvalt. De gevolgen hiervan zijn, dat op termijn de speeltoestellen verdwijnen. Dit komt de leefbaarheid van de kernen niet ten goede. Daarnaast zullen er geen nieuwe speelterreinen worden aangelegd. Jaarlijks krijgen wij de nodige verzoeken uit de gemeenschap. Die inwoners/wijken zullen we helaas moeten teleurstellen. Op het moment dat we weer een actief beleid gaan voeren vergt dat op dat moment extra investeringen.		0	0	-35	-35 V
Vrijval afschrijvingslasten De vrijval aan kapitaallasten is voor de jaren 2010 tot en met 2012 in de meerjarenraming opgenomen. De vrijval voor het jaar 2013 bedraagt € 223.874. Hiervan moet € 56.061 gereserveerd blijven voor vervangingsinvesteringen.		0	0	0	-168 V
Bezuiniging Regionaal bureau voor toerisme (bijdrage) Het bureau levert diensten ter aanvulling op de eigen ambtelijke capaciteit voor het product Openlucht recreatie. In de komende jaren zullen belangrijke recreatieve maatregelen worden doorgevoerd. In de kadernota 2010-2013 is besloten de jaarlijks geraamde lasten voor de regionale ondersteuning ad € 23.000 met ingang van 2012 worden stop te zetten.		0	0	-23	-23 V
Overige kleine verschillen	€	30	26	33	70 N
	€	-404	-253	-168	-299 V

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA (afgerond op € 1.000)					
Programma 3		2010	2011	2012	2013
Speelruimtebeleid De onder nieuw beleid conform kadernota 2010-2013 opgenomen beleidsomgeving voor de speelplaatsenbeleid is door de gemeenteraad niet overgenomen.		0	0	35	35 N
Aanpassing onderhoudsniveau groenbeheer van B naar B/C De onder nieuw beleid conform kadernota 2010-2013 opgenomen beleidsomgeving voor het onderhoud groenbeheer is door de gemeenteraad voor wat betreft onderhoud begraafplaatsen en onderhoud gazonnen niet overgenomen.	€	50	50	50	50 N
Bezuiniging op aanschaf materieel buitendienst en gladheidbestrijding De gemeenteraad heeft aangegeven dat er op aanschaf van materieel buitendienst en gladheidbestrijding 3% bezuinigd moet worden.	€	-3	-3	-3	-3 V
Saldo aangenomen moties	€	47	47	82	82 N

PROGRAMMA 4 - ECONOMIE

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

ALGEMEEN

Programma-inhoud	- Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid in de gemeente. - Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.
Relevante beleidsruimte en kaders	- Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" - Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel - Ster-convenant

Economische zaken

Wat willen we bereiken?

- A Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten, met bijzondere aandacht voor:
- Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden in de kernen: Kesteren en Ochten.
- B Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsruimte;
- C Geen of zo min mogelijke leegstand op bedrijfsterreinen;
- D Inzicht in de behoefte aan type bedrijfsterreinen in de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Verder voorbereiden winkelconcentratie Kesteren;
2 Verder voorbereiden winkelconcentratie Ochten;
- B 1 Realiseren bedrijventerrein Bonegraaf-West;
2 Onderzoek naar mogelijkheid tot realiseren Agro Business Center.
- C 1 Hanteren van een actief uitgiftebeleid bij bouwkavels op bedrijventerreinen.
- D 1 Uitvoeren van een behoeftenonderzoek onder lokale ondernemers.
2 Ontwikkelen van economische visie met daarin een visie op bedrijventerreinen die aansluit bij de regiovisie en het EPO. (Economisch Programmerings- en Ontwikkelingsrapport).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal arbeidsplaatsen	P	Kvk	9.130	9.130	9.130	9.130	9.130
Rapportcijfer tevredenheid winkels in de buurt	E	Staat van de gemeente	6,1	6,1	6,1	6,5	6,5
Rapportcijfer tevredenheid winkels in de gemeente	E	Staat van de gemeente	6,1	6,1	6,1	6,5	6,5

WAT MAG HET KOSTEN?

P4 Programma: Economie							
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	<u>Bestaand Beleid</u>						
	Lasten	3.657	169	186	183	186	181
	Baten	-3.688	-21	-21	-21	-21	-21
	Exploitatieresultaat	-31	149	166	163	165	160
	<u>Nieuw Beleid</u>						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	-31	149	166	163	165	160

BESTAAND BELEID		
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)	x € 1.000	
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.		
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.		
Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.	€	26 N
Overige kleine verschillen.	€	-9 V
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	17 N

NIEUW BELEID						
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000						
Programma 4		2010	2011	2012	2013	
Geen	€					
Overige kleine verschillen.	€					
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	0	0	0	0	

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA						
(afgerond op € 1.000)						
Programma 4		2010	2011	2012	2013	
Geen	€					
Saldo aangenomen moties	€	0	0	0	0	

PROGRAMMA 5 - SCHOLING EN VORMING

Portefeuillehouder: wethouder mr. J.M. Talman-van der Woude

Programma-inhoud	Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvestingszaken, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder"; • Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs; • Verordening leerlingenvervoer (RB 26 februari 2009 nummer 09/00782); • Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen; • Beleidsnotitie Voor en vroegschoolse Educatie 2006-2010; • Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP); • Statuten Stichting Spoenk.
Ontwikkelingen	In 2009 zullen naar verwachting de resultaten van een haalbaarheidsonderzoek m.b.t. regionale samenwerking op het terrein van leerplicht bekend zijn. Afhankelijk van het resultaat en nadere besluitvorming kan dit gevolgen hebben voor onze gemeente.

Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- A Kwalitatief goed openbaar onderwijs bieden in elke kern van de gemeente;
- B Exploiteren van de scholen binnen de rijksvergoeding die het schoolbestuur hiervoor ontvangt, de gemeentelijke overgangsvergoeding 2008/2011 en de aanwezige voorzieningen/reserves;
- C In stand houden van de scholen als zelfstandige school of als nevenvestiging/dislocatie.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Bespreken van de mogelijkheid tot bestuurlijke schaalvergroting.
- B 1 Toetsen, beoordelen en adviseren van de begroting en jaarrekening van het schoolbestuur.
- C 1 Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen.

Huisvesting onderwijs

Wat willen we bereiken?

- A Bieden van voldoende en kwalitatief goede huisvesting en eerste inrichting voor het openbaar- en bijzonder basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs.;
- B De schoolgebouwen moeten op een adequaat niveau worden onderhouden;
- C Tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen en wetgeving op het terrein van onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Opstellen van een integrale leerlingenprognose (1 x per 2 jaar; eerstvolgende is in 2010) en vaststellen van de huisvestingsbehoefte voor de korte en lange termijn;
- 2 Uitvoeren van het huisvestingsprogramma 2007 t/m 2010 (nieuwbouw, aanpassing, uitbreiding en onderhoud van scholen);
- 3 In gebruik nemen van de Detmarschool te Ochten in het najaar van 2010;
- 4 Opstellen van het huisvestingprogramma 2011. Dit betreft de beoordeling en advisering van de aanvragen welke voor 1 februari 2010 worden ontvangen, inclusief de aanvraag voor vervangende nieuwbouw Pantarijn (openbaar voortgezet Onderwijs te Kesteren) en het voornemen van het Pantarijn om vanaf 2012 volledig HAVO-onderwijs aan te bieden.
- B 1 Periodiek overleg met de schoolbesturen over onderhoudssituaties.
- 2 Het actualiseren van een beheerplan onderwijsgebouwen.
- C 1 Adviseren en uitvoeren van nieuwe ontwikkelingen (verordening voorzieningen huisvesting onderwijs).
- 2 In samenwerking met de GGD deelnemen aan het project "Frisse school".

Leerplicht

Wat willen we bereiken?

- A Bijdragen aan het terugdringen van het schoolverzuim;
- B Toename realiseren van het aantal leerlingen met een sterkqualificatie (afname aantal VSV – vroegtijdige schoolverlaters);
- C Voorkomen en vroegtijdig signaleren van problemen bij jeugdigen met (meerdere) risicofactoren en deze problemen oplossen door goede verwijzing en behandeling;
- D Samenwerken en creëren van uniformiteit binnen de leerplichtregio.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
 - 1 Behandelen van meldingen van schoolverzuim binnen één week na melding
 - 2 Up to date houden van de leerplichtadministratie voor de leeftijdscategorie 4 tot 23 jaar
 - 3 Opstellen leerplichtverslag schooljaar 2009/2010
- B 1 Voorlichting, advies en bemiddeling aan scholen en ouders aanbieden.
- C
 - 1 Deelnemen aan de Zorg Advies Teams.
 - 2 Onderhouden van contacten met onderwijsinstellingen, hulpverlening, politie en justitie.
 - 3 Melden van VSV'ers in de leeftijdscategorie 18 tot 23 aan het Regionaal Meld- en coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten.
- D
 - 1 Deelnemen aan het regionale leerplichtoverleg.
 - 2 Beoordelen van het haalbaarheidsonderzoek m.b.t. regionale samenwerking.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting 2009	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Van de kwalificatieplichtigen dient 95% daadwerkelijk invulling te geven aan deze plicht	P	Gemeente / leerplichtverslag	97,8 %	98 %	98 %	98 %	98 %

Schoolbegeleiding

Wat willen we bereiken?

- A Bijdragen aan de beperking van de onderwijsachterstand.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
 - 1 De schoolbesturen door middel van het verstrekken van subsidie in staat stellen de nodige begeleiding te krijgen.

Onderwijsachterstandenbeleid

Wat willen we bereiken?

- A Zorg dragen voor een voldoende aanbod van VVE (Voor en Vroegschoolse Educatie) op de peuterspeelzalen en kinderopvangcentra en zorg dragen voor de doorgaande leerlijn VVE.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
 - 1 Uitvoering geven aan de beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse Educatie 2006-2010, inclusief het beschikbaar stellen van financiële middelen.
 - 2 Evaluatie van de beleidsnotitie 2006-2010 opstellen.
 - 3 Opstellen van de beleidsnotitie 2011-2014.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting 2006	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% doelgroepkinderen van 2,5 – 4 jaar dat bereikt wordt met voorschoolse educatie	E	gemeente	20	46	46	46	46

Leerlingenvervoer

Wat willen we bereiken?

- A 1 Regelen van goed vervoer van kinderen, waarbij wordt gekeken naar verschillende alternatieven van vervoer (taxiervoer, openbaar vervoer, eigen vervoer) om de zelfstandigheid en daarmee de zelfredzaamheid van kinderen te stimuleren.
- 2 Verlagen van het totale budget voor vervoerskosten en het dalen van het aantal leerlingen in het taxiervoer.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Overleggen met scholen, ouders en adviseurs om het bestaande taxiervoer te wijzigen in openbaar vervoer of eigen vervoer.
- 2 De mogelijkheden onderzoeken om tot kostenbesparing van de bestaande taxiritten te komen zonder in te leveren op de kwaliteit.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal kinderen dat gebruikt maakt van taxiervoer	P	Taxiervoerder	150 (okt. 2009)	135	130	125	125

Volwasseneneducatie

Wat willen we bereiken?

- A Dat volwassenen door het volgen van een opleiding of cursus competenties kunnen verwerven die noodzakelijk zijn voor een baan, beroepsopleiding en hun persoonlijke ontplooiing.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Educatiecontracten afsluiten met het ROC Tiel volgens de criteria die gesteld zijn door de Wet Participatiebudget*
- 2 Opstellen beleidsnotitie met betrekking tot de uitvoering van de Wet participatiebudget.

*Het participatiebudget is een specifieke rijksuitkering voor gemeenten voor re-integratie, Inburgering en volwassen educatie. Dit budget is het gevolg van het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeente van 4 juni 2007.

WAT MAG HET KOSTEN?

P5 Programma: Scholing en Vorming							
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	Bestaand Beleid						
	Lasten	3.581	4.696	4.180	4.090	3.921	3.880
	Baten	-503	-755	-411	-377	-369	-369
	Exploitatieresultaat	3.078	3.942	3.768	3.713	3.552	3.511
	Nieuw Beleid						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	25	0	5	5
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	25	0	5	5
	Overige nieuwe ontwikkelingen						
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	3.078	3.942	3.793	3.713	3.557	3.516

BESTAAND BELEID		
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)	x € 1.000	
Overgangsregeling verzelfstandiging openbaar onderwijs		
In de thema avond van 2-4-2009 heeft de Raad zich uitgesproken over de wens om de voorziening "overgangsregeling verzelfstandiging openbaar onderwijs" over te hevelen naar de exploitatie en de voorziening op te heffen. Met de 1e bestuursrapportage 2009 is dit verzoek uitgewerkt. Het gevolg is wel dat er een fluctuatie plaats vindt in de exploitatie als gevolg van de betalingsregeling die met stichting Spoenk is afgesproken. In 2010 wordt er een bedrag uitbetaald dat € 95.000 hoger uitvalt dan het afgesproken bedrag voor 2009.	€	95 N
Kapitaallasten onderwijs		
Voor 2010 nemen de kapitaallasten met € 223.000 toe t.o.v. 2009. Dit wordt veroorzaakt door de nieuwbouw cq uitbreiding van de Sebaschool, Rehobotschool, Detmarschool, De Wegwijzer en het Van Lodensteincollege.	€	223 N
Tijdelijke huisvestingslasten Van Lodensteincollege		
De tijdelijke huisvestingslasten van het Van Lodensteincollege zijn voor 2010 niet meer van toepassing.	€	-372 V
Leerlingenvervoer		
Door de verplaatsing van de Detmarschool naar Ochten zullen de kosten leerlingenvervoer afnemen conform raadsbesluit 7-5-2009.	€	-65 V
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.		
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf. Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.	€	-24 V
Overige kleine verschillen.	€	-31 V
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	-174 V

NIEUW BELEID					
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000					
Programma 5		2010	2011	2012	2013
Nieuwbouw Pantarijn. Zorgdragen voor voldoende en adequate huisvesting en opleidingsniveau voor het openbaar en bijzonder onderwijs. Het betreft hier middelen voor verkenning van eventuele uitbreiding of vervangende nieuwbouw van de openbare school voor Voortgezet Onderwijs Het Pantarijn te Kesteren.	€	0	0	50	50 N
Leerlingenvervoer Op dit moment zitten er circa 180 leerlingen in het leerlingenvervoer. De kosten daarvoor stijgen jaarlijks. Om in aanmerking te komen voor het leerlingenvervoer zijn in het verleden indicaties afgegeven. Die indicaties zouden nog eens kritisch kunnen worden beoordeeld. Daarnaast kan het fietsgebruik nog extra worden gestimuleerd. Dit bevordert de zelfstandigheid van de kinderen. In het land lopen pilots met een positief effect. Ook zal worden onderzocht in hoeverre meer gebruik van het openbaar vervoer al dan niet met begeleider kan worden gemaakt. Door dergelijke maatregelen kan het (dure) taxivervoer naar verwachting worden terug gedrongen. Het zou goed zijn om het totale bestand te bezien. Dit zal op termijn onder gelijke omstandigheden tot kostenbeheersing moeten leiden. Dit vergt in eerste instantie een eenmalige investering die naar verwachting voor de langere termijn een structureel (positief) effect heeft. Dit vergt een specifieke deskundigheid die wij niet in huis hebben. Om die reden zal dit onderzoek worden uitbesteed. Op voorhand is het moeilijk te kwantificeren om welke bedragen het gaat. Vooralsnog	€	25	0	-45	-45 N/V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	25	0	5	5 N

PROGRAMMA 6 - WELZIEN EN CULTUUR

Portefeuillehouder: wethouders mr. J.M. Talman-van der Woude, J.W. Keuken en H. Willemsen

Programma-inhoud	Het stimuleren en in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- en jongeren, ouderen, almede het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels • Beheerplan gebouwen • Renovatieplan groene sportvelden • Specifiek voor Kinderopvang/peuterspeelzaalwerk: - verordening wet Kinderopvang 2005 - verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk Neder-Betuwe • Eigenwijs Rivierenland
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Toename aantal tweeverdieners/individualisering van de samenleving • Beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt meer benadrukt • Regionale samenwerking

Cultuur

Wat willen we bereiken?

- A Het bieden van een gevarieerd en toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen en activiteiten, dat is afgestemd op de vraag van de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe dat bijdraagt aan de ontplooiing, ontspanning en leefbaarheid.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Geven van lessen Algemene muzikale vorming in de groepen 4 van de basisscholen (10 van de 14, omdat 4 scholen geen gebruik maken van het aanbod) door de muziekschool Plantage.
 - 2 In standhouden van de basisbibliotheek Rivierenland door subsidie te verlenen.
 - 3 Realiseren van een vaste bibliotheekvoorziening in Opheusden (2011).
 - 4 Amateurverenigingen in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door subsidie te verlenen
 - 5 Deelnemen aan en subsidiëren van het Cultuurpact. Met Cultuurpact zetten de regiogemeenten zich samen in voor versterking van kunst en cultuur in de regio. Cultuurpact organiseert in 2010 in ieder geval de projecten: Literatuurfestival en Aan het Woord. De overige projecten, onder meer op het gebied van cultuurtoerisme en cultuureducatie, worden op dit moment nog opgezet.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2008)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal uitleningen bibliotheek	P	Bibliotheek	170.713	170.713	170.713	170.713	170.713
Aantal leden bibliotheek	P	Bibliotheek	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
Aantal jeugdleden muziekcorpsen, fanfares en drumbands	P	Verenigingen	64	64	70	70	70

Sport

Wat willen we bereiken?

- A Vergroten van deelname aan activiteiten op het gebied van sport op een zodanige wijze dat in beginsel brede deelname uit de samenleving, al dan niet in georganiseerd verband, mogelijk is.

Vergroten van de sportdeelname door alle leeftijdsgroepen met het oogmerk een gezonde leefstijl te bevorderen.

Bieden van ontplooiing- en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen, evenals vergroten van de maatschappelijke participatie

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 De voetbal- en korfbalvelden op een kwaliteitsniveau brengen en houden conform de richtlijnen van ISA Sport.
 - 2 Realiseren van extra trainingscapaciteit bij VV Kesteren door het natuurgrasveld om te bouwen toteen kunstgrasveld.
 - 3 Zorg dragen voor en in stand houden van een adequaat voorzieningenniveau voor de binnensporters.
 - 4 Realiseren van een extra gymzaal bij sportzaal De Linie te Ochten.
 - 5 Deelnemen aan het regionaal samenwerkingsprogramma, dat in 2010 en 2011 uitgevoerd zal worden.
 - 6 Deelnemen aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen, dat van 2010 tot 2014 uitgevoerd zal worden.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2008)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal jeugdleden sportverenigingen	P	Verenigingen	1.992 (2009)	2000	2000	2000	2000
Bezettingsgraad sporthal de Biezenwei (Opheusden)*	P	Samenleving	60%	62%	62%	62%	62%
Bezettingsgraad Verenigingshal De Eng (Dodewaard)*	P	Samenleving	53%	43%	43%	43%	43%
Bezettingsgraad Verenigingshal De Leede (Kesteren)*	P	Samenleving	24%	57%	57%	57%	57%
Bezettingsgraad gymzaal Kesteren*	P	Samenleving	51%	35%	35%	35%	35%
Bezettingsgraad gymzaal Echteld*	P	Samenleving	44%	45%	45%	45%	45%
Bezettingsgraad Sportzaal De Linie (Ochten)	P	Samenleving	58%	56%	56%	56%	56%

* Uitgangspunt bij bezettingsgraad: 40 weken van 15 uur per dag, 8u – 23u

Toelichting

Een deel van het gebruik van “De Eng” en de “gymzaal Kesteren” is verschoven naar de ‘verenigingshal De Leede’

Welzijnsaccommodaties/dorpshuizen

Wat willen we bereiken?

- A Dat verenigingen en andere groeperingen binnen de gemeenschap goede huisvesting, afgestemd op de behoefte, ter beschikking hebben.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Op basis van de nota Integraal Accommodatiebeleid “Visie en Uitgangspunten” en het scenarioplan (raadsbesluit 15 oktober 2009) een keuze maken over een nader uit te werken scenario (planning 1^e kwartaal 2010) en het gekozen scenario uitvoeren.

Welzijnsbeleid

Wat willen we bereiken?

- A** Het bevorderen van de leefbaarheid en het ondersteunen van voorzieningen/activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt.

Wat gaan we ervoor doen?

- A**
- 1 Uitvoeren van de Nota Welzijnsbeleid 2006 en de daarop gebaseerde subsidieverordening en beleidsregels.
* Leefbaarheidbevorderende activiteiten worden ondersteund met faciliteiten, en structurele subsidies blijven voorbehouden aan activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt. Faciliteiten zijn beschikbaar in de vorm van faciliterend accommodatiebeleid, innovatiebijdragen, incidentele subsidies en vrijwilligersondersteuning.
 - 2 Op basis van de Evaluatienota welzijns-/subsidiebeleid (raad 1^e kwartaal 2010) een nieuw subsidiebeleid en subsidieverordening en beleidsregels opstellen (2^e/3^e kwartaal 2010).
 - 3 Opstellen van een basisnota "Lokaal Sociaal Beleid" met de prioriteiten, doelgroepen en speerpunten van beleid.
 - 4 Uitvoeren van het accommodatiebeleid (zie verder de kop welzijnsaccommodaties/dorpshuizen).

Jeugd en jongerenwerk

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat via een samenhangend jeugdbeleid voor de leeftijdscategorie 0-23 jaar door:

- A**
- 1 Organiseren dat de jeugdige (0-23 jaar), zijn gezin en/of omgeving zorg en begeleiding kan ontvangen.
- B**
1. Een divers pakket aan voorzieningen en activiteiten bieden dat aansluit op de wensen en behoeften van jongeren (en hun ouders).
 - 2 Jongeren in staat stellen om zelf (mee) te beslissen of zelf met initiatieven te komen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A**
- 1 De actiepunten uit de nota "jeugdbeleid" (wordt eind 2009 vastgesteld) uitvoeren.
- B**
- 1 Verenigingen/organisaties in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door subsidie te verlenen.
 - 2 lanceren van de site "Jongin-Nederbetuwe" en het instellen van een redactieraad bestaande uit jeugd en een jongerenwerker.

WAT MAG HET KOSTEN?

P6 Programma: Welzijn en Cultuur							
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	<u>Bestaand Beleid</u>						
	Lasten	2.706	2.882	2.991	3.006	3.064	3.056
	Baten	-329	-303	-303	-303	-303	-303
	Exploitatieresultaat	2.377	2.579	2.689	2.703	2.761	2.753
	<u>Nieuw Beleid</u>						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	-20	22	-6	-9
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-20	22	-6	-9
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	0	0	20	20
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	20	20
	Exploitatieresultaat	2.377	2.579	2.669	2.725	2.775	2.764

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
Huisvesting bibliotheek Opheusden en Ochten			
Middels kadernota 2009 is voor het creëren van een vaste bibliotheekfunctie te Opheusden en Ochten vanaf 2010 een jaarlijks bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld.	€	25	N
Kapitaallasten sporthal De Linie te Ochten			
Voor de uitbreiding van sporthal De Linie te Ochten stijgen de kapitaallasten in 2010 met € 60.000.	€	60	N
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.			
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.			
Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.		37	N
Overige kleine verschillen.	€	-12	V
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	110	N

NIEUW BELEID					
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000					
Programma 6		2010	2011	2012	2013
Verlaging subsidieverlening met 2% m.i.v. 2012 Op de Dylta staat voor het 1e kwartaal 2010 de evaluatie van het subsidie/welzijnsbeleid. Op basis van die evaluatie zal in 2010 het nieuwe welzijn/sociaal beleid, incl. de daarbij behorende subsidiebeleidsregels worden vormgegeven. Voor zover thans kan worden overzien zal het nieuwe beleid uiterlijk m.i.v. 1 januari 2011 ingaan. Het jaar wordt als overgangsjaar gezien. In het jaar 2012 kan het nieuwe beleid volledig zijn geïmplementeerd. Om die reden is er niet voor gekozen om op dit moment te kiezen voor bezuinigingen op bepaalde subsidies c.q. werkvormen, maar om een opdracht/taakstelling mee te geven bij de vormgeving van het nieuwe beleid. Op dat moment kan een integrale afweging worden gemaakt. E.e.a. is conform de toegepaste handelswijze in 2004 (taakstelling € 40.000). (N.B. de opgenomen vaste subsidiebedragen in de beleidsregels zijn de afgelopen jaren niet geïndexeerd, zodat feitelijk de afgelopen jaren al sprake is geweest van een indirecte bezuiniging op de subsidies). Het bedrag van € 20.000 komt overeen met circa 2% op het totale subsidiebudget. (n.b. iedere 1% meer of minder heeft een structureel effect van circa € 10.000).	€	0	0	-20	-20 V
Overige kleine verschillen.	€	-20	22	14	11 V/N
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	-20	22	-6	-9 V/N

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA					
(afgerond op € 1.000)					
Programma 6		2010	2011	2012	2013
Verlaging subsidieverlening met 2% m.i.v. 2012 De onder nieuw beleid conform kadernota 2010-2013 opgenomen beleidsombuiging om de subsidieverlening met 2 % m.i.v. 2012 te verleggen is door de gemeenteraad niet overgenomen.	€	0	0	20	20 N
Saldo aangenomen moties	€	0	0	20	20 N

PROGRAMMA 7 - ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder mr. J.M. Talman- van der Woude

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en reïntegratie en schuldhelpverlening • Nota Bijzondere bijstand 2007 • Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)/Jaarplan Wmo 2009 e.v. en Verordening WMO • Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2008-2011; • Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; • Taakstelling huisvesting statushouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe; • Productencatalogus GGD Rivierenland
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Toename aantal tweeverdieners/individualisering van de samenleving • Regionale samenwerking • Landelijke tendens: "zorg" legt de verantwoordelijkheid neer bij de burger en zijn directe omgeving • Zelfredzaamheid van de burgers en mantelzorg als "vangnet"

Wet werk en bijstand.

Wat willen we bereiken

- A Voorkomen van instroom en bevorderen van uitstroom van (nieuwe) bijstandsgerechtigden.
 B Sociale activering van bijstandsgerechtigden

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 De uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) is uitbesteed aan de afdeling Werk en Inkomen Tiel. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en de wijze van verantwoording.
 B 1 Uitvoeren van de Wet Participatieplaatsen door de afdeling Werk en Inkomen Tiel als volwaardig reactiveringinstrument van sociale activering, waarbij wordt gezocht naar werkzaamheden/plaatsen bij allerlei instellingen.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2008)	Streef-waarde 2010	Streef-waarde 2011	2012	2013
Aantal afgesloten trajectplannen re-integratie	P	Afdeling WIZ, Tiel	52	40	40	40	40
Aantal cliënten Wwb	P	Afdeling WIZ, Tiel	116*	127*	119*	111*	104*
Dekkingspercentage uitgaven en inkomsten Inkomensdeel Wwb.	P	Samenleving	99,8*	97,5*	98,5*	100*	100*
Aantal cliënten loaz en loaw.	P	Afdeling WIZ, Tiel	12	8	7	6	5
Werkloosheidspercentage **	P	Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie	1,75	2,5	2,3	2,1	2,0

* gelet op de economische recessie is de vraag of de streefwaarde haalbaar is

** Niet werkende werkzoekenden: potentiële beroepsbevolking.

Wet Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?

- A Het bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van de woonomgeving.
De beperkingen die burgers ondervinden in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie verminderen.
- B. Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Voor 1 januari 2010 een nieuwe Wmo verordening en bijbehorend financieel besluit vaststellen;
 2. Begin 2010 het traject "compensatiebeginsel" uitvoeren en afronden: "Van het verstrekken van zorg en voorzieningen, Naar eigen kracht en participatie";
 - 3 Focussen op de "voorliggende voorzieningen" door uitvoering te geven aan de nota Mantelzorg en versterken van vrijwilligerswerk, meer samenwerking met (zorg)aanbieders, (wijk)platforms, welzijnsstichting(en), woningbouwvereniging(en).
 - 4 Verlengen van het samenwerkingsverband regiotali met de provincie, op een wijze die het voor de regio en de individueel deelnemende gemeenten mogelijk maakt te sturen op kwaliteit en beheersbaarheid van kosten.
* M.i.v. de begroting 2011 wordt de regiotali onder gebracht bij Programma 3: verkeer en vervoer.
- B
- 1 Verbeteren van voorlichting en communicatie van ons loket, op onze digitale Wmo balie en via andere media.
 - 2 Het goed en begrijpelijk informeren en adviseren van cliënten;
 - Geen wachtlijsten (overschrijding van termijnen) toe te staan;
 - Op een correcte manier door te verwijzen naar de juiste instelling of organisatie; o.a. door goede samenwerking met SWS en MEE in ons Wmo loket;
 - Door het terugdringen van het aantal formulieren (eenmalige uitvraag gegevens).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2008)	Streef waarde 2010	2011	2012	2013
Aantal woningaanpassingen hoger dan 20.000 euro	P	Gemeentewinkel	3	-	-	-	-
Rapportcijfer aanvraagprocedure Wmo voorziening	E	KTO SGB0	6,9	7,2*	7,4	7,5	7,5
Percentage cliënten dat tevreden is over informatie over de aanbieders HHV	E	KTO SGB0	73	80	80	80	80
Rapportcijfer voorzieningen	E	KTO SGB0	7,5	7,5	7,6	7,7	7,7

Toelichting indicatoren

De financiële indicatoren zijn afkomstig uit onze begroting. De effectindicatoren zijn afkomstig uit het tevredenheidonderzoek Wmo van de SGB0. We hebben over 2007 en 2008 dit onderzoek laten uitvoeren. Ook over 2010 zullen we dat doen.

*De gegevens over 2009 zijn eerst voor de zomer 2010 beschikbaar.

Algemeen maatschappelijk werk

Wat willen we bereiken?

- A. 1. Ondersteunen van inwoners bij het oplossen van, en het omgaan met, problemen en verstoringen in hun functioneren en in samenspraak werken aan een oplossing.
2. Voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan.

Wat gaan we ervoor doen

- A 1. Inzetten en subsidiëren van professionele organisaties/maatschappelijk werkers (Stichting Thuiszorg) die onder andere inwoners informeren, adviseren, ondersteunen en begeleiden;
2. Uitvoering geven aan de afgesloten budgetovereenkomst.
3. Maken van sluitende afspraken met de uitvoerende instelling over het wegwerken van wachtlijsten op het moment dat die dreigen te ontstaan (afspraken zijn vastgelegd in budgetovereenkomst).
4. Tijdens het reguliere overleg en de jaarstukken de uitvoering monitoren.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E/ P	Bron	Nulmeting (2008)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Aantal langdurige cliëntcontacten	P	Samenleving	223	223	223	223	223
Aantal uren cliëntgericht	P	Samenleving	2356	2356	2356	2356	2356
Aantal cliënten op de wachtlijst.	P	Samenleving	0	0	0	0	0

Minimabeleid.

Wat willen we bereiken?

- A Verbeteren van de leefsituatie en het toekomstperspectief van (kwetsbare) burgers en hen blijvend in staat stellen deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1. Uitvoering geven aan de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.
2. Uitvoering geven aan integrale schuldhelpverlening (SHV), welke is uitbesteed aan het Budget Advies Centrum Tiel, zonder dat er sprake is van een wachtlijst.
3. Terugbrengen van het "niet gebruiken" van de bijzondere bijstand en voorzieningen minima conform het communicatieplan van de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E/ P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2010	Streefwaarde 2011	2012	2013
Aantal cliënten op de wachtlijst SHV.	P	Afdeling Gemeente-winkel	0	0	0	0	0
Aantal aanvragen Bijzondere bijstand.	P	Afdeling Gemeente-winkel	340	360	400	400	400

Ouderenzorg

Wat willen we bereiken?

- A Wij willen bevorderen dat ouderen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Realiseren van woon-zorgcomplexen in de kernen Kesteren, Opheusden, Ochten en Dodewaard, waarin wonen, zorg en welzijnsactiviteiten worden gecombineerd in één gebouw.
 - 2 Maken van prestatieafspraken met de Stichting Welzijn Senioren (SWS) over het aanbod van activiteiten en diensten voor senioren.
 - 3 Ondersteunen van het platform Vrijwillige Thuis en Mantelzorg waarin lokale organisaties samenwerken op het gebied van vrijwilligerswerk en mantelzorg.
 - 4 Instellen van een regiegroep Wonen, Welzijn en Zorg met de volgende partners: woningcorporaties, zorgaanbieders om afspraken te maken over het woon, welzijn- en zorgaanbod (frequentie 4 x per jaar).

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- A Verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Neder-Betuwe en bescherming bieden tegen ziektes en epidemieën.

***Toelichting:** De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid, met als onderdelen Collectieve preventie, Infectieziektebestrijding en Jeugdgezondheidszorg.*

- B De inwoners van de gemeente hebben een gezonde leefstijl.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Deelnemen in Gemeenschappelijke regeling GGD Rivierenland;
 - 2 Uitvoering geven aan de speerpunten uit de Nota gezondheidsbeleid
 - Overmatig alcohol gebruik (zie verder programma 7, onderdeel terugdringen gebruik genotsmiddelen)*
 - Overgewicht (2011/2012)*
 - Roken (2011/2012)*
 - Depressie verschijnselen (2011/2012)*
 - 3 Terugdringen van de sociaal economische gezondheidsverschillen. (zie verder programma 7)
- B Initiëren/subsidiëren van gezondheidsbevorderende activiteiten in samenwerking met lokale en regionale instellingen (zie ook programma 6, onderdeel sport)

* Binnen de regio zijn afspraken gemaakt rond het opstarten van projecten. In Neder-Betuwe is de prioriteit gelegd bij overmatig alcohol gebruik. Op basis van opgedane ervaringen van de andere projecten in andere gemeenten zullen naar verwachting in 2011/2012 de overige projecten in Neder-Betuwe van start gaan.

Terugdringen gebruik genotsmiddelen

Wat willen we bereiken?

- A Wij willen het gebruik van genotsmiddelen (vooral alcohol) onder scholieren en de overige inwoners verminderen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Deelnemen aan het project: "De gezonde school en genotsmiddelen"
2 Deelnemen aan het project Alcoholmatiging voor jeugd en inwoners met een lage sociaal economische status

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2007)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% jongeren dat dagelijks rookt	P	E-MOVO *	10	10	9	9	9
% jongeren dat softdrugs gebruikt	P	E-MOVO *	5	5	5 of lager	5 of lager	5 of lager
% jongeren dat harddrugs gebruikt	P	E-MOVO *	3	3	3 of lager	3 of lager	3 of lager
% jongeren groep 7 B0, dat ooit een keer gedronken heeft.	P	Enquête GGD **	35	35	25	25	25
% jongeren in klas 2 VO, dat de laatste vier weken gedronken heeft.	P	E-MOVO *	31	31	21	21	21
% jongeren in klas 4 VO, dat gedronken heeft.	P	E-MOVO *	68	68	68 of lager	68 of lager	68 of lager

* (bron) De jeugdmonitor E-MOVO klas 2 en 4 Voortgezet Onderwijs 2007, herhaling 2011 (1 x per 4 jaar), alleen regionale gegevens.

** (bron) Enquête GGD, groep 7 Basisonderwijs 2006, herhaling schooljaar 2010-2011, alleen regionale gegevens.

Ambulancehulpverlening

Wat willen we bereiken?

- A het ambulancevervoer voldoet minimaal aan de wettelijk vastgestelde aanrijtijd.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Bij de bevoegde instantie(s) aandringen op het behoud van de Post Kesteren.
2 Het standpunt innemen en verdedigen dat bij de verdeling van de ambulancecapaciteit over de regio het percentage overschrijdingen van de 15 minuten norm in iedere gemeente gelijk is.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting 2009	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
% ambulanceritten die voldoen aan de vastgestelde aanrijtijden	P	Regionale Ambulancevoorziening	80 *	90	90	90	90

* Nulmeting per 1 januari 2009.

Zorg voor vluchtelingen

Wat willen we bereiken?

- A Wij willen adequate huisvesting en opvang van vluchtelingen.
B Zorg dragen voor begeleiding en inburgering van de vreemdelingen die zich in onze gemeente vestigen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 In overleg met de woningbouwvereniging (SWB) zorg dragen voor het behalen van de taakstelling huisvesting statushouders (afwikkeling nalatenschap oude vreemdelingen-Wet, ook wel pardonregeling genoemd) en de taakstelling huisvesting vergunninghouders
- B 1 Aanbieden van WI-trajecten via het ROC.
2 Aanbieden van begeleidingstrajecten via vluchtelingenwerk.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Totaal aantal te huisvesten statushouders / 'pardonners'	P	gemeente	38 (taakstelling 2009)	Taakstelling vanaf 2010 onbekend			
Totaal aantal te huisvesten vergunninghouders	P	gemeente	210 (taakstelling 2009)	Taakstelling vanaf 2010 onbekend			

Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Wat willen we bereiken?

- A Bevorderen dat hulpbehoevenden langer zelfstandig kunnen wonen en participeren.
B De participatie van inwoners en de sociale cohesie van inwoners bevorderen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Het opzetten van een steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.
2 Het vergroten van de bekendheid van ondersteuning van mantelzorgers via onder meer verstrekken van folders en het houden van bijeenkomsten.
3 Het opzetten van een klussendienst.
- B 1 Het opzetten van een steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.
2 Het bijeenbrengen van vraag en aanbod d.m.v. het opzetten van een vacaturebank.
3 Het waarderen van en bekendheid geven aan vrijwilligerswerk door publicatie in Neder-Betuwe magazine en de organisatie van Make a Difference Day (MADD)

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting 2009	Streefwaarde 2010	2011	2012	2013
Inwoners die op de hoogte zijn van waar ze terecht kunnen voor ondersteuning van mantelzorgers	P	Volwassenen-monitor GGD 2009 (1x per 4 jaar)	56%	60%	70%	70%	70%
Aantal mantelzorgers en vrijwilligers die zich melden bij het steunpunt.	P	Rapportage steunpunt	Nulmeting in 2010				
Aantal vrijwilligers die meedoen aan MADD	P	Afd. Samenleving	20	50	100	100	100

Coördinatie van zorg

Wat willen we bereiken?

- A Aan alle jongeren in de gemeente Neder-Betuwe van voor de geboorte tot en met de leeftijd 23 jaar een goede en stevige basis en ondersteuning bieden ten behoeve van hun ontwikkeling, zowel thuis, op school als in hun vrije tijd.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin.
 - 2 Uitvoering geven aan het Zorg advies team (ZAT).
 - 3 Uitvoering geven aan het Schoolgericht maatschappelijk werk (SMW).
 - 4 Realiseren van een Jeugdpreventienetwerk (JPN)
 - 5 Coördineren en deelname aan de Stuurgroep Jeugd en Zorg (d.w.z. afspraken maken over de uitvoering van de zorgcoördinatie).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting	Streef- waarde 2010	2011	2012	2013
Aantal fysieke inlooppunten CJG	P	Afdeling Samenleving	0	Minimaal 1	Minimaal 1	Minimaal 1	Minimaal 1
Aantal aanmeldingen ZAT	P	Rapportage ZAT	25 (2009)	25	30	30	30
Aantal doorverwijzingen ZAT	P	Rapportage ZAT	8 (2009)	10	12	12	12
Aantal geholpen kinderen/gezinnen door SMW'er	P	Rapportage SMW	Nulmeting in 2010				
Aantal ondersteunde IB'er's en leerkrachten door SMW'er	P	Rapportage SMW	Nulmeting in 2010				
Aantal doorverwijzing naar ZAT en andere hulpverlening door SMW	P	Rapportage SMW	Nulmeting in 2010				
Aantal aanmeldingen JPN	P	Rapportage JPN	Nulmeting in 2010				
Aantal doorverwijzingen JPN	P	Rapportage JPN	Nulmeting in 2010				

WAT MAG HET KOSTEN?

P7 Programma: Zorg, Werk en Inkomen							
		Meerjarenraming					
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	Bestaand Beleid						
	Lasten	10.165	9.705	9.791	9.914	9.931	9.932
	Baten	-5.836	-5.117	-5.150	-5.182	-5.182	-5.182
	Exploitatieresultaat	4.329	4.588	4.642	4.732	4.749	4.750
	Nieuw Beleid						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	28	-72	-72	-72
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	28	-72	-72	-72
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	11	111	111	111
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	11	111	111	111
	Exploitatieresultaat	4.329	4.588	4.681	4.771	4.788	4.790

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
Bijstandsverlening			
In de programmabegroting 2009 is onder nieuw beleid het bestuursakkoord tussen Rijk en VNG uitgewerkt met betrekking tot het destijds terugdringen van het aantal WWB'ers. Dit heeft tot gevolg dat vanaf 2010 een voordeel op uitkeringen en een voordeel op uitvoeringskosten is geraamd van in totaal € 190.000 ten opzichte van 2009 door de verlaging van het inkomensdeel die wij van het rijk ontvangen.			
Inmiddels is de situatie omtrent het aantal bijstandsgerechtigden, door de economische crisis waar we momenteel in verkeren, aan het veranderen. Middels de 2e bestuursrapportage 2009 bent op de hoogte gebracht van het voorlopig te verwachten negatief effect op de bijstandsverlening.		€	-190 V
Centrum Jeugd en Gezin			
Voor de realisatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn voor het jaar 2010 € 34.000 meer aan lasten geraamd dan 2009 conform nieuw beleid programmabegroting 2009. Deze lasten worden gedekt door middelen die via de algemene uitkering worden ontvangen.		€	34 N
WMO			
De lasten van de WMO nemen ten opzichte van 2009 toe door meer aanvragen. Dit betekent voor de begroting 2010 een nadeel van € 45.000.		€	45 N
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling.			
Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf.			
Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.		€	153 N
Overige kleine verschillen.		€	12 N
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		€	54 N

NIEUW BELEID					
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000					
Programma 7		2010	2011	2012	2013
Aanpassen criteria Wmo					
De Wmo is vanaf 1 januari 2007 in werking getreden. Inmiddels is er gewijzigde wet en regelgeving en jurisprudentie. Daarnaast is het goed om nog eens kritisch naar het financiële kader c.q. compensatie te kijken. Om die reden is binnen de regio afgesproken dat voorstellen tot wijziging van de Wmo-verordening en het daarop gebaseerde uitvoeringsbesluit zullen worden voorbereid. Het is de bedoeling dat de gewijzigde/nieuwe verordening in het eerste helft van 2010 in werking zal treden.	€	0	-100	-100	-100 V
Overige kleine verschillen.	€	28	28	28	28 N
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	28	-72	-72	-72 V

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA					
(afgerond op € 1.000)					
Programma 7		2010	2011	2012	2013
Aanpassen criteria Wmo					
De onder nieuw beleid conform kadernota 2010-2013 opgenomen beleidsombuiging voor de WMO is door de gemeenteraad niet overgenomen.	€	0	100	100	100 N
Mantelzorg					
In de kadernota is als nieuw beleid aangegeven dat de uitvoering van mantelzorg noodzakelijk is. De gemeenteraad heeft aangegeven dat de uitvoering van mantelzorg als onontkoombaar moet worden aangemerkt.	€	11	11	11	11 N
Saldo aangenomen moties	€	11	111	111	111 N

PROGRAMMA 8 - BOUWEN EN MILIEU

Portefeuillehouder: J.W. Keuken en H. Willemsen

Programma-inhoud	Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" • Bestemmingsplannen • Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing) • Woningbouwprogramma • Woonvisie • Nota grondbeleid • Welstandsnota • Beleidsnota Handhaving Bouwen en Wonen 2006 • Jaarlijks Handhavingsprogramma Bouwen en Wonen • Algemene Plaatselijke Verordening • Milieu-uitvoeringsprogramma
Ontwikkelingen	• In het voorjaar van 2010 treedt naar verwachting de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking. Onder de omgevingsvergunning vallen als eerste alle vergunningen op VROM-gebied, zoals die voor wonen, bouwen, ruimte en milieu, maar ook vergunningen op het gebied van monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water gaan daarin mee. Dit betekent tevens het herijken van de wijze waarop handhaving georganiseerd wordt. Dat maakt de Wabo tot een ambitieuze wet die zorgvuldig geïmplementeerd zal moeten worden.

Milieu

Wat willen we bereiken?

Behoud en waar mogelijk verbeteren van de huidige milieukwaliteit in de gemeente:

- A De concentratie fijn stof en stikstofoxiden liggen overal in de gemeente onder de toegestane wettelijke normen in de Wet Luchtkwaliteit.
- B De gemeente wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden waar het betreft opslag, vervoer en locaties van gevaarlijke stoffen.
- C Op het gebruik van energie en de verspilling van middelen wordt waar mogelijk bespaard en voorkomen.
- D Ontoelaatbare geurbelasting binnen de gemeente wordt voorkomen.
- E Hergebruik van grond binnen de gemeente vergemakkelijken en afstemmen op lokale situatie. Voorkomen/ beperken bodemverontreiniging en betere afstemming van saneringswerken op lokale situatie.
- F Controleren van bedrijven om schadelijke gevolgen voor milieu te voorkomen/beperken.

Wat gaan we ervoor doen?

- A Systematisch toetsen van normen voor luchtkwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen.
- B Uitvoering geven aan het vierjarige Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid voor 2010 en systematisch toetsen bij nieuwe ontwikkelingen aan Wet en gemeentelijk beleid.
- C Opstellen/ vaststellen van nota Duurzaamheid en uitvoering geven aan het tweejarige uitvoeringsprogramma 2010.
- D Systematisch toetsen aan normen van de gemeentelijke geurverordening bij nieuwe ontwikkelingen.
- E Toepassing van bodemspecifiek beleid op basis van ondermeer een bodemkwaliteitskaart. Ter bescherming van de bodem uitvoering geven aan het de Wet Milieubeheer, Woningwet, Wet Ruimtelijke Ordening, Wet bodembescherming, het Besluit Bodemkwaliteit en aan gemeentelijk ontwikkelt beleid.
- F Uitvoering geven aan het jaarlijkse controleprogramma met de ter beschikking gestelde middelen. Actueel houden van het vergunningenbestand.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

omschrijving	E / P	bron	nulmeting (2008)	2010	2011	2012	2013
Aantal wegvakken met overschrijding jaargemiddelde fijn stof en stikstofoxiden	E	Milieudienst	0	0	0	0	0
% woningvoorraad met EPC van 0,8	P	Bouw en woningtoezicht	1,3	1,4	1,5	1,6	2,0
Aantal controles Wet milieubeheer							
Categorie I	P	gemeente	33	23**	*	*	*
Categorie II	P	gemeente	115	56**	*	*	*
Categorie III	P	gemeente	37	39	*	*	*
Categorie IV	P	gemeente	18	18	*	*	*
Vergunningverlening (Wm)	P	gemeente	6	8	*	*	*
Meldingen afgehandeld (BARIM)	P	gemeente	46	60	*	*	*

* Afhankelijk van de jaarlijkse taakstelling. In 2010 is bekend welke controles in 2011 zullen plaatsvinden.

** I.v.m. gewijzigde wetgeving behoeven er voor categorie I en II vanaf 2010 minder controles te worden uitgevoerd.

Afval

Wat willen we bereiken?

Stimuleren afvalpreventie, hergebruik en scheiding van huishoudelijk afval; minder zwerfafval:

- A Gescheiden inzameling van huishoudelijk afval.
- B Verbetering van de belevingswaarde van de buitenruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Advisering beleidsvorming Regio en monitoren van de gescheiden inzameling teneinde inzicht te krijgen op de mate van preventie en hergebruik.
- B 1 Mogelijk plaatsing waar nodig van ondergrondse containers voor restafval, glas, papier en textiel. Uitvoering geven aan gemeentelijk project voor zwerfafval.

Bouw en woningtoezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?

- A Wij willen zorg dragen voor kwalitatief goede en veilig uitgevoerde bouwwerken die voldoen aan het ruimtelijk beleid en wettelijke regelgeving.
- B Adequate handhaving van overige lokale en bovenlokale regelgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Vaststellen gewijzigde welstandsnota;
 - 2 Het verder invoeren van de Wabo (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) om de Omgevingsvergunning af te kunnen geven;
 - 3 Controleren van verleende bouw-, milieu- en algemeen plaatselijke vergunningen;
 - 4 Opsporen illegale bouw en illegaal gebruik;
 - 5 Het systematisch en consequent handhaven van overige onrechtmatigheden..

* De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht brengt ca. 25 regelingen samen die de fysieke leefomgeving betreffen. Het gaat hierbij om bouw, milieu, natuur- en monumentenvergunningen, die opgaan in één vergunning, de zogenaamde Omgevingsvergunning. Zo hebben burgers en ondernemers nog maar te maken met één loket, één beschikking en één procedure. De aanvraag kan digitaal worden gedaan en behandeld.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

omschrijving	E/ P	bron	nulmeting 2008	2010	2011	2012	2013
Aantal aanvragen bouwvergunningen	P	Bouw en woningtoezicht	276	280	280	280	280
Aantal aanvragen bouwvergunningen die binnen de normtijd worden afgehandeld (norm= 6 of 12 weken.)	P	Bouw en Woningtoezicht	264	260	260	260	260

Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- A. Er voor zorg dragen dat iedere ruimtelijke functie op de juiste plek terecht komt;
- B. Het hebben van een actueel ruimtelijk beleid;
- C. Digitale beschikbaarheid en raadpleegbaarheid van ruimtelijke plannen voor burgers en andere overheden.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Ontwikkelen van locaties die zijn opgenomen in de structuurvisie en hiervoor bestemmingsplannen in procedure brengen.
 - 2 Toetsen van initiatieven van derden en hiervoor ruimtelijke procedures volgen.
- B
- 1 Herzien van bestemmingsplannen voor de kommen, bedrijventerreinen en het buitengebied.
 - 2 Het opstellen en in procedure brengen van bestemming, wijziging, en uitwerkplannen voor nieuwe ontwikkelingen.
 - 3 Vaststellen integrale Structuurvisie voor het gehele gemeentelijke grondgebied
- C.
1. Alle (nieuwe) bestemmingsplannen digitaal laten opstellen en raadpleegbaar maken via de gemeentelijke website.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

omschrijving	E / P	bron	nulmeting 2009	2010	2011	2012	2013
Aantal vaststelling bestemmingsplan kommen	P	Gemeente	1	5	0	0	0
Aantal vaststelling bestemmingsplan bedrijventerreinen	P	Gemeente	0	2	0	0	0
Aantal vaststelling bestemmingsplan buitengebied	P	Gemeente	0	1	1	1	0

Wanneer bovenstaande vaststellingen in het betreffende jaar zijn uitgevoerd zijn deze "Wabo-proef"

Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Het bouwen van woningen is afgestemd op de vraag (kwalitatief en kwantitatief) in de diverse kernen, door:

- A Een toename van de woningvoorraad met 160 woningen per jaar in de periode 2010 t/m 2014.
- B De sloop en vervangende nieuwbouw van 145 sociale huurwoningen in de periode 2010 t/m 2014.
- C De bouw van tenminste 200 sociale huurwoningen en 50 koopwoningen met een v.o.n. prijs tot € 170.000 in de periode 2010 t/m 2014.
- D Anticiperend op de verdere verlaging van de EPC in het Bouwbesluit wordt gestreefd naar een EPC van 0,6 in 2012 en 0,4 in 2015.
- E Het stimuleren van het levensloopbestendige bouwen.
- F Dodewaard, Kesteren, Ochten en Opheusden dienen in 2015 elk te beschikken over een woon-servicezone, voor Echteld en IJendoorn wordt gestreefd naar één zorgsteunpunt.
- G De slaagkansen voor woningzoekenden uit de gemeente Neder-Betuwe die via Woongaard staan ingeschreven voor een sociale huurwoning, dienen minimaal op het niveau van de regio te liggen.
- H Betaalbare koopwoningen tot € 170.000 v.o.n. dienen binnen de juridische mogelijkheden zoveel mogelijk te worden toegewezen aan woningzoekenden met inkomens tot € 45.000 die afkomstig zijn uit de gemeente Neder-Betuwe.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
 - 1 Het uitvoeren van een woningbehoeftenonderzoek dat inzicht geeft in het realiteitsgehalte van het voorgenomen woningbouwprogramma in de periode 2010 t/m 2014. Indien nodig wordt het woningbouwprogramma aangepast;
 - 2 Het samen met de betreffende woningcorporaties en marktpartijen ontwikkelen van voldoende plancapaciteit, waarbij de gemeente zorg draagt voor het tijdig doorlopen van de ruimtelijke procedures.
 - 3 Het maken van prestatieafspraken met SWB over het aantal door hen te realiseren woningen.
- B
 - 1 Het samen met SWB uitwerken van de herstructureringsplannen en dit vastleggen in de prestatieafspraken, het komen tot een heldere taakverdeling bij de uitvoering en het vastleggen van de financiële uitgangspunten.
- C
 - 1 Het maken van afspraken met ontwikkelaars en SWB over het aandeel sociale huur- en betaalbare koopwoningen in de verschillende woningbouwprojecten (koopgarant)
 - 2 Het in de prestatieafspraken met SWB vastleggen van de voorwaarden waaronder sprake kan zijn van verlaagde grondkosten, inclusief de terugbetaling van de korting bij vervreemding van de woningen en de grond.
 - 3 Het gezamenlijk met de betrokken partijen zoeken naar innoverende concepten voor betaalbare en kwalitatief goede woningbouw.
 - 4 Het jaarlijks rapporteren aan de provincie Gelderland over de opgeleverde aantallen sociale huur- en betaalbare koopwoningen, op basis waarvan de provincie de subsidie in het kader van de stimuleringsregeling goedkope woningbouw uitkeert.
- D
 - 1 Het van meet af aan gezamenlijk met de ontwikkelende partijen meedenken over de wijze waarop de beoogde EPC verlaging kan worden gerealiseerd.
- E
 - 1 Het van meet af aan meegeven van de eisen van het Tielse sterrenstelsel aan de Ontwikkelende partijen.
Toelichting: *Tielse sterrenstelsel: naarmate woningen meer sterren krijgen zijn ze meer geschikt voor Mensen met fysieke beperkingen. Het doel is dat vrijwel alle appartementen levensloopbestendig zijn (ca. 50% op het niveau van 1 of 2 sterren en ca 50% op het niveau van 3 of 4 sterren) en circa 40% van de grondgebonden woningen (niveau 1 of 2 sterren).*
- F
 - 1 Het samen met betrokken partijen (zorginstellingen, welzijnsorganisaties en woningcorporaties) ontwikkelen van de woonservicewijken en zorgsteunpunten.
 - 2 Het onderling op elkaar afstemmen van de ontwikkelingen en het bespreken / oplossen van knelpunten in de eind 2009 in te stellen Regiegroep Wonen-Welzijn-Zorg.
- G
 - 1 Het jaarlijks monitoren van de slaagkans van de Neder-Betuwsse woningzoekenden in het aanbod, optie en lotingmodel op basis van de rapportage van Woongaard.
 - 2 Het jaarlijks overleggen met Woongaard over de slaagkansen, met als doel onduidelijkheden en onvolkomenheden in het systeem op te heffen.
- H
 - 1 Zodra de nieuwe Huisvestingswet van kracht wordt, het opstellen van een huisvesting-verordening waarin de toewijzing van betaalbare koopwoningen juridisch wordt geregeld.
 - 2 Het per project samen met de ontwikkelaar uitvoeren van de woningtoewijzing op basis van de huisvestingsverordening.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Omschrijving	E/ P	bron	Nulmeting 2009	2010	2011	2012	2013
Omvang woningvoorraad	P	CBS	7.889	7.976	8.239	8.510	8.763
Aantal gesloopte woningen	P	CBS (W55)	13	55	22	50	0
Aantal opgeleverde woningen	P	CBS (W15)	100	318	293	303	203
Percentage nieuwbouw met: - EPC 0,6-0,8 - EPC 0,4-0,6 - EPC < 0,4	P	Bouwzaken	100% 0% 0%	98% 2% 0%	95% 5% 0%	90% 10% 0%	88% 10% 2%
F levensloopgeschikte nieuwbouw: - % appartementen 3/4 sterren - % appartementen 12 sterren % grondgebonden woningen 1/2 sterren	P	Bouwzaken	Nulmeting in 2010	50% 50% 40%	50% 50% 40%	50% 50% 40%	50% 50% 40%

1) aantal woningzoekenden dat woning toegewezen heeft gekregen/aantal ingeschreven woningzoekenden

Vastgoed

Wat willen we bereiken?

A Kwalitatief goede taxaties van alle objecten binnen de gemeente en goed beheer van BAG
(Basisregistratie Adressen en Gebouwen)

Wat gaan we ervoor doen?

A 1 Beheren van de basisregistratie Adressen en gebouwen (BAG) en WOZ-registratie van
alle objecten binnen de gemeente.

WAT MAG HET KOSTEN?

P8	Programma:	Bouwen en Milieu					
					Meerjarenraming		
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	Bestaand Beleid						
	Lasten	20.608	13.975	12.862	11.491	18.184	17.834
	Baten	-17.331	-11.165	-10.038	-8.859	-15.483	-15.468
	Exploitatieresultaat	3.277	2.810	2.825	2.632	2.700	2.366
	Nieuw Beleid						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	94	94	58	58
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	94	94	58	58
	Gevolgen aangenomen moties						
	Lasten	0	0	-7	-7	-7	-7
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-7	-7	-7	-7
	Exploitatieresultaat	3.277	2.810	2.912	2.719	2.751	2.417

BESTAAND BELEID		
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)	x € 1.000	
Wijziging organisatiestructuur en het actualiseren van urenverdeling. Binnen de bestaande organisatiestructuur van de gemeente Neder-Betuwe heeft een herschikking van afdelingen plaatsgevonden met als resultaat dat er nu zeven afdelingen zijn in plaats van vijf. Tevens heeft er een actualisatie van de urenverdeling plaatsgevonden waarbij de, in de begroting 2009-2012, goedgekeurde formatie-uitbreidingen zijn opgenomen. Deze wijzigingen vragen geen extra financiële ruimte, (de dekking voor de formatie is aanwezig in de begroting 2009-2012) maar wel verschuivingen van lasten tussen de programma's onderling.	€	344 N
Hogere opbrengst begrafenisrechten. Zoals afgesproken bij begroting 2009 worden de tarieven in 2010 aangepast zodat er een hogere opbrengst wordt behaald.	€	-50 V
Kosten riolering. Doordat de verfiijningsuitkering riolering via de algemene uitkering gemeentefonds afneemt is een hogere onttrekking uit de voorziening riolering nodig om de totale baten en lasten in evenwicht te kunnen houden. Betekent voor programma 8 dat hierdoor het saldo tussen lasten en baten riolering afneemt met	€	-80 V
Grondexploitaties urenrekening. In de bestuursrapportage is aangegeven dat er minder uren aan de grondexploitaties kan worden toegerekend en is hiervoor eenmalig € 100.000 ten laste van de post onvoorzien genomen. In de kadernota 2010 is op dit onderdeel vervolg aangegeven. Ten opzichte van het bestaande beleid geeft dit echter een voordeel	€	-100 V
Kosten Vastgoed. Door vrijval kapitaallasten en eenmalig opgenomen kosten in 2009 cyclorama's zijn de lasten in 2010 lager.	€	-30 V
Kosten milieu. In 2009 zijn eenmalige budgetten beschikbaar gesteld voor onderzoek naar Regionale omgevingsdienst € 10.000, voor de WABO € 20.000 en voor het samenstellen en vaststellen van de gemeentelijke bodemfunctiekaart en het samenstellen van een nota duurzaamheid € 15.000. Hierdoor ontstaat er een voordeel voor 2010	€	-45 V
Overige kleine verschillen.	€	-24 V
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	15 N

NIEUW BELEID						
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000						
Programma 8		2010	2011	2012	2013	
Uren grondexploitaties. Een scherpere toerekening van uren aan grondexploitaties. In de 1e bestuursrapportage 2009 is er € 100.000 minder aan uren aan de grondexploitaties toegerekend. Kijkend naar de realisaties van de afgelopen twee jaar moeten we er van uit gaan dat dit een structureel effect betreft.	€	100	100	100	100	N
Herziening bestemmingsplannen Als bezuinigingsvoorstel wordt voorgesteld om het budget "herziening bestemmingsplannen" te verlagen met € 36.000 met ingang van het jaar 2012. De gemeente zet de komende tijd stevig in op het actualiseren van oude bestemmingsplannen. De actualiseringslag vordert gestaag en we gaan er vanuit dat we dit traject eind 2011 kunnen afronden. Vanaf 2012 richten we onze aandacht vooral op het actueel houden van de inmiddels gedigitaliseerde bestemmingsplannen. Het budget kan daardoor structureel verlaagd worden met € 36.000, vanaf 2012. Van het beschikbare budget van €96.000 blijft € 60.000 gehandhaafd.	€	0	0	-36	-36	V
Overige kleine verschillen.	€	-6	-6	-6	-6	V
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	94	94	58	58	N

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA						
(afgerond op € 1.000)						
Programma 8		2010	2011	2012	2013	
Bezuiniging op onderhoud gebouwen De gemeenteraad heeft bij motie aangegeven dat er op onderhoud gebouwen 3% bezuinigd moet worden	€	-7	-7	-7	-7	V
Saldo aangenomen moties	€	-7	-7	-7	-7	V

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: H. Willemsen

ALGEMEEN

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht.

De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgeden en leges).

OVERZICHT VAN DEKKINGSMIDDELEN

Overzicht van algemene Dekkingsmiddelen						
	rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	Meerjarenraming		
				raming 2011	raming 2012	raming 2013
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten		46	45	45	44	43
Baten						
Verhuur (openbare dienst bestemd)		-65	-65	-65	-65	-65
	0	-65	-65	-65	-65	-65
Saldo Financieringsfunctie						
Rente uitkering						
- Vitens	-52	-48	-44	-40	-37	-37
Interne financiering	-1.589	-1.460	-1.450	-1.484	-1.164	-1.164
	-1.641	-1.508	-1.494	-1.524	-1.201	-1.201
Saldo Beleggingen en Deelnemingen						
Dividenduitkeringen						
- Vitens	-48	-40	-40	-40	-40	-40
- BNG	-32	-26	-33	-33	-33	-33
- Grondbank	-1	-12	0	0	0	0
	-81	-78	-73	-73	-73	-73
Algemene Uitkering						
Algemene uitkering gemeentefonds	-16.741	-18.251	-18.278	-18.217	-18.213	-18.213
Algemene uitkering gemeentefonds	-109	-58	0	0	0	0
	-16.850	-18.310	-18.278	-18.217	-18.213	-18.213
Lokale heffingen (besteding niet gebonden)						
OZB Zakelijk gerechtigden woningen	-2.298	-2.399	-2.463	-2.489	-2.515	-2.515
OZB Zakelijk gerechtigden niet-woningen	-621	-695	-716	-723	-731	-731
OZB Feitelijke gebruikers niet-woningen	-433	-443	-457	-461	-466	-466
Baten toeristenbelasting	-50	-66	-67	-68	-68	-68
Baten hondenbelasting	-106	-121	-122	-123	-124	-124
	-3.508	-3.725	-3.825	-3.864	-3.904	-3.904
	-22.080	-23.640	-23.690	-23.697	-23.411	-23.412
Nieuw Beleid						
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	309	533	961	1.185
Saldo	0	0	309	533	961	1.185
Gevolgen aangenomen moties						
Lasten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0
	-22.080	-23.640	-23.381	-23.164	-22.450	-22.227

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	€	31	N
Hogere opbrengsten belastingen door wijzigingen in de aantallen en door wijzigingen in het tarief	€	-100	V
Overige kleine verschillen.	€	19	N
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009	€	-50	V

NIEUW BELEID						
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000						
Algemene Dekkingsmiddelen		2010	2011	2012	2013	
Actualisering algemene uitkering conform meicirculaire 2009						
Op basis van de doorrekening van de ontvangen meicirculaire 2009 van het gemeentefonds is de uitkering fors naar beneden bijgesteld.	€	484	883	1.486	1.595	N
Het wegvallen van de bijdrage Wet uitkering Wegen						
Per 2013 komt de Uitkering Wet Uitkering Wegen (WUW) te vervallen. Het betreft hier een uitkering van € 290.000. Bij de saneringsronde 2005 zijn alle investeringen die betrekking hadden op deze uitkering afgeboekt.	€	0	0	0	290	N
Verhoging opbrengst Onroerende Zaak Belasting						
Om te komen tot een sluitende meerjarenraming ontkomen we er niet aan om de onroerende zaak belasting als volgt te verhogen: 5% in 2010, 5% in 2011, 5% in 2012 en 5% in 2013.						
Een stijging van de OZB met 1% staat gelijk aan € 35.000 meer opbrengst OZB.	€	-175	-350	-525	-700	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	309	533	961	1.185	N

OVERZICHT VAN BEOOGDE MUTATIES RESERVES

R Overzicht Mutaties in reserves							
					Meerjarenraming		
		rekening 2008	begroting 2009	begroting 2010	raming 2011	raming 2012	raming 2013
	Bedragen x € 1.000						
	<u>Bestaand Beleid</u>						
	Lasten	1.979	1.681	1.352	831	10.446	10.446
	Baten	-3.267	-2.905	-1.655	-1.064	-10.690	-10.690
	Exploitatieresultaat	-1.288	-1.224	-303	-233	-243	-243
	<u>Nieuw Beleid</u>						
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota						
	Lasten	0	0	0	0	2.500	0
	Baten	0	0	0	0	-2.436	65
	Saldo	0	0	0	0	65	65
	<u>Gevolgen aangenomen moties</u>						
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	-1.288	-1.224	-303	-233	-179	-179

BESTAAND BELEID			
Verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009			
(Verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		x € 1.000	
Reserve Van Lodenstein College			
In 2009 is éénmalig een bedrag van € 312.000 onttrokken aan de reserve Van Lodenstein college ter dekking van de extra lasten voor de tijdelijke huisvesting van deze school.		€ 312	N
Reserve risico's WWB en WMO			
In 2009 is voor de laatst keer € 309.000 onttrokken uit de reserve risico's WWB en WMO. De reserve is nu leeg.		€ 309	N
Reserve Wegwijzer			
In 2009 is éénmalig een bedrag van € 240.000 onttrokken aan de reserve Wegwijzer ter dekking voor het afboeken van de boekwaarde van het oude gebouw.		€ 240	N
Overige kleine verschillen.		€ 60	N
Saldo verschillenanalyse programmabegroting 2010 ten opzichte van 2009		€ 921	V

NIEUW BELEID					
Nieuwe ontwikkelingen conform Kadernota 2010-2013 afgerond op € 1.000					
Mutaties in reserves		2010	2011	2012	2013
Aanpassing dekking nieuw/verbouw gemeentehuis					
In de kadernota 2010-2013 is aangegeven om het gedeeltelijk niet vormen van een bestemmingsreserve nieuwbouw/verbouw gemeentehuis van € 2,5 miljoen in 2012 ten laste van de algemene reserve te brengen.					
Dit gedeelte van € 2,5 miljoen kan in dat geval gebruikt worden voor het verbeteren van onze weerstandcapaciteit en om de reserve grondexploitatie op het door de raad als kader gestelde niveau te brengen van € 1,8 miljoen.					
De verslechtering van de financiële positie die deze oplossing vanaf 2012 met zich meebrengt is € 64.500 (een gedeelte van de jaarlijkse onttrekking uit de bestemmingsreserve verbouw/nieuwbouw gemeentehuis ten gunste van de jaarlijkse exploitatie).	€	0	0	65	65 N
Beschikken over de bestemmingsreserve verbouw/nieuwbouw gemeentehuis	€	0	0	-2.500	0 V
Toevoeging aan de reserve grondexploitatie vanuit bestemmingsreserve verbouw/nieuwbouw gemeentehuis	€	0	0	1.800	0 N
Toevoeging aan de algemene reserve vanuit bestemmingsreserve verbouw/nieuwbouw gemeentehuis	€	0	0	700	0 N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	0	0	65	65 N

AANGENOMEN MOTIES KADERNOTA					
(afgerond op € 1.000)					
Mutaties in reserves		2010	2011	2012	2013
Geen	€				
Saldo aangenomen moties	€	0	0	0	0

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Paragrafen

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Conform artikel 10 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bevat de paragraaf "Lokale heffingen" de volgende zaken:

- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen.
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een negental verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerende-zaakbelasting

De OZB zijn veruit de voornaamste gemeentelijke belastingen: namelijk een eigenaarbelasting bij woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting bij niet-woningen. De onroerende-zaakbelastingen zijn algemene belastingen en de opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. De grondslag voor de berekening van de onroerende-zaakbelastingen in 2010 is de WOZ-waarde per prijspeil 1-1-2009. De OZB wordt met ingang van 2009 berekend naar een OZB percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

Een beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage.

Een ander beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat stijgingen of dalingen van de WOZ-waarden geen invloed mogen hebben op de hoogte van de opbrengst OZB. Met andere woorden stijgen de WOZ-waarden dan dalen de OZB percentages, dalen de WOZ-waarden dan stijgen de OZB percentages.

Het hierboven beschreven beleidskader geeft aan dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage.

De meicirculaire 2009 gaf aan dat er voor 2010 uitgegaan moet worden van een inflatiepercentage van 2%.

Helaas is er bij de raming van de opbrengst OZB voor het jaar 2010 rekening gehouden met 3%. (2% waardeinstijging onroerend goed en 1 % inflatie)

De correctie van 1% zal als begrotingswijziging op deze begroting worden meegenomen en is dus in deze begroting niet verwerkt.

Om te komen tot een sluitende meerjarenraming is conform de kadernota 2010-2013 onder nieuw beleid, voorgesteld om de opbrengst OZB jaarlijks met 5% te laten stijgen naast de inflatie.

Begroting: Heffingsjaar:	2009-2012 2009	2010-2013 2010	2010-2013 2011	2010-2013 2012	2010-2013 2013
WOZ waarde (x1000)					
taxatiewaarde woningen	2.038.344	2.079.111	2.079.111	2.079.111	2.079.111
taxatiewaarde niet-woningen	416.828	425.165	425.165	425.165	425.165
	2.455.172	2.504.275	2.504.275	2.504.275	2.504.275
Totale heffing OZB					
Eigenaars woningen	-2.399.132	-2.463.083	-2.488.669	-2.515.079	-2.515.079
Eigenaars niet-woningen	-695.270	-716.128	-723.289	-730.522	-730.522
Gebruikers niet-woningen	-443.271	-456.569	-461.135	-465.746	-465.746
Totale heffing OZB exclusief extra stijging 5%	-3.537.673	-3.635.780	-3.673.093	-3.711.348	-3.711.348
Extra stijging OZB 5% cnf kadernota 2010		-175.000	-350.000	-525.000	-700.000
Totale Heffing OZB inclusief extra stijging 5%	-3.537.673	-3.810.780	-4.023.093	-4.236.348	-4.411.348

2. Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions e.d., tegen vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn opgenomen. Deze belasting kan worden geheven als een bijdrage in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Deze kosten kunnen dus worden verhaald op de toerist. De toeristenbelasting wordt geraamd door een berekening te maken van de geraamde opbrengst van het voorgaande jaar, vermenigvuldigd met het inflatiepercentage.

Vanaf 2009 wordt de toeristenbelasting geheven naar het daadwerkelijk aantal overnachtingen. In een nachtverblijfsregister worden deze overnachtingen vastgelegd.

Toeristenbelasting	2009	2010	2011	2012	2013
Forfaitaire tariefstelling per overnachting	0,79	0,81	0,81	0,81	0,81
Opbrengst toeristenbelasting	66.300	68.672	68.508	69.193	69.035

3. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van honden binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat binnen de gemeente wordt gehouden. De tarieven worden jaarlijks trendmatig verhoogd op grond van een inflatiecorrectie. Voor de jaren 2010 tot en met 2013 is rekening gehouden met een verwachte opbrengst hondenbelasting van € 120.000

4. Rioolrechten

Onder de naam 'rioolrecht' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Het recht wordt geheven volgens een vast bedrag van de eigenaar.

Rioolrechten	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal rioolaansluitingen	8.221	8.221	8.260	8.320	8.380
Tarief	198,83	198,83	198,83	198,83	198,83
Opbrengst rioolrechten	1.634.581	1.634.581	1.642.336	1.654.266	1.666.195

5. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente Neder-Betuwe feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan als gevolg van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De heffing wordt per perceel geheven.

De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt geheel uitgevoerd op regionaal niveau (AVRI/BSR)

Afvalstoffenheffing	2007	2008	2009	2010
Geen containers (minimumtarief)	229,00	237,00	243,00	De tarieven voor het jaar 2010 zijn nog niet bekend.
1 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	229,00	237,00	243,00	
1 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	265,00	273,00	280,00	
2 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	279,40	287,40	288,60	
2 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	315,40	323,40	331,60	
1 x 140 liter groen, 2 x 240 liter grijs	351,40	359,40	368,80	
1 x 240 liter groen, 2 x 240 liter grijs	401,80	409,80	420,20	

6. Lijkbezorgingrechten

Op basis van een verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

	2009	2010
Lasten	502.129	499.254
Baten	-402.434	-452.519
Dekkingspercentage	-80%	-91%

7. Marktgelden

Onder de naam 'marktgelden' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening, daaronder begrepen de diensten welke in verband hiermee door de gemeente worden verleend. Het recht wordt geheven van degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

8. Brandweerrechten

Onder de naam 'brandweerrechten' worden rechten geheven voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van de gemeentelijke brandweer of van voor de voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeentelijke brandweer in beheer of in onderhoud zijn. Ook worden rechten geheven over sommige door de gemeentelijke brandweer verstrekte diensten.

9. Leges

Onder de naam 'leges' wordt een groot aantal verschillende rechten geheven ter zake van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De rechten worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend. Behoudens de bouwleges waarvan verwacht wordt dat deze door de stijging van de bouwkosten hetzelfde zullen blijven worden de overige leges met het algemene inflatiepercentage verhoogd.

10. Tarieven

Voor door of vanwege de gemeente te verrichten of verrichte diensten, van hem die daartoe strekkende aanvraag heeft ingediend, wordt een betaling gevorderd in overeenstemming met de "Tariefsverordening bedrijfsmatig verstrekte diensten".

Een aanduiding van de lokale lastendruk

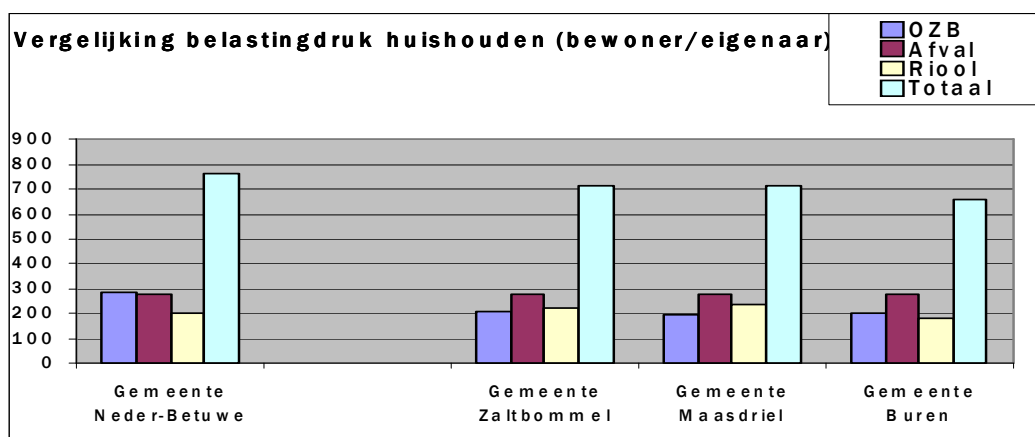
Belastingdruk per huishouden (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2009	€ 285	€ 280	€ 199	€ 764
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 307	€ 280	€ 199	€ 786
Verschil 2009/2010	8%	0%	0%	3%

Uitgangspunten:

- Waarde van de woning is voor 2009 € 242.000 en voor 2010 € 247.000
Voor 2010 is rekening gehouden met een percentagestijging van 3%. Hier bovenop komt de extra stijging OZB van 5%.

Belastingdruk per huishouden (bewoner/huurder)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2009	€ 0	€ 280	€ 0	€ 280
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 0	€ 280	€ 0	€ 280
Verschil 2009/2010		0%		0%

Vergelijking belastingdruk huishouden 2009 (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 285	€ 280	€ 199	€ 764
Gemeente Zaltbommel	€ 212	€ 280	€ 220	€ 712
Gemeente Maasdriel	€ 194	€ 280	€ 238	€ 712
Gemeente Buren	€ 198	€ 280	€ 179	€ 657

Uitgangspunten:

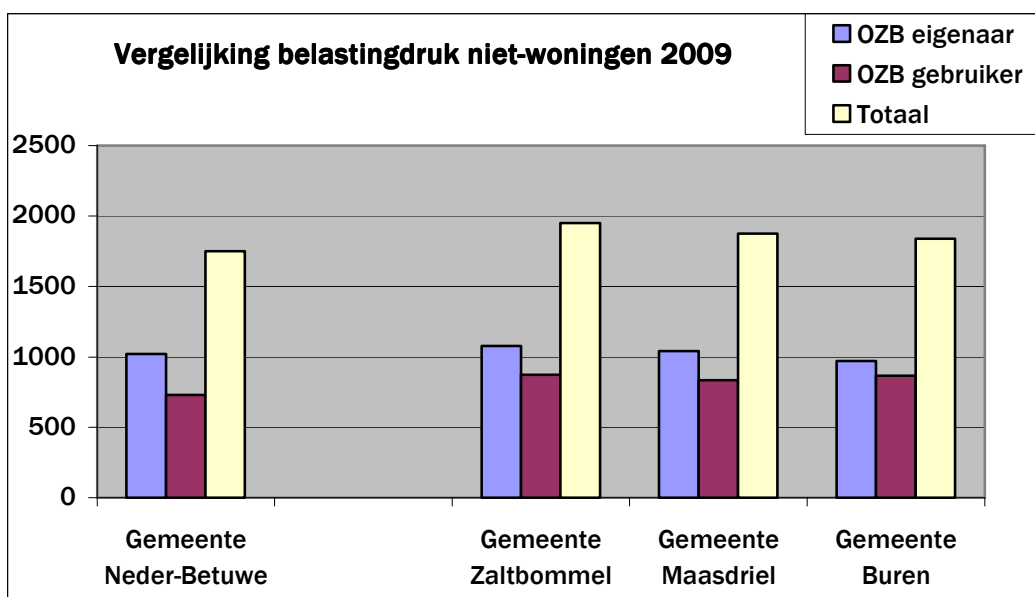
- Waarde van de woning voor 2009 is € 242.000.

Belastingdruk per niet-woningen			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2009	€ 1.021	€ 729	€ 1.750
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 1.098	€ 784	€ 1.882
Vershil 2009 / 2010	8 %	8 %	8 %

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ozb;
- Waarde van de niet-woningen is voor 2009 € 612.000 en voor 2010 € 624.000.
Voor 2010 is rekening gehouden met een percentagestijging van 3%. Hier bovenop komt de extra stijging OZB van 5%.

Vergelijking belastingdruk niet-woningen 2009			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 1.021	€ 729	€ 1.750
Gemeente Zaltbommel	€ 1.076	€ 874	€ 1.950
Gemeente Maasdriel	€ 1.040	€ 835	€ 1.875
Gemeente Buren	€ 971	€ 867	€ 1.838

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ozb;
- Waarde van de niet-woning is voor 2009 € 612.000.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van heffingen wordt in Neder-Betuwe de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Dit betekent concreet dat kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting (alleen 1^e hond), het rioolrecht en de onroerende-zaakbelastingen. Voor overige heffingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend. Het aantal verzoeken om kwijtschelding wordt voor 2010 geraamd op 10 en de uitvoeringskosten worden geraamd op € 1.000.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Algemeen

Bij het vaststellen van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen in 2007 is er afgesproken om het risicomanagement verder te verankeren in de planning en controlcyclus. Hiertoe is onder meer afgesproken om de paragraaf weerstandsvermogen uit te bouwen tot een paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen. In deze paragraaf zijn de risico's geactualiseerd ten opzichte van de laatste actualisatie bij de kadernota 2010-2013.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de voor afdekking van de risico's benodigde weerstandscapaciteit (middelen).

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door het risicoprofiel van de gemeente als geheel, waarbij de waarschijnlijkheid en de omvang van ieder risico afzonderlijk is gewaardeerd.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (totaal bedrag aan risico's)}}$$

Hierin komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente risico's wil afdekken. Als referentiekader kan de hieronder gepresenteerde waarderingstabel worden genomen welke is opgesteld door de universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Berekening weerstandscapaciteit

De belangrijkste componenten voor de weerstandscapaciteit zijn de vrije reserves en de stille reserves.

De berekening hiervan luidt:

Berekening weerstandscapaciteit					
Weerstandscapaciteit	2009	2010	2011	2012	2013
Reserves:					
Algemene reserve	-2.117.000	-2.239.000	-2.361.000	-2.404.000	-2.134.000
Reserve grondexploitatie	-1.099.000	-1.111.000	0	0	-2.111.000
Stille reserves, direct verkoopbaar	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
Subtotaal - Reserves	-3.816.000	-3.950.000	-2.961.000	-3.004.000	-4.845.000
Heffingen:					
OZB x)	pm	pm	pm	pm	pm
Leges en andere heffingen x)	pm	pm	pm	pm	pm
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0	0	0
Onvoorzien					
Onvoorzien algemeen (1e berap 2009)	-28.614	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Onvoorzien dekking uren grondexploitatie	-185.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
Saldo onvoorzien	-213.614	-171.000	-171.000	-171.000	-171.000
Begroting 2009-2012					
Saldo begroting (- is overschot + is tekort)	-68.010	-398.646	-522.890	-163.102	-163.102
Saldo 1e bestuursrapportage 2009 (- is overschot + is tekort)	-299.975	-248.976	-187.413	-340.706	-340.706
Saldo 2e bestuursrapportage 2009 (- is overschot + is tekort)	682.088	70.618	79.114	45.261	45.261
Stand begroting 2009 inclusief meerjarenraming 2010-2012	314.103	-577.004	-631.189	-458.547	-458.547
Kadernota 2010-2013					
Saldo kadernota 2010-2013 nieuw beleid (- is overschot + is teko)	0	-67.445	124.899	-24	198.443
Saldo aangenomen moties kadernota (- is overschot + is tekort)	0	64.999	165.000	322.000	322.000
Stand begroting 2010 inclusief meerjarenraming 2011-2013	0	-2.446	289.899	321.976	520.443
Totale weerstandscapaciteit	-3.715.511	-4.700.450	-3.473.290	-3.311.571	-4.954.104

Beschrijving van de risico's

1. Grondexploitaties

1a. Algemene risico's

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit het stijgen van de rente, een hoger inflatiecijfer, tegenvallende aanbestedingen van de werkzaamheden ten behoeve van het bouw- en woonrijp maken, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of in de gronduitgifte. Voor de dekking van algemene, niet gespecificeerde risico's die met de huidige en toekomstige exploitaties gelopen worden wordt een bedrag van € 1,8 miljoen nodig geacht. Dit is gebaseerd op een landelijk normbedrag dat wordt toegepast ter dekking van onbenoemde risico's uit grondexploitaties.

1b. Specifieke risico's uit de begroting 2008

De specifieke risico's zijn risico's die betrekking hebben op specifieke projecten. De specifieke risico's die zijn benoemd in de begroting 2008 zijn bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2008 ondervangen. Het betrof risico's (€ 520.000) ten aanzien van de grondexploitaties Bonegraaf en De Leede en een risico met betrekking tot de winkelconcentratie Ochten.

Verder waren in de meerjarenbegroting 2008-2011 risicobedragen opgenomen voor de nog in exploitatie te nemen projecten Fructus en AgroBusinessCenter (vanaf 2009). Conform de actualisatie bij de 2^e bestuursrapportage 2008 resteert alleen nog het risico ten aanzien van Fructus van € 100.000 vanaf 2009. De risico's van het project ABC worden meegenomen in de op te stellen grondexploitatie die in december 2009 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit risico is nu op deze plaats vervallen en opgenomen onder 1e.

1c. Specifieke risico's uit actualisaties met peildatum 1 januari 2009

Het project Herenland kent de volgende specifieke risico's:

- Een deel van het project Herenland bevindt zich binnen een spuitzone van een boomkwekerij. Dit wordt opgeheven wanneer het de gemeente lukt deze boomkwekerij te verplaatsen. Wanneer dit niet lukt, leidt dit tot een opbrengsten derving van ca. € 700.000.
- De berekening van de grondexploitatie van fase 5 is gebaseerd op schetstekeningen. Wanneer de uiteindelijke invulling hiervan afwijkt, kan dit leiden tot lagere financiële resultaten.
- In deelplan 5 is rekening gehouden met de aanlegkosten van een speeltuin van 450m². Nu er sprake is van een speeltuin van 1500 m² heeft dit een nadelig effect op het tot nu toe gepresenteerde planresultaat.
- In de huidige onzekere marktomstandigheden is het goed denkbaar dat de uitgifte stagneert. Dit heeft tot gevolg dat er vertraging optreedt en dat er van prijsstijgingen minder sprake zal zijn. Wanneer alle opbrengsten 1 jaar vertragen en de opbrengsten slechts met 1% stijgen zal het resultaat van de grondexploitatie met circa € 440.000 afnemen. Omdat de gevolgen van vertraging nog niet zijn meegenomen in de geactualiseerde grondexploitatieopzetten is hiervoor een risicobedrag opgenomen.

Het project De Leede kent onder andere de volgende specifieke risico's:

- Aangezien al veel woningen gebouwd zijn, wordt er vroegtijdig woonrijp gemaakt. Dit kan leiden tot herstelkosten aan de openbare ruimte wanneer nieuwe woningen gebouwd gaan worden. Hiervoor is een bedrag opgenomen in de grondexploitatie. Of dit voldoende is, moet nog blijken.
- In de huidige onzekere marktomstandigheden is het goed denkbaar dat de uitgifte stagneert. Wanneer de uitgifte van de gronden ten behoeve van de seniorenwoningen en de laatste particuliere kavels vertraagt, leidt dit tot een afname van het financiële planresultaat met ca. € 80.000 op eindwaarde.

Het project Tolsestraat kent onder andere de volgende specifieke risico's:

- De afwikkeling van een oude koopovereenkomst kan tot gevolg hebben dat minder grond uitgegeven kan worden. Dit kan leiden tot een afname van de opbrengsten met ca. € 150.000.
- De huidige marktomstandigheden kunnen leiden tot een vertraging in de gronduitgifte waardoor renteverliezen geleden kunnen worden.
- Als positief risico kan genoemd worden dat nog nagegaan wordt hoeveel Nuon zal bijdragen aan de kosten voor de aanleg van kabels en leidingen.

Het project Bonegraaf-West kent onder andere de volgende specifieke risico's:

- Bij de huidige exploitatie-opzet is het uitgangspunt dat de aanwezige gasleiding geen beperking oplevert voor de uitgifte van de gronden.

Voor de hiervoor genoemde actualisaties (van risicobedragen in de genoemde) projecten is op basis van inschatting van de kans dat deze becijferde risico's zich ook werkelijk voordoen een risicobedrag van € 785.000 opgenomen. Voor de projecten Nedereindsestraat, Bonegraaf en Wilhelminalaan zijn de risico's gering. Er is voor deze projecten geen risicobedrag in deze paragraaf opgenomen.

Ten aanzien van de hierboven genoemde vertragingen zullen deze bij de actualisatie van de exploitatieopzetten als werkelijkheid worden opgenomen.

1d. Apparaatskosten grondexploitatie

Vervallen.

1e. Exploitatieovereenkomsten en strategische grondaankopen

Voor de projecten waarin de gemeente faciliterend optreedt is aangenomen dat alle kosten worden verhaald op de initiatiefnemer van het project middels een exploitatieovereenkomst. Momenteel wordt nagegaan of het uitgangspunt van het totaal verhalen van de kosten reëel is. Op voorhand wordt een risicoreservering van € 200.000 noodzakelijk geacht.

Van de gronden die de gemeente in eigendom heeft, wordt aangenomen dat de toekomstige exploitaties minimaal sluitend zullen zijn. Wanneer dit niet het geval is, kan dit leiden tot verliezen. Hiervoor wordt op voorhand een risicoreservering van € 500.000 noodzakelijk geacht. Dit heeft betrekking op de strategische grondaankopen ten behoeve van projecten als ABC, Fructus (voorheen een risicobedrag opgenomen van € 100.000 onder 1b), Herenland-West, Medel II en Bonegraaf-Oost.

1f. Aanvullende actualisatie Herenland

Naast de actualisering van de risico's voor Herenland, die zijn opgenomen in de paragraaf risicomanagement van de jaarrekening, moet rekening worden gehouden met een extra risico. Het betreft een mogelijke bedrijfsverplaatsing vanuit het plangebied. Hiervoor is een p.m. risico opgenomen.

1g. Winstverwachting Medel

Conform de grondexploitatie Medel 1 2009 van 4 december 2008 is de verwachting dat er in 2013 een winst gemaakt zal worden van € 5,0 miljoen.

Bij deze winstverwachting van € 5,0 miljoen is geen rekening gehouden met de gevolgen van de kredietcrisis. Daarnaast zijn er ook nog andere risico's die invloed hebben op de winstverwachting onder andere het besluit betreffende het wel of niet laten ontwikkelen van Medel 1a en 2.

De winstverwachting kan niet worden verwerkt in de weerstandscapaciteit (reserve grondexploitatie), omdat bij de berekening van de weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de stand per 1 januari van een jaar. Omdat de winstneming van Medel 1 pas plaatsvindt in de loop van het jaar 2013 betekent dit dat ons vermogen pas in 2014 verhoogd kan worden.

1h. Garantstelling Casterhoven

De gemeente staat garant voor geldleningen van derden. Grotendeels betreft het leningen van de woningbouwstichting. Het merendeel is ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Onder de leningen die niet bij het WSW zijn ondergebracht en waarvoor de gemeente direct garant staat, behoren de leningen van CV Casterhoven. De garantstelling bedraagt minimaal € 4,5 miljoen en op basis van onze systematiek risicowaardering is hiertoe een risico van € 450.000 opgenomen in de risicoparagraaf. In de raad van december 2009 wordt u een geactualiseerde grondexploitatie van Casterhoven aangeboden.

2. Planschadevergoedingen

De in de begroting 2008 opgenomen risico's op planschadevergoedingen in de grondexploitaties zijn ondervangen door het opnemen van ramingen voor planschade in de meest recente actualisaties van de grondexploitaties. Daarnaast loopt de gemeente nog een klein risico op planschade ten aanzien van de zaak Dekker. Gezien het kleine risico ten aanzien van Dekker is er geen risicobedrag in deze paragraaf meer opgenomen.

3. Nieuwbouw Van Lodenstein College

De nieuwbouw is in augustus 2009 in gebruik genomen. Het eerder opgenomen risicobedrag van € 250.000 is daarom komen te vervallen. Bij de kredietverlening voor de nieuwbouw is rekening gehouden met verkoopopbrengst van de oude school. Op dit moment is nog onduidelijk wanneer deze bijdrage wordt ontvangen. Tot het moment van verkoop dient rekening te worden gehouden met het risico van extra dekkingslasten van € 60.000 per jaar (jaarlijkse rentelast). Deze is als risicoraming opgenomen in deze paragraaf.

6. Bodemsanering

Met ingang van 1 november 2007 heeft de gemeente Neder-Betuwe aantal woonwagencentra overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Uit uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat op minimaal twee woonwagencentra sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging waarvoor de gemeente ook in de toekomst verantwoordelijk blijft. Ter dekking van mogelijke saneringskosten dient hiervoor een bedrag te worden geraamd van € 200.000.

8. Wet WOZ/OZB

Het opgenomen risico voor schommelingen in de OZB opbrengst blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 17.000 opgenomen.

9. Ambulancehulpverlening

Het bestuur van de GR hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid heeft aangegeven dat zij - als gevolg van de afschaffing van het functioneel leeftijdonslag bij de Regionale Ambulancevoorziening - hogere kosten hebben. Dit omdat diverse medewerkers onder een overgangsregeling vallen. Het is nog niet zeker of deze overgangsregeling ook door de rijksoverheid wordt gecompenseerd. Het bestuur is hierover in overleg met betrokken partijen en het kan zijn dat er een beroep op de gemeenten moet worden gedaan. De Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) is de publieke ambulancediensten wel gedeeltelijk tegemoet gekomen zodat vanaf 2009 het risico verlaagd kan worden van € 50.000 naar € 30.000 per jaar. Dit laatste is gebaseerd op de bijstelling van het risico van € 2,10 per inwoner naar € 1,32 per inwoner.

13. Aansprakelijkheidsstelling in relatie tot verzekeringen

Het verzekeringspakket van de gemeente Neder Betuwe zal medio 2009 worden geactualiseerd. Hiervoor wordt naast het digitaliseren van het verzekeringspakket ook een analyse en risicoprofiel opgesteld. Het uitvoeringsprogramma van het risico profiel in combinatie met het actualiseren van het verzekeringspakket zal door lopen naar de jaarschijven 2010 met een uitloop naar 2011. Het risicobedrag van € 180.000 blijft vooralsnog gehandhaafd en kan mogelijk naar beneden worden bijgesteld als de inventarisatie is afgerond.

14. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Het risico voor schommelingen in de algemene uitkering blijft gehandhaafd. Hiertoe was in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 138.000 opgenomen. Na verwerking van de meicirculaire 2009 in de kadernota 2010-2013 is er geen risicobedrag meer opgenomen.

15. Garantstellingen leningen aan derden

De gemeente staat garant voor geldleningen van derden. Grotendeels zijn dit de woningbouwstichting, zorginstellingen en de waterleidingmaatschappij. Als de derde niet aan zijn verplichtingen voldoet, wordt de gemeente aansprakelijk gesteld voor betaling van rente en aflossing. De gemeente heeft leningen tot een totale boekwaarde van € 47,4 miljoen gewaarborgd, waarvan het merendeel is ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De overige leningen waarvoor de gemeente garant staat hebben een boekwaarde van € 14,2 miljoen. De kans dat de stichting of instelling niet aan de verplichtingen kan voldoen, wordt vrij klein geschat. Omdat het om een relatief hoog bedrag gaat, is er een p.m. risico-inschatting opgenomen. Zie ook onder 1g.

Verder staat de gemeente nog garant voor in het verleden aan particulieren verstrekte hypotheekleningen. Destijds bekend als gemeente garantie. Dit is een aflopende zaak omdat in de jaren 90 de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) in het leven is geroepen, welke de gemeente garantie vervangt. De toenmalige gemeente Kesteren heeft er destijds voor gekozen om de bestaande leningportefeuille niet over te dragen aan de Stichting Waarborgfonds Eigenwoning, welke de NHG uitvoert. De omvang van de restantschuld bedraagt € 2,5 miljoen (72 leningen). Het risico dat de gemeente zal worden aangesproken kan momenteel op nihil worden geschat. Naast het feit dat op alle leningen wordt afgelost, is de waarde van de woningen dusdanig gestegen, dat ingeval van gedwongen verkoop de opbrengst hoger uit zal vallen dan de restant schuld.

16. Verbonden partijen

Het risico voor schommelingen in de bijdragen aan verbonden partijen blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 53.200 opgenomen.

17. Renteontwikkeling

Voor de met vreemd vermogen gefinancierde gemeentelijke investeringen loopt de gemeente risico op rentestijgingen. Het rijk is op dit moment fors bezig om het verstrekken van kredieten door banken te stimuleren. De ruimte hiervoor is echter beperkt zodat dit naar verwachting leidt tot rentestijgingen. Uitgaande van een rentestijging van 1% wordt een structureel risico in deze paragraaf opgenomen van € 60.000.

18. Archief

De gemeente is verplicht conform de Archiefwet haar archieven in geordende en toegankelijke staat te bewaren. Dit gemeentehuis heeft niet de beschikking over archiefruimtes die volledig voldoen aan de wettelijke vereisten. Bijvoorbeeld waterschade of schimmelexplosie is daarom niet onmogelijk, met verlies van belangrijke bedrijfsvoeringinformatie en historische gegevens tot mogelijk gevolg. Daarnaast heeft de provinciale archiefinspecteur de situatie rondom de archiefkelders slechts gedoogd tot en met eind 2005. Op een verzoek tot verlenging van deze gedoogperiode is niet ingegaan. Bij overtreding hiervan kan hij een dwangsom opleggen. Dit kan gaan om € 10.000 per maand. Er is een risicobedrag opgenomen van € 30.000.

19. Loonkosten

Het risico voor schommelingen in de loonkosten blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 18.000 opgenomen.

20. Ontwikkeling prijspeil

Het risico voor schommelingen in het prijspeil blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 50.000 opgenomen.

21. WW-uitkeringen

De gemeente is eigen risicodragers voor de ww-uitkering van medewerkers. Afvloeiingskosten van medewerkers die conform artikel 8.6 ontslag verleend krijgen, of tijdelijke aanstellingen die van rechtswege eindigen zijn niet te voorzien. Ze zijn namelijk afhankelijk van inschaling en dienstjaren bij de gemeente en andere overheden (arbeidsverleden) en de periode tot een nieuwe werkkring is gevonden. Het aantal ontslagzaken en hoogte van de kosten is slecht in te schatten. Er is een risicobedrag van € 30.000 opgenomen.

22. Decentralisatie overheidstaken en nieuw overheidsbeleid

Het risico voor schommelingen in de ramingen als gevolg van decentralisatie van overheidstaken blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 40.000 opgenomen.

23. Externe juridische bijstand

Het opgenomen risico voor pieken in het kader van externe juridische bijstand blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf geen risicobedrag opgenomen.

24. Arbo

Het opgenomen risico voor pieken in het kader van Arbo blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 12.000 opgenomen.

25. Dubieuze debiteuren

Om te voorkomen dat het afboeken van oninbare vorderingen het resultaat incidenteel beïnvloed is er een voorziening dubieuze debiteuren om af te boeken vorderingen uit te dekken. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Er hoeft daarom geen risicobedrag in deze paragraaf te worden opgenomen.

26. Bijstands- en bestrijdingskosten

De gemeente moet rekening houden met een eigen risico in geval zich een calamiteit of ramp voordoet. Dit in het kader van het Besluit rijksbijdragen bijstands- en bestrijdingskosten. Het eigen risico bedraagt € 72.000 en hiervoor is een structureel risicobedrag van € 7.200 opgenomen in deze paragraaf.

27. Personele knelpunten onderwijs

Vervallen.

28. Wettelijke maatregelen waterplan

Dit risico is vervallen nu medio 2008 bij het opstellen van het waterplan is gebleken dat zich geen onverwachte risico's hebben voorgedaan.

29. Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Ontwikkelingen: De Wmo is op 1 januari 2007 'beleidsarm' ingevoerd. Dat betekent dat we het destijds bestaande beleid op het gebied van de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de Algemene Welzijnswet hebben overgeheveld naar de Wmo.

De focus was vooral gericht op de nieuwe taak die we moesten gaan uitvoeren: Hulp bij het huishouden.

We willen nu, 2 jaar na invoering van de Wmo, ons beleid en onze regels actualiseren en op niveau brengen van nieuwe ontwikkelingen. We willen de Wmo toekomstbestendig maken.

Regionaal wordt er eind 2009 en in 2010 gewerkt aan een gezamenlijke verordening en besluit. Lokaal kunnen op onderdelen verschillende accenten worden gelegd.

Behalve omwille van een wetswijziging Wmo, waardoor we de verordening en het besluit moeten aanpassen, willen we met name in 2010 meer balans brengen tussen curatie (verstrekkingen en zorg) en preventie (zelfredzaamheid en participatie).

Het is de bedoeling om de weg van claimbeoordeling te verlaten (verstrekken van een voorziening) om daadwerkelijk de omslag te maken naar het compenseren van een beperking om mensen zoveel als mogelijk in de gelegenheid te stellen tot volwaardige participatie.

Kosten en budgetten: Het Wmo budget gaat in 2010 nauwelijks omhoog. Wel is duidelijk dat er een aantal ontwikkelingen zijn die extra kosten met zich zullen brengen. Het p.m. risico blijft staan:

1. AWBZ pakketmaatregelen: De gevolgen van de AWBZ pakketmaatregelen zullen pas eind 2009/begin 2010 duidelijk worden. Dat komt omdat pas dan de overgangsregeling voor mensen die uit de AWBZ vallen aflopen. Als gemeente weten we pas dan om hoeveel mensen/gezinnen het gaat. Ook de afbouw van de subsidie van de Provincie voor trajecten met jeugdigen krijgt dan z'n effect. Voor 2009 was de financiële compensatie voor onze gemeente € 15.000,-. Dit bedrag zal naar verwachting onvoldoende zijn voor 2010.

2. Er komt een wetswijziging Wmo aan. Een belangrijk onderdeel is de invoering van het zogenaamde 'PGB voor alfahulp'. Deze nieuwe vorm van vergoeding voor hulp bij het huishouden is bedoeld om een alfahulp in te kunnen huren. De hoogte van dit PGB is nog niet duidelijk, evenals het aantal cliënten dat er gebruik van zal willen/kunnen maken.
3. Het beroep op Wmo voorzieningen in onze gemeente is de afgelopen steeds gestegen. De kosten stegen evenredig mee. Om deze kosten enigszins in de hand te houden zal bij het opstellen van de nieuwe verordening en bijhorend financieel besluit, goed gekeken worden naar de eigen bijdrage, drempelbedragen, noodzakelijke of wenselijke voorziening en andere maatregelen.

30. Overdracht c.q. groot onderhoud woonwagencentrum Fruitstraat

De woonwagenlocatie Fruitstraat is de enige locatie die nog niet is overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Besloten is om met de huidige bewoners in overleg te treden omtrent een eventuele verkoop van de woonwagen standplaatsen aan hen. In verband met deze verkoop vindt een bodemonderzoek plaats. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend. De kans is aanwezig dat hieruit een eventuele vervuiling zal blijken. Indien het bodemonderzoek géén vervuiling aan het licht brengt, wordt met de huurders het overleg voortgezet om te komen tot verkoop van de standplaatsen. Er is geen risicobedrag in deze paragraaf opgenomen. Zie ook onder bodemsanering (risico 6).

31. Gemeentelijke eigendommen

De risico's op eigendommen betreffen voornamelijk de uitvoering van beheerplannen. Het vaststellen van beheerplannen is een van de belangrijkste onderdelen van de gemeentelijke huishouding. Met het vaststellen van beheerplannen brengt de gemeente de risico's van een categorie gelijksoortige werkzaamheden c.q. taken in kaart. Op dit moment zijn de meeste beheerplannen reeds vastgesteld of onderhevig aan wijziging. De financiële gevolgen worden doorvertaald naar de begroting van 2009 en volgende jaren. Als de nodige financiële middelen beschikbaar zijn gesteld en de voorzieningen op peil zijn gebracht of kunnen worden gebracht, kan aan de plannen volledig uitvoering gegeven worden. Via de paragraaf verbonden partijen wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

32. Interne bedrijfsvoering

De risico's ten aanzien van AO, doeltreffendheid, doelmatigheid en treasury worden gevolgd en tevens verantwoord via de paragrafen financiering en bedrijfsvoering. Ook wordt ten aanzien van treasury verwezen naar punt 17 (rente-ontwikkelingen) van deze paragraaf.

33. Vervallen bijdragen Wet Uitkering Wegen

Vervallen.

34. Onderhoudslasten gebouwen Pantarijn

Op basis van de decembercircularis 2008 ontvangen wij nu jaarlijks middelen voor het onderhoud en instandhouding van de onderwijsgebouwen van de scholengemeenschap De Pantarijn. In het verleden werden deze gelden van de gemeente Wageningen ontvangen en aan de voorziening onderhoud schoolgebouwen toegevoegd. Hoe de gemeente Neder-Betuwe hier in de toekomst mee om dient te gaan (en in hoeverre er verplichtingen tegenover staan) kan forse invloed hebben op onze financiële positie. Dit wordt momenteel nader uitgezocht.

35. Risico 10% inkomensdeel WWB

Per saldo loopt de gemeente een risico van 10% van de hoogte van het inkomensdeel. Het inkomensdeel voor de gemeente Neder-Betuwe bedraagt voor de komende jaren een bedrag van jaarlijks € 1.450.000. Het eigen risico bedraagt daarom € 145.000 op jaarbasis. Gezien de huidige economische situatie lopen we hier groot risico. Wel is in de bestuursrapportage II 2009 rekening gehouden met jaarlijks extra lasten van € 59.000 met ingang van 2010. Hierdoor kan het opgenomen risico neerwaarts worden bijgesteld naar € 86.000.

36. Stijging uitvoeringskosten W&I Tiel

Bij een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden valt verder nog te denken aan extra uitvoeringskosten Werk en Inkomen Tiel. Hiervoor is een p.m. risico opgenomen.

37. Lagere opbrengst bouwleges

Door de huidige economische situatie stagneert naar verwachting de bouw. Hierdoor zal het aantal bouwvragen gaan dalen en daarmee ook de legesinkomsten. Op basis van gemiddelde leges per bouwvraag kan indicatief rekening worden gehouden met een daling van legesinkomsten, welke is verwerkt in de kadernota 2010-2013, waardoor een risico van nihil resteert.

38. Pensioenen (oud) wethouders

Het ouderdomspensioen voor onze zittende wethouders is ondergebracht bij Loyalis (afkoop). Voor onze nieuwe wethouder, ligt er een voorstel om zijn pensioen onder te brengen bij Legal and General via Proambt. Het te betalen maandbedrag voor de nieuwe wethouder zal gelijk zijn aan de te betalen premie voor de vertrekkende Wethouder. Zo niet dan vindt er bijraming plaats via de bestuursrapportages.

Voor de wachtgeldverplichtingen van onze zittende wethouders kan niet worden afgekocht. De gemeente Neder-Betuwe neemt de lasten voor wachtgeldverplichting op het moment wanneer het nodig is. Dit risico is p.m. opgenomen.

39. Informatiebeleidsplan

Het Informatiebeleidsplan en de bijbehorende projectenkalender van alle projecten die een ICT-component hebben, zijn dit voorjaar geactualiseerd. De strategische ontwikkelingen in het kader van het informatiebeleid zijn in kaart gebracht en een aantal ICT-gerelateerde projecten dient daarom versneld uitgevoerd en uitgebreid te worden. De kosten zijn slechts deels in de kadernota opgenomen en dit bedrag is kaderstellend.

Neder-Betuwe heeft een slag om de arm gehouden ten aanzien van de NUP projecten. Gezien de nieuwbouwplannen en de financiële positie is er in de kadernota 2010-2013 voor gekozen om ten eerste voorrang te geven aan de projecten die de digitalisering betreffen. Deze projecten zijn overigens vaak ook ondersteunend aan de e-dienstverlening aan de inwoners. De NUP projecten worden dus tot nader orde niet uitgevoerd. Voor zover de projectenkalender niet uitgevoerd kan worden is er een p.m. post opgenomen.

40. Invoering BAG bij Vastgoed

Vervallen.

Beleid weerstandscapaciteit en verloop ratio weerstandsvermogen

In de tabel op de volgende pagina is een samenvattende opstelling gemaakt van de hiervoor risico's afgezet tegen de actuele weerstandscapaciteit.

Zoals is af te lezen daalt de ratio met ingang van 2009 onder de 1,5. De ratio van 1,5 is door de raad als kader gesteld. Bij het stellen van dit kader werd er nog vanuit gegaan dat deze ratio met ingang van 2012 zou worden gehaald.

Echter, zoals reeds in de kadernota 2010-2013 is aangegeven zakt de ratio in de jaren 2011 en 2012 nu zelfs onder de 1,0. Door de raad is bij de behandeling van de kadernota 2010-2013 een motie aanvaard, waarin wordt gesteld dat de weerstandsratio in 2011 en 2012 zo mogelijk op 1,2 wordt gebracht.

Wij hebben onderzocht of er mogelijkheden zijn om deze motie naar tevredenheid te kunnen uitvoeren. Wij achten dit niet mogelijk en stellen voor om toe te werken naar een ratio van 1,0 in 2013. Volgens de systematiek is er dan immers sprake van een 'voldoende' ratio.

De weerstandscapaciteit en de risico's blijven een punt van aandacht. Door de gevolgen van de kredietcrisis nemen aan de ene kant de risico's toe en daalt aan de andere kant ons weerstandscapaciteit door lagere jaarlijkse overschotten en door afnemende winsten vanuit de grondexploitaties.

Wij willen benadrukken dat er zorgen zijn om de weerstandscapaciteit op peil te houden. De risico's zijn fors en er worden neerwaartse bijstellingen van grondexploitatieopzetten verwacht. Het college zal in de komende tijd grondig naar mogelijkheden zoeken om de effecten tot het minimum te beperken.

Er is sprake van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming, zij het niet ruim.

De basis van de meerjarenraming is uiterst kwetsbaar gezien de rijksoverheid geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid kan resulteren in forse dalingen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2012.

Gezien onze magere jaarlijkse overschotten en onze lage weerstandscapaciteit heeft de toekomst van de gemeente Neder-Betuwe in financiële zin de nodige zorgen.

RISICO-INVENTARISATIE	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	rekening	prognose	prognose	prognose	prognose	prognose
1. Grondexploitaties						
a. Algemene risico's	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
b. Specifieke risico's begroting 2008	0	0	0	0	0	0
c. Specifieke risico's actualisaties 1 jan 2009	0	745.000	785.000	785.000	785.000	785.000
d. Apparaatskosten grondexploitatie	95.000	0	0	0	0	0
e. Exploitatieovereenk./strat.grondaank.	0	0	700.000	700.000	700.000	700.000
f. Aanvullende actualisatie Herenland	pm	pm	pm	pm	pm	pm
g. Winstverwachting Medel	pm	pm	pm	pm	pm	pm
h. Garantstelling Casterhoven	0	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
2. Planschade	0	0	0	0	0	0
3. Nieuwbouw Van Lodenstein College	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
6. Bodemsanering	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
8. Wet WOZ/OZB	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
9. Ambulancehulpverlening	40.000	30.000	30.000	30.000	0	0
13. Aansprakelijkheidsstelling verzekeringen	180.000	180.000	180.000	180.000	180.000	180.000
14. Algemene uitkering	138.000	0	0	0	0	0
15. Garantstellingen	pm	pm	pm	pm	pm	pm
16. Verbonden partijen	53.200	53.200	53.200	53.200	53.200	53.200
17. Renteontwikkelingen	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
18. Archief	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
19. Loonkosten	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000
20. Prijspeil	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
21. WW-uitkeringen	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
22. Nieuwe taken	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
23. Externe juridische bijstand	0	0	0	0	0	0
24. Arbo	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
25. Dubieuze debiteuren	0	0	0	0	0	0
26. Bijstands- en bestrijdingskosten	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
27. Personele knelpunten onderwijs	100.000	100.000	0	0	0	0
28. Wettelijke maatregelen waterplan	0	0	0	0	0	0
29. Wet Maatschappelijke Ondersteuning	pm	pm	pm	pm	pm	pm
30. Woonwagencentrum Fruitstraat	0	0	0	0	0	0
31. Gemeentelijke eigendommen	0	0	0	0	0	0
32. Interne bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
33. Vervallen bijdragen Wet Uitkering Wegen	0	0	0	0	0	0
34. Onderhoudslasten gebouwen Pantarijn	pm	pm	pm	pm	pm	pm
35. Risico 10% inkomensdeel WWB	0	0	86.000	86.000	86.000	86.000
36. Stijging uitvoeringskosten W&I Tiel	pm	pm	pm	pm	pm	pm
37. Lagere opbrengst bouwleges	0	0	0	0	0	0
38. Pensioenen oud wethouders	pm	pm	pm	pm	pm	pm
39. Informatiebeleidsplan	pm	pm	pm	pm	pm	pm
40. Invoering BAG bij Vastgoed	0	0	0	0	0	0
Financiële risico's	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totaal risico's	2.933.400	3.885.400	4.611.400	4.611.400	4.581.400	4.581.400
af: Weerstandscapaciteit (zie boven)	-4.676.000	-3.715.511	-4.700.450	-3.473.290	-3.311.571	-4.954.104
Saldo weerstandscapaciteit minus risico's	-1.742.600	169.889	-89.050	1.138.110	1.269.829	-372.704
Ratio Weerstandvermogen	1,6	1,0	1,0	0,8	0,7	1,1
	ruim voldoende	voldoende	voldoende	matig	onvoldoende	voldoende

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Door de Wet dualisering gemeentebestuur en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de begrotingen en jaarrekeningen belangrijk veranderd.

Artikel 12 van het BBV geeft aan, dat voor het onderhoud van kapitaalgoederen wordt aangegeven het beleidskader, de daar uit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begrotingen. Het gaat hierbij minimaal om de volgende groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vergt een substantieel van de begroting, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie.

Het afschrijvingsbeleid van de gemeente wordt momenteel herzien en ten tijde van het vaststellen van deze begroting vastgesteld in de raad.

Wegenbeheerplan

Beleidskader

In de raadsvergadering van 28 februari 2008 is het wegenbeheerplan 2008-2013 vastgesteld, met de volgende uitgangspunten:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader: zorgplicht voor het voldoen van wegen aan hun functie.
2. Keus voor minimaal niveau van onderhoud aan wegen.
3. Uitgaan van een relatief lage frequentie van inspectie van de wegen.
4. Relatie met gemeentelijk rioleringsplan, groenbeheerplan, beheerplan openbare verlichting en verkeersveiligheidsplan voortdurend bezien.
5. Afhankelijk van de staat van onderhoud kunnen jaarlijks verschuivingen in de planning plaatsvinden.

Financiële consequenties

De huidige bijdrage is voldoende om de wegen op het gewenste niveau te onderhouden.

	2009	2010	2011	2012	2013
Regulier groot onderhoud	€ 2.313.000,00	€ 1.084.500,00	€ 872.500,00	€ 857.500,00	€ 725.000,00
Gecombineerd klein onderhoud	€ 25.000,00	€ 34.570,00	€ 34.570,00	€ 34.570,00	€ 34.570,00
onvoorzien (ad hoc reparaties)	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00
Totale uitgaven	€ 2.383.000,00	€ 1.164.070,00	€ 952.070,00	€ 937.070,00	€ 804.570,00
Stand voorziening voorgaand jaar	€ 2.300.000,00	€ 1.158.253,00	€ 513.436,00	€ 235.619,00	€ 107.802,00
Toevoeging voorziening	€ 791.253,00	€ 519.253,00	€ 674.253,00	€ 809.253,00	€ 809.253,00
Toevoeging verkeersveiligheidsplan	€ 450.000,00				
Stand voorziening	€ 1.158.253,00	€ 513.436,00	€ 235.619,00	€ 107.802,00	€ 112.485,00

Gemeentelijk Riolerings Plan

Beleidskader

Het beleidskader vloeit voort uit het Gemeentelijk Riolerings Plan 2009. De belangrijkste punten zijn:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader: Zorgplicht voor inzameling en transport van afvalwater, inzameling en verwerking van overtollig hemel- en grondwater.
2. Streven naar 100% aansluiting van percelen, inclusief IBA's.
3. Het bedrijfszeker houden van de rioleringen, gemalen en andere installaties.
4. Steeds bezien van de relatie met andere gemeentelijke beheerplannen steeds bezien als wegenbeheerplan en groenbeheerplan.
5. Streven naar optimale samenwerking met andere waterkwaliteitsbeheerders.
6. Uitvoeren periodieke inspectie.
7. Streven naar 100% kostendekkendheid via rioolrechten.

Financiële consequenties

Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen zullen plaats vinden, zodat de kapitaallasten hiervan berekend kunnen worden. Voorts worden de jaarlijkse exploitatiekosten berekend. De sluitposten zijn de rioolrechten en de toevoegingen of beschikkingen over de voorziening riolering. De rioolrechten moeten in principe 100% kostendekkend zijn, doch om dit te bereiken worden verhogingen geleidelijk doorgevoerd. Een complicerende factor hierbij is de verfijningsuitkering rioleringen, die de gemeente nog gedurende een viertal jaren als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zal ontvangen. Deze uitkering wordt voor de rioolrechten als een baat meegenomen. Na afloop van de uitkering, zal het rioolrecht alleen toereikend moeten zijn, al dan niet in combinatie met de voorziening. Begin 2009 is het geactualiseerde (verbrede) GRP vastgesteld.

Water

Beleidskader

Het gemeentelijk takenpakket voor het onderhoud van het water op ons grondgebied is zeer beperkt. De Rijn en de Waal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap Rivierenland is belast met het onderhoud van de Linge, de belangrijkste watergangen (A-watergangen) in het buitengebied en de waterpartijen binnen de bebouwde kom. De gemeente blijft belast met het onderhoud van de geheel of deels in eigen bezit zijnde watergangen (B- en C-watergangen), doch de hierbij behorende werkzaamheden zijn voor het grootste gedeelte opgenomen in het groenbeheerplan.

Financiële consequenties

In samenwerking met het Waterschap Rivierenland en ingenieursbureau Royal Haskoning is een Gemeentelijk Waterplan opgesteld. Het doel van het waterplan is een duurzaam en goed functionerend watersysteem (kwaliteit/kwantiteit) dat aan de wettelijke kaders (KRW, NBW, WB21) voldoet. Het plan is in mei 2008 door de raad vastgesteld. Na de planperiode wordt het waterplan geëvalueerd. De uitvoering van maatregelen in de planperiode wordt voor een groot deel gedekt uit het (verbreed) GRP. Het waterplan is opgenomen in het GRP dat in 2009 is vastgesteld. Voor de planperiode (2008-2012) is een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor wordt in 2010 de uitvoering ter hand genomen voor onder meer het realiseren van een grondwatermonitoringsprogramma, nader onderzoek naar het functioneren van overstorten en het opheffen van terugstroming oppervlaktewater in het rioolstelsel.

Groenbeheerplan

Beleidskader

Ten aanzien van groenbeheer gelden de volgende beleidskaders:

1. Uitgangspunt is het Groenbeheerplan 2002. Deze is geactualiseerd in 2005. Jaarlijks vinden beleidsaanpassingen plaats.
2. Uitvoering aan de hand van werkbeschrijvingen met beeldkwaliteit, frequentiebestek of hybridebestek als uitgangspunt.
3. Uitvoering van de werkzaamheden in principe via uitbesteding voor meerdere jaren.
4. Onderhoud van het groenbeheer volgens CROW op B/C-niveau.
5. Onderhoud begraafplaatsen op A-niveau.

Financiële consequenties

Het groenbeheerplan is in diverse onderdelen gesplitst, waarvoor bestekken zijn opgesteld en offertes gevraagd zijn bij diverse ondernemingen. Aan de hand van de ingekomen cijfers zijn ramingen opgesteld voor de begroting 2010. Het totaalbedrag beloopt € 908.000 en de specificatie hiervan luidt:

Bestek	Begroting 2010	Voorgestelde bezuinigingen conform Kadernota
Heesters	274.000	42.000
Gazons maaien	74.000	0
Bomen	90.000	5.000
Begraafplaatsen	263.000	0
Onkruidbestrijding	35.000	0
Bermen en sloten	172.000	14.000

Gebouwenbeheerplan

Beleidskader

Het beleidskader is vastgelegd in de meerjaren onderhoud beheerplannen gebouwen voor de jaren 2008-2010 die op 20 december 2007 door de raad zijn vastgesteld, met als uitgangspunten:

1. Splitsing in onderwijsgebouwen en overige gebouwen.
2. Prognoses op korte, middellange en lange termijn.
3. Uitvoering van de werkzaamheden door derden.
4. Onderhoud uitvoeren op niveau, waarop functie van het gebouw recht gedaan wordt.
5. De actualisatie van het onderhoud beheerplan zal eind 2010 plaatsvinden.

Financiële consequenties

Gelet op de nieuwbouw van het gemeentehuis is het onderhoudsprogramma van het gemeentehuis bijgesteld. Groot onderhoud zal alleen nog op het hoofdgebouw plaatsvinden. Dit betekent een jaarlijkse vermindering van € 2.500 op het onderhoudsbudget. Dit zal worden verantwoord in de actualisatie.

Beheerplan onderhoud openbare gebouwen				
Totaal				
	2010	2011	2012	2013
openbare gebouwen	408.927	223.305	61.894	111.240
kerktorens	311.015	129.038	96.364	38.786
Totaal	719.942	352.343	158.258	150.026
Dekking van de lasten vinden plaats via de voorziening onderhoud openbare				

Tevens zal er uitvoering moeten worden gegeven aan de bij de behandeling van de kadernota vastgestelde motie nummer 26 om op het onderhoud van de gebouwen jaarlijks 3% te bezuinigen. Een bezuiniging van 3% komt neer op een bedrag van afgerond € 7.000 per jaar. In de tabel hierboven is met deze bezuiniging nog geen rekening gehouden.

Voor 2010 gaan we aan onderhoudstaken doen:	
<u>Sporthal de Biezenwei :</u>	Dakpakket hoge gedeelte vervangen. Luchtbehandeling vervangen. Wanden oudste vouwwand vervangen.
<u>Sportzaal de Linie:</u>	Luchtbehandeling/verwarming vervangen Sportvloer toplaag vervangen Dakbedekking vervangen
<u>Gemeentehuis Hoofdgebouw:</u>	Gedeeltelijk vloerbedekking Buitenschilderwerk
<u>Het Palet Opheusden:</u>	Dakpakket gedeeltelijk vervangen
<u>Houtkoperschool:</u>	Renovatie speelterrein
<u>Isandraschool:</u>	Renovatie terrein
<u>De Bellefleur:</u>	Riolering terrein CV leidingen/radiatoren Dakbedekking speelzaal
<u>Eben Haezer:</u>	onderbouw dakpannen zuidgevel vervangen
<u>Kerktoeren Ochten:</u>	Deze kerktoeren is geen monument. Dit betekent dat voor groot onderhoud geen subsidie wordt verleend. De raming van de kosten van groot onderhoud is € 310.000 De overige kerktoeren van Kesteren, Opheusden, Dodewaard, Hien, IJzendoorn en Echteld zijn wel Rijksmonumenten. Instrooming in de onderhoudssubsidie zal plaatsvinden vanaf 2011.

Verkeersveiligheidsplan

Beleidskader

Uitgangspunt is het verkeersveiligheidsplan dat op 4 maart 2004 door de gemeenteraad van Neder-Betuwe is vastgesteld. Het betreft hier een samenvoeging van de plannen van de 3 voormalige gemeenten.

Bij de uitvoering van het plan gelden de volgende uitgangspunten.

1. verdeling in projecten (notitie 'projecten verkeersveiligheid, overzicht en kostenraming')
2. sobere en minimale uitvoering
3. in combinatie met andere beheerplannen en ruimtelijke ontwikkelingen
4. per jaar mogelijkheden bezien van BDU-subsidies

Omdat het verkeersveiligheidsplan inmiddels aardig gedateerd is, wordt – na bestuurlijke goedkeuring – eind 2009/begin 2010 gestart met het opstellen van een nieuw verkeersveiligheidsplan. Dit zal naar verwachting leiden tot een herprioritering van projecten, mogelijk het verdwijnen van projecten en nieuwe veiligheidsprojecten.

Financiële consequenties

In verband met de financiële positie van de gemeente is de uitvoeringstermijn van het huidige verkeersveiligheidsplan destijds verlengd tot 2016 (oorspronkelijke looptijd was 2010). De uitvoering van maatregelen wordt gedekt uit de voorziening verkeersveiligheid en een bedrag dat jaarlijks in de begroting beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleid. De hoogte van dit bedrag is i.v.m. bezuinigingen gehalveerd van € 64.000 naar € 32.000.

Na de herziening van het verkeersveiligheidsplan komt een geactualiseerde uitvoeringsplanning. Deze planning moet het in ieder geval mogelijk maken dat bij de uitvoering van het wegenbeheerplan ook de gewenste verkeersveiligheidsmaatregelen genomen kunnen worden.

Beheerplan openbare verlichting

Beleidskader

Ten aanzien van openbare verlichting gelden de volgende beleidskaders:

Uitgangspunt is het geactualiseerde openbare verlichtingsbeleid 2009. De kaders hiervan zijn eind 2009 bekend. Deze zullen in 2010 worden opgenomen in de programmabegroting.

Financiële consequenties

De vermindering van het aantal lichtmasten zal eerst op lange termijn voordeel opleveren. Voor de keuze van de masten geldt dit ook, de investeringskosten nemen iets toe, maar de onderhoudskosten dalen. De kosten van vervanging van lichtmasten en armaturen en het elektriciteitsverbruik zijn opgenomen in het beheerplan.

M.i.v. 2010 is de voorziening komen te vervallen. Er is nu een vaste bijdrage per jaar en deze is voldoende om de openbare verlichting op het gewenste niveau te onderhouden.

Beheerplan speelplaatsen

Beleidskader

Ten aanzien van speelplaatsen gelden de volgende beleidskaders:

1. Bestaande speeltoestellen zodanig onderhouden en in stand houden, zodat de kwaliteit van de speelplaats gewaarborgd wordt.
2. Opzetten verdeling en inrichting van de speelplaatsen over de gehele gemeente.

Financiële consequenties

Het huidige budget is slechts voldoende voor het onderhouden van de speeltoestellen en de speelterreinen. Voor vervanging is een forse verhoging van het budget nodig. Hierbij wordt dan wel rekening gehouden met de regels van het BBV ten aanzien het direct in de exploitatie opnemen van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Er zal met een voorziening gewerkt moeten worden in verband met de jaarlijkse fluctuaties in de kosten. Het vaste jaarlijkse aan de voorziening toe te voegen bedrag is berekend op € 144.000. In het kader van de bezuinigingen is dit bedrag met ingang van 2005 beperkt tot € 60.000. Met ingang van 2009 wordt er € 40.000 aan het budget toegevoegd, echter ook € 10.000 in mindering gebracht voor onderdeel wijkmanagement, zodat er dan weer € 90.000 jaarlijks aan de voorziening toegevoegd wordt. Tevens is afgesproken dat eventueel niet gebruikte gelden in een jaar aan de gevormde voorziening speelplaatsen mogen worden toegevoegd.

Op basis van de uitvoering van de nota speelplaatsenbeleid is het niet uitgesloten dat hieruit t.z.t. andere bedragen voortvloeiën

Voorgenomen investeringen.

Brandweer

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van het brandweermaterieel in ruime zin, zoals auto's, garages, uitrusting et cetera. Voor de vervanging is een schema opgesteld voor de jaren 2006 tot en met 2021.

Financiële consequenties

Investeringsplan Materieel Brandweer		
		Bedrag
Investeringen	2010	126.490
Investeringen	2011	246.480
Investeringen	2012	158.935
Investeringen	2013	374.090
Totaal		905.995

Gladheidbestrijding

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van een vijftal strooiers en een vijftal sneeuwplougen. Het materieel investeringsplan gladheidbestrijding geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

Materiaal Investeringsplan Gladheidsbestrijding		
		Bedrag
Investeringen	2010	0
Investeringen	2011	0
Investeringen	2012	30.000
Investeringen	2013	30.000
Totaal		60.000

Investeringsplan buitendienst

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van het technisch materiaal van de buitendienst, zoals auto's, aanhangwagens, motorzagen, containers et cetera. Het materieel investeringsplan buitendienst geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

Investeringsplan Materieel Buitendienst		
		Bedrag
Investeringen	2010	48.000
Investeringen	2011	0
Investeringen	2012	46.500
Investeringen	2013	46.500
Totaal		141.000

Tevens zal er uitvoering moeten worden gegeven aan de bij de behandeling van de kadernota vastgestelde motie nummer 25 om op de uitvoering van de beheerplannen materieel (Brandweer, gladheidbestrijding en buitendienst) 3% jaarlijks te bezuinigen. Een bezuiniging van 3% komt neer op een bedrag van afgerond € 4.000 per jaar. In de tabellen hierboven is met deze bezuiniging nog geen rekening gehouden.

Investeringsplan GRP

Beleidskader

In het door de raad van 11 juni 2009 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2009-2013 zijn de volgende investeringsbedragen opgenomen:

Financiële consequenties

Investeringsplan GRP		Bedrag
Investeringen	2010	307.000
Investeringen	2011	727.000
Investeringen	2012	342.000
Investeringen	2013	1.221.000
Totaal		2.597.000

De kapitaallasten van de investeringen worden gedekt vanuit de financiële middelen van het rioolbeheer.

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Algemeen

De paragraaf financiering (ook wel treasuryparagraaf genoemd) is sinds 2001 verplicht bij begroting en jaarverslag. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 het volgende vermeld "De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille".

In de toelichting op artikel 13 BBV komt de Wet financiering decentrale overheden (Fido) aan de orde.

Voor de financiering vormt de Wet Fido het wettelijk kader. De wet is gesteld in termen van de financieringsfunctie (treasury) van de decentrale overheden.

De intentie van de Wet Fido is het beheersen van risico's, het bevorderen van de kredietwaardigheid van decentrale overheden en het bereiken van transparantie ten aanzien van het treasurybeleid van die decentrale overheden.

Dit uit zich in een aantal bepalingen, te weten:

- Het verplicht stellen van de vervaardiging van een treasurystatuut en het opnemen van een paragraaf financiering in de programmabegroting en in het jaarverslag van de programmaverantwoording. Deze verplichtingen komen overigens niet rechtstreeks voort uit de Wet Fido maar uit artikel 212 van de Gemeentewet en de artikelen 9, 13, 26 van het BBV.
- Het stellen van de kwalitatieve voorwaarde dat het opnemen en uitzetten van gelden en verlenen van garanties alleen in het kader van het publieke belang mag plaatsvinden.
- Het stellen van de kwantitatieve voorwaarde in de zin dat uitzetten van overtollige gelden en het aangaan van derivaten een prudent karakter moet hebben.
- Het stellen van kwantitatieve begrenzings aan het maximale renterisico dat een decentrale overheid in enig jaar mag lopen in het kader van de financiering door middel van korte schulden (bekend als kasgeldlimiet) en lange schulden (bekend als renterisiconorm).

Het doel van deze paragraaf, voor u als gemeenteraad, is om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van het voorgenomen beleid uit de verschillende beleidsvelden in die zin dat de treasuryfunctie de financiering van het beleid omvat en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Een van de belangrijkste onderdelen van de treasuryfunctie is het beheersen van de financiële risico's die gepaard gaan met de financiële geldstromen, vermogenswaarden en posities.

De paragraaf financiering in de begroting gaat in op de geprognosticeerde beleidsplannen. Aan het einde van het begrotingsjaar wordt in het jaarverslag teruggeblikt en aangegeven in hoeverre de voorgenomen plannen zijn gerealiseerd.

Begin 2003 is op grond van de Wet Fido een treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut wordt eind 2009 geactualiseerd.

Gesteld kan worden dat:

- Onze gemeente de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak gebruikt.
- Onze Huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met automatische afroaming binnen bepaalde grenzen van de saldi naar daggelden ter beperking/verbetering van de rentelasten/rentebaten.
- Het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm voldaan wordt.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is gericht op het minimaliseren van de gemeentelijke rentelasten op lange termijn.

Voorwaarde hierbij is dat de renterisico's en de overige financieringsrisico's beheersbaar blijven. Treasury is belast met het verzekeren van een duurzame toegang van de gemeente tot de financiële markten en voor de permanente beschikbaarheid van bancaire diensten tegen minimale kosten. Tot de treasuryfunctie behoren de taakvelden financiering, rentemanagement, portefeuillebeheer, saldobeleer, geldstroombeheer, betalingsverkeer, werkkapitaalbeheer en het onderhouden van bankrelaties.

Externe ontwikkelingen

De nationale en internationale economische ontwikkelingen van de laatste tijd hebben op het treasurygebeuren een stempel gedrukt. Dit is duidelijk zichtbaar aan de lage aandelenkoersen en de lage rentestanden, zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. Een voorspelling voor de toekomstige ontwikkeling is nauwelijks te geven.

Rentevisie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 voorgeschreven dat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille moet bevatten.

De rentevisie van de gemeente Neder-Betuwe wordt voornamelijk ingegeven door de kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast doen wij geen risicovolle beleggingen.

Rentebeheer

Renterisico financiering kort

Het risico van de korte financiering wordt belichaamd in het kasgeldlimiet. Hiertoe behoren alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet (8,5%) wordt in de wet FIDO bepaald op basis van het totaal van de gemeentelijke begroting. Voor 2010 bedraagt het begrotingstotaal van de gemeente Neder-Betuwe € 41,3 miljoen. Per kwartaal wordt de ontwikkeling van de vlottende middelen in relatie tot de toegestane kasgeldlimiet intern getoetst. Jaarlijks wordt een opgave aan de Provincie Gelderland verstrekt.

Berekening kasgeldlimiet

Jaar:	Percentage:	Begrotingstotaal:	Kasgeldlimiet:
2007	8,50%	41.049.000	3.489.165
2008	8,50%	39.263.000	3.337.355
2009	8,50%	57.507.000	4.888.095
2010	8,50%	54.823.000	4.659.955

In het geval de kasgeldlimiet zou worden overschreden dient de overschrijding te worden omgezet van schuld in rekening-courant naar langlopende schuld. Dit kan door het aantrekken van een geldlening met een looptijd langer dan één jaar. Het streven van de gemeente Neder-Betuwe is er op gericht om, binnen de kasgeldlimiet, een deel van de financieringsbehoefte te dekken door zoveel mogelijk gebruik te maken van de ruimte binnen het verstrekte rekening-courantkrediet, groot € 3,8 miljoen van de huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten. Daarnaast heeft de gemeente Neder-Betuwe nog de mogelijkheid om kasgeldleningen aan te gaan tot een maximum van € 3,5 miljoen.

Renterisico financiering lang

Het renterisico op de lange financiering wordt begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de Wet FIDO aangemerkt, alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar. Door wijziging van de Wet Fido wordt de renterisiconorm niet meer berekend over saldo van de vaste schulden maar evenals de kasgeldlimiet over het begrotingstotaal. Als norm wordt in de Wet 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2,5 miljoen aangehouden. Dit houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal lasten. Uit onderstaand overzichtje blijkt wat de gemeente de komende jaren mag aflossen aan vaste geldleningen binnen de gestelde normen.

Jaar:	Percentage:	Begrotingstotaal	Renterisiconorm
2010	20%	41.049.000	8.209.800
2011	20%	39.263.000	7.852.600
2012	20%	57.507.000	11.501.400
2013	20%	54.823.000	10.964.600

Uit de navolgende tabel blijkt dat de gemeente ruimschoots binnen de gestelde normen blijft wat betreft de aflossingen van de vaste geldleningen.

Ontwikkeling portefeuille opgenomen leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille opgenomen leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille opgenomen leningen					
	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal	21	21	21	20	20
Oorspronkelijk bedrag	41.998.309	41.998.309	41.998.309	40.998.309	40.998.309
Nieuwe leningen	0	0	0	0	0
Vervallen leningen	0	0	1.000.000	0	0
Stand per 1-1-	32.736.250	29.298.956	25.861.662	22.424.368	19.087.074
Stand per 31-12-	29.298.956	25.861.662	22.424.368	19.087.074	15.749.326
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	1.999.919	1.999.919	1.999.919	2.049.915	2.049.915
Gemiddelde grootte 1-1-	1.558.869	1.395.188	1.231.508	1.121.218	954.354
Gemiddelde grootte 31-12-	1.395.188	1.231.508	1.067.827	954.354	787.466
Aflossingen regulier	3.437.294	3.437.294	3.437.294	3.337.294	3.337.748
Aflossingen vervroegd	0	0	0	0	0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 1-1-	4,00	4,00	4,00	3,95	3,95
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 31-12-	4,86	4,86	4,86	4,85	4,85
Gemiddeld rentepercentage gewogen 1-1-	4,68	4,69	4,71	4,73	4,76
Gemiddeld rentepercentage gewogen 31-12-	4,69	4,71	4,73	4,76	4,80

Ontwikkeling portefeuille uitgezette leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille uitgezette leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille uitgezette leningen					
	2009	2010	2011	2012	2013
Aantal	11	10	10	10	10
Oorspronkelijk bedrag	1.798.183	1.775.494	1.775.494	1.775.494	1.775.494
Nieuwe leningen	0	0	0	0	0
Stand per 1-1-	1.285.544	1.197.129	1.100.342	1.003.555	906.768
Stand per 31-12-	1.197.129	1.100.342	1.003.555	906.768	809.981
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	163.471	177.549	177.549	177.549	177.549
Gemiddelde grootte 1-1-	116.868	119.713	110.034	100.356	90.677
Gemiddelde grootte 31-12-	108.830	110.034	100.356	90.677	80.998
Aflossingen regulier	88.415	96.787	96.787	96.787	96.787
Aflossingen vervroegd	0	0	0	0	0

De uitgezette leningen hebben betrekking op de achtergestelde lening Vitens en renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen. Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden

Geprognosticeerde rentebaten en rentelasten

De rentebaten en rentelasten kunnen ondermeer als volgt worden gespecificeerd:

Verwachte rentebaten en lasten		2009	2010	2011	2012	2013
Te betalen rente	schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Te betalen rente	kort lopende geldleningen	50.812	420.729	756.468	1.530.570	1.758.546
Te betalen rente	langlopende geldleningen	1.235.351	1.270.626	1.115.451	962.530	812.415
Te betalen rente	interne financiering	1.459.904	1.450.204	1.483.782	1.164.000	1.164.000
Te ontvangen rente	tegoeden rekening-courant	0	0	0	0	0
Totaal te betalen en ontvangen rente		2.746.067	3.141.559	3.355.701	3.657.100	3.734.961
Te betalen kosten	i.v.m. financiering	75.848	72.933	70.019	67.104	5.902
Totaal te betalen rente en kosten		2.821.915	3.214.492	3.425.720	3.724.204	3.740.863
Totaal afschrijvingen		2.050.261	1.933.231	1.844.697	1.835.262	1.637.377
Totaal door te berekenen rente en afschrijvingen en kosten		4.872.176	5.147.723	5.270.417	5.559.466	5.378.240
Door berekende kapitaallasten		-5.168.190	-5.235.280	-5.190.162	-5.703.121	-5.033.416
Verwacht rente resultaat		-296.014	-87.557	80.255	-143.655	344.824

In de begroting wordt rekening gehouden met een rentepercentage van 5%.

Gemeentefinanciering

Liquiditeitsplanning

Het opstellen van een liquiditeitsplanning heeft de volgende doelstellingen:

- Vaststellen van de financieringsbehoefte om vervolgens de benodigde gelden te kunnen aantrekken tegen zo laag mogelijke kosten, gegeven het risicoprofiel zoals omschreven in het treasury statuut.
- Toetsen van de vlottende schuldpositie aan de kasgeldlimiet.

Beleid gemeentefinanciering

Ten aanzien van de beleidskaders op dit onderdeel zijn enkele uitgangspunten van belang:

- Het rentepercentage voor de door te berekenen kapitaallasten, interne financiering en toevoegingen aan bestemmingsreserves is gesteld op 5%.
- Financiering met het huidige goedkope kort geld (< 1 jaar) tot maximaal de kasgeldlimiet van de wet Fido.
- Financiering met lang geld (> 1 jaar) boven de kasgeldlimiet van de wet Fido, waarbij rekening moet worden gehouden met de lopende investeringskredieten, herfinanciering van aflossingen op leningen, de berekende financieringstekorten.
- Bij de berekening van de financieringstekorten en de daaruit voortvloeiende rentelasten is uitgegaan van de gegevens op 24 juli 2009, zijnde voor lang geld 4,95 % (20 jaar) en voor kort geld 0,61 %.
- Bij het aantrekken van nieuwe leningen rekening houden met de gevolgen voor de renterisiconorm, zoals looptijd, vervroegde aflossingsmogelijkheden, boeten en rentevoetherzieningen.

Het geprognosticeerde financieringstekort/overschot

De financieringstekorten/overschotten zijn als volgt:

Jaar:	Financieringstekort:	Financieringsoverschot:
2010	13.714.000	0
2011	20.730.000	0
2012	27.955.000	0
2013	19.651.000	0

Op grond van de ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende begrotingsjaren, de huidige liquiditeitspositie en ervaringen met betrekking tot het realiseren van geprognosticeerd nieuw beleid wordt ingeschat dat in 2010 tot en met 2013 voor de interne financiering een beroep op de kapitaalmarkt moet worden gedaan.

Dit betreft echter een momentopname ten tijde van het opmaken van de begroting. Hierbij is rekening gehouden met de boekwaarden van de activa, de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de vaste opgenomen geldleningen gedurende het begrotingsjaar 2009 en de meerjarenraming.

Mocht het toch nodig zijn om additionele financieringsmiddelen aan te trekken dan zullen allereerst de mogelijkheden van de geldmarkt (rekening-courant krediet en daggeldleningen) worden benut.

Door de oplopende financieringstekorten moet er volgens de prognoses de volgende langlopende geldleningen worden afgesloten in 2010 voor € 10 miljoen, in 2011 voor € 7 miljoen, in 2012 voor € 7 miljoen.

Een toename van het vreemde vermogen resulteert in een toename van de te betalen rente. Deze rente moet wel gedekt worden uit de lopende exploitatie. Met de hogere rentelasten is rekening gehouden in de begroting 2010 en de meerjarenraming 2010-2013.

De overige financieringstekorten zullen gefinancierd worden met kortgeld (kasgeldleningen).

Verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen

Door de groei van het financieringstekort, het aantrekken van leningen daarvoor, de niet te verwachten groei van de reserves en de mutaties in de vaste activa, moet rekening gehouden worden met een verslechterde verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen voor de jaren 2009 en 2010.

Jaar:	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Totaal Vermogen	Percentage Eigen vermogen	Percentage Vreemd vermogen
2010	24.028.000	39.299.000	63.327.000	38%	62%
2011	21.317.000	42.862.000	64.179.000	33%	67%
2012	20.968.000	46.424.000	67.392.000	31%	69%
2013	23.173.000	43.087.000	66.260.000	35%	65%

Een indicator inzake de financieringsfunctie is de solvabiliteitsratio. De solvabiliteitsratio is een maatstaf die de verhouding weergeeft tussen het eigen en het vreemd vermogen. De solvabiliteitsratio is gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. Het balanstotaal betreft het totaal van de bezittingen en is per definitie gelijk aan de som van het eigen en het vreemd vermogen.

De ratio voor onze gemeente is voor 2010 38% en loopt af tot 35% in 2013. In 2005 was dit gemiddeld voor de Nederlandse Gemeenten 34%.

Relatiebeheer

Voor het reguliere betalingsverkeer maakt de gemeente hoofdzakelijk gebruik van de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Daarvoor is een overeenkomst van financiële dienstverlening afgesloten. In deze overeenkomst is een kredietlimiet bepaald. Tot deze limiet kan gemeente tegen een gunstig rentepercentage daggeld opnemen of uitzetten. Voor het aantrekken of uitzetten wordt een call-geldpercentage berekend, verhoogd c.q. verlaagd met 0,125%. Naast de NV Bank Nederlandse Gemeenten heeft de gemeente rekeningen bij de plaatselijke Rabobank voor onder meer legesopbrengsten.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Door het deelnemen in deze verbonden partijen wil de gemeente een publiek belang dienen, maar door deelname in een derde rechtspersoon moeten ook de belangen van die verbonden partij zelf worden gediend.

Financieel belang

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (artikel 1 BBV). Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidies).

Bestuurlijk belang

Een bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie: als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen.

Verskillende juridische rechtsvormen van verbonden partijen

Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden (PPS - constructies). Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

Publiekrechtelijk

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang. Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

Privaatrechtelijk

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld. De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen. Bij een PPS constructie loopt de gemeente risico. Hiertegenover staat dat er forse exploitatiewinsten zijn waarin de gemeente kan meedelen.

De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties.

Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Risico's

Risico's van een verbonden partij kunnen worden samengevat in een tweetal dimensies: financiële en bestuurlijke risico's. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij. De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV,NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek Private Samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger. Bij de gemeenschappelijke regelingen vanwege het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn en bij de PPS-constructies vanwege de samenwerking met een private partij met eigen (winst)-doelstellingen.

Overzicht verbonden partijen

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat de verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Hieronder is weergegeven een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Nummer	Naam partij (soort verbonden partij)	Relatie programma
1	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
2	Regionaal archief Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
3	Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare orde en veiligheid
4	Industrieschap Medel (Gemeenschappelijke regeling)	Economie
5	Waterbedrijf Vitens N.V. Vennootschap	Economie
6	Lander, werk & integratie (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
7	Presikhaaf (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
8	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (Vennootschap)	Algemene inkomsten en uitgaven
9	Regio Arnhem in Liquidatie (Gemeenschappelijke regeling)	Bestuur en burger
10	Casterhoven (Publiek Private Samenwerking)	Bouwen en Milieu
11	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare Ruimte

1. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester ir. C.W. Veerhoek, raadslid Th.J. de Vree, raadslid M.J. van Veen, raadslid A. Jansen. (Plv: raadslid E.Ketellapper-Beek)

Dagelijks bestuur : Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstellingen

Algemeen

Samenwerkingsorgaan in de vorm van een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel en Zaltbommel met als doel de gemeenschappelijke belangen van die gemeenten te behartigen op basis van het principe van 'verlengd lokaal bestuur'. We hebben het dan over de volgende beleidsonderwerpen:

Verkeer en openbaar vervoer, WMO, Logopedie-schoolbegeleiding, Volwasseneneducatie, Jeugd, Dienst bijzondere controle, Arbeidsmarktbeleid, Werk en sociale zaken, Volksgezondheid en zorg, Verslavingszorg, Preventieve- en jeugdgezondheidszorg, Milieuzorg/milieuvadviserend-geluidmeetdienst, Beleidsvorming ruimtelijke ordening en woonbeleid, Ruimte en Water, Wonen, Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland (StER), Inkoopbureau, Eigenwijs-Rivierenland

Bijdragen

De totale gemeentelijke bijdrage 2010 van Neder-Betuwe aan Regio Rivierenland bedraagt € 824.146 conform de op 22 juni 2009 door het AB vastgestelde programmabegroting 2010 van Regio Rivierenland.

Eigen vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Reserves	3.617.875	3.407.448	
Resultaat na bestemming	<u>743.446</u>	<u>182.013</u>	
Totaal eigen vermogen	4.361.321	3.589.461	
Vreemd vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Voorzieningen	12.005.415	11.614.291	
Vaste schulden	12.507.807	13.923.388	
Vlottende schulden	<u>6.471.781</u>	<u>3.949.159</u>	
Totaal vreemd vermogen	30.985.003	29.486.838	
Exploitatieresultaat	2008 (rek)	2009 (begr)	2010 (begr)
Resultaat voor bestemming	923.526 -/-	115.209 -/-	34.770 -/-
Resultaat na bestemming (-/- voordelig, + nadelig resultaat)	743.446 -/-	0	0
Ontwikkelingen			
Samenwerking AVRI en Lander			
AVRI en LANDER: samen sterk in containerreiniging. Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI) en Lander gaan een samenwerkingsverband aan voor het reinigen van afvalcontainers bij huishoudens in de regio onder de naam AVRILANDER. Zowel AVRI als Lander heeft een hoge naamsbekendheid in de regio. Door deze samenwerking wordt enerzijds invulling gegeven aan de maatschappelijke betrokkenheid van AVRI en anderzijds worden mensen ingezet die via het een reïntegratietraject van Lander weer een perspectief wordt geboden.			

Juni 2009 is door BinCleaningSystems uit Apeldoorn een reinigingsvoertuig gedemonstreerd aan medewerkers van Lander en AVRI. AVRILANDER zal overgaan tot de aanschaf van het eerste reinigingsvoertuig. Er moeten nog wel een aantal aanpassingen worden aangebracht in verband met veiligheids- en arbo-technische redenen.

Het plan is vanaf oktober 2009 te starten met de reinigingsactiviteiten. Voordat de activiteiten echt gaan starten zal via verschillende communicatiemiddelen ruchtbaarheid worden gegeven aan de nieuwe dienstverlening van AVRILANDER. Lander zal het reinigingsvoertuig bemannen. AVRI neemt de routeplanning, de begeleiding van de medewerkers, de stalling en het onderhoud van het voertuig voor haar rekening.

KWP 3 in de maak

Het Kwalitatief Woonprogramma (KWP) is een afsprakenkader tussen regio en provincie voor een periode van 10 jaar. Elke 5 jaar wordt geëvalueerd en bijgesteld. Het KWP3 bevat afspraken voor de periode 2010-2019. Het is de bedoeling dat het KWP3 op 1 januari 2010 in werking treedt.

SGW (Uitvoering Stimuleringsregeling goedkope woningbouw)

In 2007 zijn met de provincie afspraken gemaakt over de stimulering van de goedkope woningbouw. Uitgangspunt bij deze afspraken is "no-cure-no-pay", waarbij de afspraken voor de regio als totaal gelden. In 2008 zijn in tegenstelling tot 2007 de aantallen niet gehaald en is voor dat jaar de regionale verplichting losgelaten. Het streven is dat op de afgesproken deadline in 2011 de afgesproken aantallen gerealiseerd zijn.

Alle gemeenten geven aan dat zij bij de einddatum op 1 juli 2011 de afgesproken aantallen goedkope woningen zullen realiseren. Het is natuurlijk wel de vraag of in het komende jaar voldoende plannen in uitvoering kunnen worden genomen of dat de uitvoering stagneert door de economische crisis.

Uitwerking leerplicht samenwerking

Al een aantal jaren staat de ontwikkeling van de samenwerking in de leerplicht op de regionale agenda. Op advies van het portefeuillebeeraad heeft het Dagelijks Bestuur in april ingestemd met de uitwerking van het scenario 'Mandatering binnen de regio Rivierenland'. De verwachting is dat de resultaten daarvan in het najaar bekend zullen zijn.

Wet tijdelijk huisverbod brengt nieuwe taak voor Meldpunt Bijzondere zorg (MBZ)

Vanaf 01/01/09 is de Wet Tijdelijk Huisverbod van kracht. Deze wet biedt de burgemeester de mogelijkheid om met een bestuurlijke maatregel een (tijdelijk) huisverbod op te leggen in geval van huiselijk geweld of bij ernstig vermoeden ervan. Deze maatregel maakt het mogelijk om na snelle interventie de hulpverlening op gang te brengen. Het meldpunt Bijzondere Zorg Rivierenland start vanaf september met deze nieuwe coördinerende taak.

Toekomst GGD Rivierenland

Alle raadsleden zijn recent door het DB geïnformeerd over het onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden van onze GGD met GGD Regio Nijmegen. Dit onderzoek is gestart in september en is nodig omdat het kabinet de werkgebieden van GGD'en wil laten samenvallen met die van de veiligheidsregio's (de zogenaamde territoriale congruentie). In het AB van 22 juni is de daartoe ontwikkelde onderzoeksopdracht vastgesteld. Hetzelfde is op 25 juni gebeurd in het AB van GGD Regio Nijmegen. De stuurgroep is bezig met het werven van een projectleider zodat het onderzoek in september kan starten.

2. Regionaal Archief Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester C.W. Veerhoek, raadslid C. van Tuijl (Plv: raadslid H. Tap)

Dagelijks bestuur : Burgemeester C.W. Veerhoek (Plv: Wethouder J.M. Talman - van der Woude)

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het Regionaal Archief Rivierenland is het historisch informatie- en documentatiecentrum voor de gemeenten Tiel, Buren, Culemborg en Neder-Betuwe en na toetreding ook voor Geldermalsen en Neerijnen. Het doel is het gemeenschappelijk beheren van de archiefbewaarplaats (en) van de deelnemers en van de naar die archiefbewaarplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar die archiefbewaarplaats (en) overgebrachte archiefbescheiden. Tevens worden diensten verleend aan het publiek alsmede aan de deelnemers.

Bijdragen

De totale gemeentelijke bijdrage 2010 van Neder-Betuwe aan het Regionaal Archief Rivierenland bedraagt € 300.000. De stijging van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van voorgaande jaren wordt zoals bekend veroorzaakt door de nieuwbouw van het Regionaal Archief Rivierenland.

Eigen vermogen

31 dec 2008

31 dec 2007

Reserves (divers)

201.658

194.847

Totaal eigen vermogen

201.658

194.847

Vreemd vermogen

31 dec 2008

31 dec 2007

Schulden op korte termijn

243.845

110.222

Totaal vreemd vermogen

243.845

305.069

Exploitatieresultaat

2008 (rek)

2009 (begr)

2010 (begr)

Resultaat voor bestemming

65.502,-/-

281.641 -/-

38.291 -/-

Resultaat na bestemming

0

0

0

(-/- voordelig, + nadelig resultaat)

Ontwikkelingen

Het Regionaal Archief Rivierenland kampt met ruimtegebrek. In 2008 is na een lange voorbereiding besloten om nieuw te bouwen aan de Teisterbantlaan te Tiel samen met de Christelijke Woningbouwcorporatie Tiel. In de begroting van Neder-Betuwe is voor de komende jaren rekening gehouden met een bijdrage van ongeveer € 300.000. Door toetreding van de gemeente Geldermalsen en Neerijnen tot de gemeenschappelijke regeling zal het bedrag per inwoner voor onze gemeente afnemen. Dit zal geleidelijk gebeuren en in 2015 zal dit voor de alle zes de deelnemende gemeenten gelijk zijn. Meer informatie omtrent de verlaging van de gemeentelijke bijdrage zal medio 2010 bekend worden.

3. Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester C.W. Veerhoek (Plv: Wethouder J.M. Talman - van der Woude)

Vestigingsplaats
Nijmegen

Doelstelling

De Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid is opgericht op 1 januari 2004 en bestaat uit de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV), de Gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid (GHOR) en de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ). De doelstelling is het behartigen van belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door uitvoering te geven aan de volgende taken:

- Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een uitvoering van de werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.
- (Laten) uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers (incl. registratie).
- Het voorbereiden en bewerkstelligen geneeskundige hulpverlening bij rampen.
- Inventariseren en analyseren gemeenteoverschrijdende risico's op het gebied van fysieke veiligheid.
- Adviseren op het gebied van hulpverlening en veiligheid.
- Samenwerken met andere hulpverleningsdiensten.

Bijdragen

De totale gemeentelijke bijdrage 2010 van Neder-Betuwe aan de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland Zuid bedraagt € 168.000 (€ 138.000 brandweer en € 30.000 rampenbestrijding).

Eigen vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Reserves	726.000	1.855.000	
Resultaat n.t. bestemmen	<u>2.079.000</u>	<u>1.130.000</u>	
Totaal eigen vermogen	2.805.000	728.000	
Vreemd vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Vaste schulden	8.000	154.000	
Viottende schulden	<u>7.202.000</u>	<u>5.815.000</u>	
Totaal vreemd vermogen	7.210.000	5.969.000	
Exploitatieresultaat	2008 (rek)	2009 (begr)	2010 (begr)
Resultaat voor bestemming	2.079.000 -/-	1.134.000	1.518.000
Resultaat na bestemming	0	0	0
(-/- voordelig, + nadelig resultaat)			

Ontwikkelingen

- Vanaf 1 januari 2007 is er, bij wijze van pilot, een nieuwe afdeling opgericht onder de naam veiligheidsbureau. Dit veiligheidsbureau is ondergebracht bij de regionale brandweer maar alle hulpverleningsdiensten en gemeenten zijn hierin vertegenwoordigd. Vanuit het veiligheidsbureau worden door deze vertegenwoordigers multidisciplinaire projecten geïnitieerd en uitgevoerd. Per 1 januari 2009 is de tijdelijke status van het veiligheidsbureau omgezet in een definitieve status en is het veiligheidsbureau een vast onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
- Voor de veiligheidsregio is het van belang dat de gemeentelijke rampenplannen (delen 1 en 2) in de regio op elkaar zijn afgestemd. Hiervoor is het regionaal model rampenplan ontwikkeld. Overigens is men momenteel landelijk bezig met de ontwikkeling van een nieuwe planvorm: het Regionaal Crisisplan. Het regionaal crisisplan is een totale wijziging van de rampenbestrijdingsorganisatie. Het ontwikkelen van dit Regionaal Crisisplan valt samen met de komst van de Wet op de Veiligheidsregio. Tegen die tijd zal het huidige gemeentelijk rampenplan worden vervangen door een Regionaal Crisisplan. De verwachting is echter niet dat het Regionaal Crisisplan in 2009 ontwikkeld is, en dat dit dan in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid geïmplementeerd kan gaan worden. Omdat het rampenplan binnen 4 jaar opnieuw vastgesteld dient te worden is voorafgaand aan dit regionale crisisplan regionaal gekozen voor een noodzakelijke update van het rampenplan in iedere gemeente. Het rampenplan van de gemeente Neder-betuwe is in juli opnieuw vastgesteld. Het nieuwe rampenplan is opgesteld aan de hand van regionaal ontwikkelde modellen, die reeds een voorloper zijn van het Regionaal Crisisplan.
- Op Rijksniveau was vorig jaar de voorbereiding van de *Wet op de Veiligheidsregio* de meest belangrijke ontwikkeling. De invoering van de nieuwe wet is vertraagd en ligt momenteel bij de eerste kamer.
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke relaties heeft de ambitie dat eind 2009 de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde moet zijn binnen de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's moeten in 2010 voldoen aan de in de Wet op de Veiligheidsregio's gestelde eisen voor de organisatie van de rampenbestrijding (basisvereisten crisismanagement uit de kwaliteits-AMvB¹). Om deze ambitie te toetsen is het instrument 'Algemene Doorlichting Rampenbestrijding' omgevormd naar Rampenbestrijding DoorlichtingsArangement (RADAR). Een aantal gemeenten binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid zullen tussen september en oktober 2009 getoetst worden. Ook de gemeente Neder-Betuwe kan dus onderdeel worden van deze RADAR, wat in de basis een praktijktoets en een alarmering en opkomsttest inhoud.

¹ Algemene Maatregel van Bestuur.

4. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester C.W. Veerhoek, wethouder J.W. Keuken, raadslid A. Schouten, en raadslid H. Tap.

Dagelijks bestuur : Burgemeester C.W. Veerhoek, wethouder J.W. Keuken.

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

De economische ontwikkelingen in de regio en onze gemeente bevorderen en ontwikkelen middels het ontwikkelen en exploiteren van het bedrijventerrein Medel. Deze ontwikkeling vormgeven in gezamenlijkheid met de gemeente Tiel binnen de gemeenschappelijke regeling 'Industrieschap Medel'. Participeren, voorbereiden en ondersteunen in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Industrieschap, alsmede toetsen en beoordelen van ontwikkelingen die ons grondgebied raken.

Bijdragen

Nvt

Eigen vermogen

	31 dec 2008	31 dec 2007
Reserves	2.580.072	1.337.624
Resultaat na bestemming	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal eigen vermogen	2.580.072	1.337.624

Vreemd vermogen

	31 dec 2008	31 dec 2007
Vaste schulden	26.500.000	42.500.000
Vlottende schulden	<u>7.929.508</u>	<u>13.290.588</u>
Totaal vreemd vermogen	34.429.508	55.790.588

Exploitatieresultaat

	2008 (rek)	2009 (begr)	2010 (begr)
Resultaat voor bestemming	1.242.448 -/-	898.000 -/-	659.000 -/-
Resultaat na bestemming	0	0	0
(-/- voordelig, + nadelig resultaat)			

Ontwikkelingen

Jaarlijks vindt actualisatie van de grondexploitatie plaats. De verwachte winstprognose is ten opzichte van 2008 nagenoeg gelijk.

Het eindresultaat zal echter ook afhangen van het al dan niet doorgaan van Medel 2, de omvang van Medel 2, de fasering van Medel 2 en de resultaten van de gronduitgifte.

5. Waterbedrijf Vitens N.V.		
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Als aandeelhouder		
Vestigingsplaats Velp		
Doelstelling In stand houden van het waterbedrijf door de levering van drinkwater aan de inwoners van Neder-Betuwe. De gemeente Neder-Betuwe heeft zeggenschap in het Waterbedrijf via het stemrecht op de aandelen. De gemeente Neder-Betuwe bezit, na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening, 16.023 (0,28%) gewone aandelen van € 1 nominaal.		
Bijdragen Nvt		
Eigen vermogen	<i>31 dec 2008</i>	<i>31 dec 2007</i>
In miljoenen euro's	342,1	361,4
Vreemd vermogen	<i>31 dec 2008</i>	<i>31 dec 2007</i>
In miljoenen euro's	1.296,1	1.303,0
Exploitatieresultaat	<i>2007 (rek)</i>	<i>2008 (rek)</i>
Nettoresultaat in miljoenen euro's (-/- voordelig, + nadelig resultaat)	42,1 -/-	28,6 -/-
Ontwikkelingen Vitens heeft in 2006 besloten de preferente aandelen in te kopen en om te zetten in achtergestelde leningen. Deze intrekking heeft door Vitens plaatsgevonden in 2007. De 10.471 preferente aandelen die de gemeente Neder-Betuwe in haar bezit had zijn daarbij eveneens omgezet, waardoor belangrijke nadelige gevolgen voor het dividend zijn ontstaan. Deze gevolgen zijn verwerkt in de jaarrekening 2007 van de gemeente Neder-Betuwe.		

6. Lander, werk & integratie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Wethouder J.M. Talman - van der Woude, raadslid M.J. van Veen,
burgerraadslid D. van Zetten

Dagelijks bestuur : Wethouder J.M. Talman - van der Woude (Plv. wethouder H. Willemsen)

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Lander behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en andere vormen van gesubsidieerde arbeid.

Bijdragen

De totale gemeentelijke bijdrage 2010 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Lander, werk & integratie is nihil. De "bijdrage" bestaat momenteel uit de inkoop van de verschillende reïntegratietrajecten die ten laste komen van het werkdeel WWB.

Eigen vermogen

31 dec 2008

31 dec 2007

Reserves

13.172.429

12.129.919

Resultaat na bestemming

593.159

1.193.252

Totaal eigen vermogen

13.765.588

13.323.171

Vreemd vermogen

31 dec 2008

31 dec 2007

Voorzieningen

1.401.529

1.247.668

Kortlopende schulden

6.659.832

6.097.078

Langlopende schulden

16.600

16.600

Totaal vreemd vermogen

8.077.961

7.361.346

Exploitatieresultaat

2008 (rek)

2009 (begr)

Resultaat voor bestemming

789.559 -/-

100.000 -/-

Resultaat na bestemming

593.159 -/-

330.000 -/-

(-/- voordelig, + nadelig resultaat)

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2008 is de rol van de gemeenten door een wetwijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) fors versterkt. Gemeenten ontvangen de budgetten, in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de werkvoorzieningschappen de budgetten ontvingen, en storten deze door naar Lander. Tevens zijn afspraken gemaakt over invloed van gemeenten op beleid en uitvoering en de daarbij behorende verantwoording van prestaties en resultaten. Ook het beheer van de wachtlijsten, invoering van cliëntenparticipatie en persoonsgebonden budgetten worden in samenwerking met gemeenten en Lander ingevuld.

7. Presikhaaf		
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.		
Vestigingsplaats Arnhem		
Doelstelling Presikhaaf behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en andere vormen van gesubsidieerde arbeid.		
Bijdragen De totale gemeentelijke bijdrage 2010 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Presikhaaf bedraagt € 18.900.		
Eigen vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007
Totaal eigen vermogen	7.504.000	4.793.000
Vreemd vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007
Voorzieningen	2.134.000	3.658.000
Vaste schulden	26.510.000	42.593.000
Kortlopende schulden	<u>32.368.000</u>	<u>15.371.000</u>
Totaal vreemd vermogen	61.012.000	61.622.000
Exploitatieresultaat	2008 (rek)	2009 (begr)
Resultaat voor bestemming	2.711.000 -/-	984.000 -/-
Resultaat na bestemming (-/- voordelig, + nadelig resultaat)	2.711.000 -/-	0
Ontwikkelingen Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.		

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Als aandeelhouder

Vestigingsplaats
Den Haag

Doelstelling

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Onze gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op 18.246 aandelen van € 2,50. Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Bijdragen
Nvt

Eigen vermogen

In miljoenen euro's

31 dec 2008

1.979

31 dec 2007

2.053

Vreemd vermogen

In miljoenen euro's

31 dec 2008

99.365

31 dec 2007

90.549

Exploitatieresultaat

2007 (rek)

2008 (rek)

Nettoresultaat in miljoenen euro's
(-/- voordelig, + nadelig resultaat)

195 -/-

158 -/-

Ontwikkelingen

De BNG achtte het eigen vermogen te groot en heeft derhalve totaal 1 miljard euro uitgekeerd aan de aandeelhouders (2006: 500 miljoen euro en 2007: 500 miljoen euro). Zodoende is er sprake van een aanzienlijke daling van het eigen vermogen. Voor Neder-Betuwe heeft dit geresulteerd in een uitkering van € 163.000, zowel over 2006 als 2007 (verwerkt in de jaarrekeningen 2006 en 2007). De toekomstige resultaten van de BNG zullen structureel lager uitvallen. Hogere financieringslasten ten gevolge van de extra uitkeringen aan de aandeelhouders in 2006 en 2007 klinken hierin door.

Ondanks de uiterst moeilijke marktomstandigheden wist de bank de kredietverlening aan de kernklantengroepen – decentrale overheden, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen - nagenoeg ongestoord te continueren. Het marktaandeel bij deze klantengroepen en het bedrag aan verstrekte langlopende leningen zijn daardoor in 2008 nog hoger uitgekomen dan in het jaar ervoor. De triple-A ratings van de bank zijn herbevestigd en het vertrouwen van beleggers in BNG bleef gehandhaafd.

De onzekerheden voor het lopende jaar zijn groot. Indien de moeilijke marktomstandigheden op de kapitaalmarkt aanhouden, dient rekening te worden gehouden met een lagere nettowinst.

9. Regio Arnhem in liquidatie			
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.			
Vestigingsplaats Arnhem			
Doelstelling Aangezien de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie verkeerd betreffen de nog te maken kosten voor de komende jaren (tot en met 2012) alleen personele kosten met betrekking tot voormalig personeel.			
Bijdragen De gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie is met ingang van 2009 komen te vervallen.			
Eigen vermogen	<i>31 dec 2008</i>	<i>31 dec 2007</i>	
Totaal eigen vermogen			
Vreemd vermogen	<i>31 dec 2008</i>	<i>31 dec 2007</i>	
Totaal vreemd vermogen			
Exploitatieresultaat	<i>2008 (rek)</i>	<i>2009 (begr)</i>	<i>2010 (begr)</i>
Resultaat voor bestemming	44.500	36.800	10.300
Resultaat na bestemming (-/ - voordelig, + nadelig resultaat)	0	0	0
Ontwikkelingen Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.			

10. Casterhoven (CV)			
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Algemeen bestuur : Burgemeester ir. C.W. Veerhoek Dagelijks bestuur : Directeur dhr. G. Verkerk			
Vestigingsplaats Geffen			
Doelstelling De opgerichte vennootschap Casterhoven (Gemeente Neder-Betuwe / Bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV / Van Grootheest Projekten BV) heeft ten doel: het risicodragend uitvoeren van de grondexploitatie voor het plangebied Kesteren-Zuid, door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijpmaken van gronden, het realiseren van binnenwijkse voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen (waaronder begrepen: appartementsrechten) en andere bebouwing, overdracht van binnenwijkse voorzieningen aan de gemeente en dergelijke, en voorts al degene wat tot het voorgaande kan dienen, zulks in de meest ruime zin.			
Bijdragen N.v.t.			
Eigen vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Totaal eigen vermogen	781.486 negatief	236.675 negatief	
Vreemd vermogen	31 dec 2008	31 dec 2007	
Totaal vreemd vermogen	12.027.767	12.316.986	
Exploitatieresultaat	2008 (rek)	2009 (begr)	2010 (begr)
Resultaat voor bestemming	544.811		
Resultaat na bestemming	0		
(-/- voordelig, + nadelig resultaat)			
Ontwikkelingen Het project Casterhoven kent na het aantrekken van een financiering haar eigen financiële afwikkeling. Deze is vastgelegd in de grondexploitatie. Op dit moment kent de grondexploitatie een positieve winstverwachting. Het uiteindelijke resultaat zal conform financiële verhouding over partijen worden verdeeld.			

11. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Wethouder H. Willemsen

Dagelijks bestuur : Wethouder H. Willemsen

Vestigingsplaats

Kerk-Avezaath

Doelstelling

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied, zulks met bestemming van het landschappelijk karakter. Middels aandeelhouderschap in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (met handelsnaam Uit@waarde) wordt getracht deze doelstelling te realiseren. Voor alle duidelijkheid, het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is voor de gemeente Neder-Betuwe de verbonden partij en niet de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De B.V. recreatiemaatschappij is een verbonden partij voor het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.

Bijdragen

De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging die in 1999 heeft plaatsgevonden (ontstaan B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht met als uitgangspunt dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste maal een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Eigen vermogen

Totaal eigen vermogen

31 dec 2008

0

31 dec 2007

0

Vreemd vermogen

Totaal vreemd vermogen

31 dec 2008

6.910

31 dec 2007

6.910

Exploitatieresultaat

2008 (rek)

2009 (begr)

2010 (begr)

Resultaat voor bestemming

p.m.

Resultaat na bestemming

p.m.

(-/ - voordelig, + nadelig resultaat)

Ontwikkelingen

In de jaarrekening van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn uitsluitend nog de waarde van de deelnemingen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied en Avezaath B.V. verantwoord. Alle operationele activiteiten met financiële consequenties worden door de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied uitgevoerd zodat er in de administratie van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal geen mutaties meer plaatsvinden.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Algemeen

Grondbeleid wordt gedefinieerd “als beleid dat is gericht op de markt waar grond wordt gekocht, ontwikkeld, geëxploiteerd en verkocht”. In concreto gaat het daarbij onder meer om het verwerven van grond, het (tijdig) inzetten van grondbeleidsinstrumenten, het opstellen en beheersen van grondexploitaties, kostenverhaal en grondprijnsbeleid. Het gemeentelijk grondbeleid omvat tevens de strategische visie en doelstellingen op het gebied van grondzaken en met name gebiedsontwikkeling. Het grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om vaak gelijktijdig met de inzet van ruimtelijke ordeninginstrumenten, de gemeentelijke doelstellingen te realiseren c.q. te doen realiseren met name op het gebied van wonen, werkgelegenheid, economie, infrastructuur, recreatie en milieu.

Actief, passief en faciliterend grondbeleid

Bij de toepassing van een **actief** grondbeleid vervult de gemeente een dominante en actieve rol: zij neemt initiatief om gronden te verwerven, maakt bouwrijp en geeft kavels uit. Daarmee neemt een gemeente een sturende rol in zowel de productie als de exploitatie van gebiedsontwikkelingen.

Bij **passief** grondbeleid is de grond meestal (grotendeels) in handen van private partijen. Deze verzorgen het bouwrijp maken, realiseren de bebouwing van de uitgeefbare gronden en maken woonrijp. In dat geval laat een gemeente de aankoop en exploitatie van de grond bewust (geheel) over aan marktpartijen. Het bestemmingsplan vormt immers het sturingsinstrument waarmee de kosten van openbare nutsvoorzieningen op de ontwikkelaar kunnen worden verhaald.

Ingeval van **faciliterend** grondbeleid hebben de grondeigenaar/marktpartij in de regel een overheersende rol ten opzichte van de gemeente. Zij kan op haar beurt de gewenste ontwikkelingen sturen door kaders te stellen aan de plannen van de private partijen en wel door:

- De inzet van grondbeleidsinstrumenten als kostenverhaal, onteigening en voorkeursrecht;
- Het stellen van ruimtelijke, programmatische, kwalitatieve en financiële eisen aan de betreffende locatieontwikkeling;
- Het verwerven van gronden ter bevordering van de beoogde ontwikkeling.

Bij een faciliterend grondbeleid kan het initiatief om tot een locatieontwikkeling te komen bij marktpartijen liggen maar ook bij de gemeente.

Huidig beleid

Het grondbeleid is medio 2007 geheel geactualiseerd en integraal opgetekend in een nieuwe Nota Grondbeleid Neder-Betuwe 2007. In deze nota zijn tal van beleidsregels opgenomen ter verbetering en ondersteuning van de sturingsfilosofie en controlerende taak van de raad en uiteraard ook het proces en de besluitvorming bij ruimtelijke projecten en ontwikkelingen. In 2009 is een projectmonitoringssysteem opgezet wat tot een grotere transparantie en beheersing van de ruimtelijke projecten heeft geleid.

Actief grondbeleid

De gemeente Neder-Betuwe staat hoofdzakelijk een actief grondbeleid voor. Daarbij wordt opgemerkt dat dit niet per definitie betekent dat te allen tijde de verwerving van gronden wordt nagestreefd. Grondbezit teneinde het kostenverhaal te vereenvoudigen is na de invoering van de Grondexploitatiewet in 2008 ook “geen must” meer omdat via het publiekrechtelijke spoor (via de bouwvergunning) het kostenverhaal wettelijk afgedwongen kan worden zonder dat de gemeente grond bezit. Het inzetten van dit publiekrechtelijke spoor zal pas aan de orde zijn als via een anterieure (privaatrechtelijke) overeenkomst het kostenverhaal niet of niet voldoende verzekerd kan worden. De praktijk wijst echter uit dat het gevoerde grondbeleid bij een aantal gebiedsontwikkelingen beter gekenmerkt wordt als faciliterend dan als actief. Dat wil echter niet zeggen dat de gemeente daardoor haar gestelde doelen niet bereikt.

Grondprijnsbeleid

Uit het streven om een actief grondbeleid te voeren vloeit voort dat de gemeente voor de bepaling van grondwaarden en uitgifteprijzen, de residuele grondwaardeberekening hanteert. Dat wil zeggen dat er marktconforme grondprijzen voor woningbouw en bedrijfsgrond worden gehanteerd.

Afstoten vastgoed

Bij de gemeente is het afstoten van onroerende zaken aan de orde als dat onroerend goed de relevante functie voor de gemeente heeft verloren en bovendien niet via functiewijziging en/of herstructurering op andere wijze ten nutte van de gemeente ingezet kan worden.

Restgroen

Openbaar groen dat geen essentiële groenwaarde (meer) heeft voor de (woon)omgeving wordt in de regel "op verzoek" verkocht. Voor restgroen wordt een tevoren vastgestelde prijs gehanteerd.

Wettelijke instrumenten

De gemeente beschikt over een tweetal wettelijke instrumenten voor het voeren van (actief) grondbeleid:

- Onteigeningswet.
- Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg).

Onteigeningswet

De gemeente tracht altijd eerst via minnelijke weg tot verwerving te komen en pas nadat gebleken is dat dit niet mogelijk is binnen redelijke termijn, wordt het instrument van onteigening ingezet teneinde daarmee de uitvoering van ruimtelijk beleid en/of de aanleg van infrastructuur te verzekeren. Tot op heden was het niet nodig dit instrument in te zetten.

Wet Voorkeursrecht gemeente (Wvg)

Indien de gemeente een voorkeursrecht zou vestigen verzekert de gemeente zich het recht (niet de plicht) om bij voorrang de door de eigenaar die wil vervreemden, de aangeboden grond te verwerven.

Kostenverhaal

Indien de gemeente kosten heeft gemaakt met name voor de aanleg van voorzieningen van openbaar nut, verhaalt de gemeente die kosten via gronduitgifte indien de gemeente (voldoende) grond bezit.

Onder het nieuwe regiem van de Wro 2007 en de Grondexploitatiewet (die in werking zijn getreden per 1-7-2008) zal het kostenverhaal via een tweesporenbeleid plaats hebben:

- Privaatrechtelijk (dus langs de weg van consensus wordt het kostenverhaal verzekerd).
- Publiekrechtelijk (door financiële voorwaarden t.b.v. kostenverhaal aan de bouwvergunning te verbinden).

Dat nieuwe regiem van kostenverhaal zal toegepast worden bij gebiedsontwikkelingen die gerealiseerd worden op basis van bestemmingsplannen vastgesteld na de invoeringsdatum van de nieuwe wetgeving.

Financiële positie

Negatieve planresultaten van gebiedsontwikkelingen worden door de gemeente genomen op het moment dat zij bekend zijn en voldoende "bepaald zijn". Winst wordt pas genomen (voorzichtigheidsprincipe) als die geprognoseerde winst ook daadwerkelijk is gerealiseerd.

Per 1-7-2007 is door de gemeente een strikt risicomanagement ingevoerd via haar Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2007. Voor de gebiedsontwikkelingen betekent dat onder meer dat:

- Van iedere (beoogde) gebiedsontwikkeling marktconforme grondexploitaties worden berekend.
- Alle grondexploitaties zijn voorzien van een gedegen risicoprofiel (gekwantificeerd in geld).
- Er een afdoende "Voorziening" is getroffen om als zich in de toekomst toch risico's voltrekken zoals deze uit actualisatie van de diverse exploitatie bekend zijn, opgevangen kunnen worden zonder het weerstandsvermogen van de gemeente aan te tasten.
- Er tenminste 1 x per jaar een meerjarenperspectief grondexploitaties aan de raad wordt voorgelegd waarin alle geactualiseerde planresultaten van de grondexploitaties zijn verwerkt.
- Zonodig tussentijds via een kredietwijziging (aanvullende nieuwe bepaling van de Commissie BBV) de raad gevraagd zal worden tot aanpassing van de betreffende grondexploitatie en de gevolgen daarvan naar reserve en weerstandsvermogen van de gemeente te doen verwerken.

Bovendien is een berekening gemaakt van verliezen en winsten uit gebiedsontwikkelingen voor de periode 2009-2012 waarbij tevens de gevolgen voor reserve en weerstandsvermogen van de gemeente zijn aangegeven en verwerkt.

De meest recente becijfering van in exploitatie genomen en nog niet in exploitatie genomen gronden dateert van begin 2009:

• In exploitatie genomen gronden	€	p.m.
• Grondaankopen/investeringen nog niet in exploitatie genomen	€	p.m.

Van een aantal exploitaties wordt een positief resultaat verwacht:

• Herenland (tot en met fase 5)	ultimo 2013	€	1.319.000
• Tolsestraat	ultimo 2010	€	146.000
• Wilhelminalaan Dodewaard	ultimo 2009	€	165.000
• Bonegraaf West	ultimo 2013	€	515.000

De projecten waar gezamenlijk met andere partijen wordt opgetrokken (Medel en Kesteren Zuid) zijn in bovenstaande opstelling niet meegenomen omdat de looptijden nog ver in de toekomst zijn.

Naast de positieve exploitaties moet er ook rekening gehouden worden met exploitaties die niet positief kunnen worden afgesloten:

• Industrierrein Bonegraaf	eind 2009	€	293.000
• De Leede	eind 2011	€	898.000
• Nedereindsestraat	eind 2009	€	4.000

Grondexploitaties geven een prognose van het eindresultaat. Het resultaat wordt beïnvloed door allerlei factoren, zoals onder ander de rente, inflatiecijfers of vertraging in de planvorming. De huidige kredietcrisis zal tevens invloed hebben op de financiële resultaten van de diverse projecten. Naar verwachting zal er onder andere vertraging in de gronduitgifte optreden door een afnemende vraag op de woningmarkt.

Naast deze algemene risico's kennen grondexploitaties ook specifieke risico's die in de risicoparagraaf nader benoemd worden.

Voor de dekking van onbenoemde risico's die met de huidige en toekomstige exploitaties gelopen worden, wordt een bedrag van € 1,8 miljoen "algemeen risico" nodig geacht. Dit is gebaseerd op een landelijk normbedrag dat wordt toegepast ter dekking van onbenoemde risico's uit grondexploitaties.

Conclusie is dat de algemene reserve grondexploitatie de eerste jaren niet hoog genoeg is om de eventuele risico's grondexploitatie op te kunnen vangen.

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Algemeen

In het duale stelsel ligt de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering bij het college. Ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad geeft deze paragraaf inzicht in stand van zaken en de ontwikkelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering ondersteunt en schept de juiste voorwaarden voor de uitvoering van alle gemeentelijke taken en activiteiten. Het slagen van deze taken en activiteiten is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit en omvang van de bedrijfsvoering. De inzet van het college, management en medewerkers is om steeds stappen vooruit te zetten om de taken die uit de programmabegroting voortvloeien, zo doelmatig en doeltreffend mogelijk uit te voeren.

De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het programma Bestuur en burger hangt voor een deel samen met deze paragraaf. Het verschil is dat het programma zich richt op de externe relatie tussen burger en gemeente, terwijl deze paragraaf inzoomt op hoe het interne reilen en zeilen is georganiseerd. Bedrijfsvoering wordt meestal benoemd aan de hand van de letters PIOFACH. Deze letters staan voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

Personeel

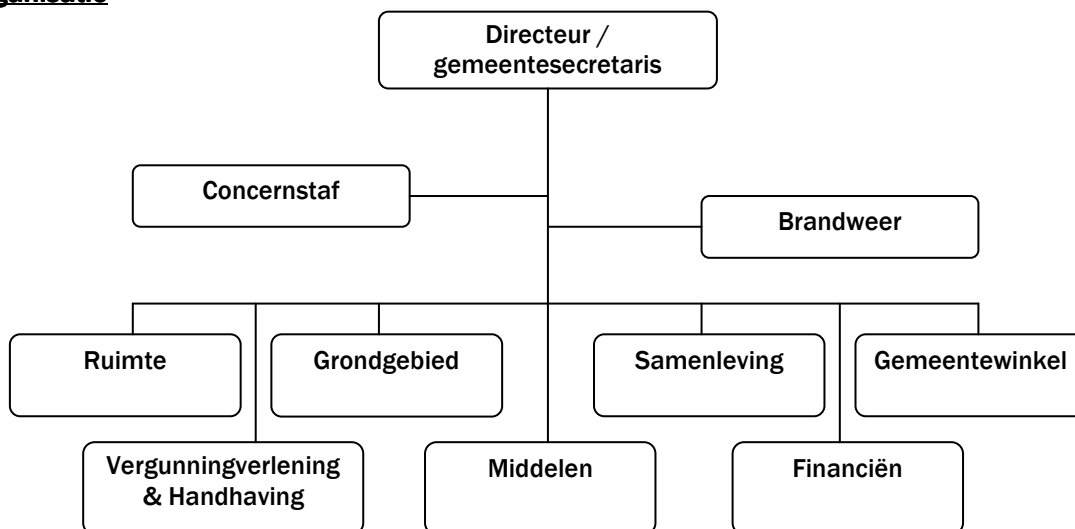
Wat willen we bereiken

- A Een organisatie die evenwichtig is opgebouwd qua leeftijd en ervaring (in werk en werkomgeving).
- B Een personeelsbestand met de juiste mix qua vakkennis en vaardigheden.
- C Een inspirerende werkomgeving bieden in eigentijds gebouw waarin we op 'een nieuwe manier werken', met arbeidsvoorwaarden 'op maat'.
- D Een veilige werkomgeving zowel fysiek als mentaal.
- E Een formatie waarmee de uitvoering van de programma's grotendeels door eigen personeel wordt gedaan.

Wat gaan we ervoor doen

- A
 - 1 Uitvoering geven aan in, door- en uitstroombeleid;
 - 2 Uitvoering geven aan leeftijdsfase bewust beleid.
- B
 - 1 Met medewerkers Persoonlijke Ontwikkelingsplannen (POP) afspreken en uitvoeren
 - 2 Cyclus van voortgang, functionering- en beoordelingsgesprekken uitvoeren;
 - 3 Invoeren competentie management.
- C
 - 1 Het realiseren van (ver)nieuwbouw van het gemeentehuis in Opheusden;
 - 2 In samenspraak met medewerkers invoeren van "Het Nieuwe werken" (= plaats- en tijdsongebonden werken, resultaat gestuurd managen)
 - 3 Bovenop de CAR-UWO aanbieden van persoonlijke secundaire arbeidsvoorwaarden via NB-Flexa.
- D
 - 1 Snel handelen op klachten over de werkplek.
 - 2 Uitvoeren jaarlijkse RI&E op gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn.
 - 3 Opstellen en uitvoeren plan van aanpak aan de hand van de uitkomsten RI&E.
 - 4 In het kader van preventie een Periodiek Medisch Onderzoek (PMO) aanbieden aan medewerkers.
 - 5 Ziekteverzuim beperken door wet Poortwachter consequent en mensgericht toe te passen.
 - 6 Uitvoering geven aan integriteitbeleid (klokkenluidersregeling, vertrouwenspersoon, VNG gedragscode)
- E
 - 1 Formatie 2010 bedraagt 133,59 met als loonsom € 8.7 miljoen (excl. Bestuur)
 - 2 Actief werven om de vacatures te vervullen, waarbij vacatures (m.u.v. bepaalde risicodragende functies) pas na 2 maanden worden vervuld.
 - 3 Strategisch inzetten van externen voor (korte) specifieke expertise of voor vacatures en -na 4 weken- vervanging bij ziekte.

Organisatie

Ontwikkeling

Het uitgangspunt voor de organisatiestructuur is het bedrijfsvoeringsconcept dat na de reorganisatie is ingevoerd. De structuur is in 2009 aangepast tot een directiemodel met zeven afdelingen, een concernstaf en de brandweer. Het was voorzien dat per 2012 er een model met een eenhoofdige directie zou worden ingevoerd. In 2010 wordt dit -eerder dan gepland- gerealiseerd.

Beleidscontrol

Wat willen we bereiken?

- A Dat het resultaat van beleid meer zichtbaar is voor de Raad, te beginnen met de nieuwe raad het formuleren van een zo SMART mogelijk raadsprogramma voor de komende raadsperiode 2010-2014.

Wat gaan we ervoor doen?

- A
- 1 Begeleiden van de Raad bij het opstellen van een zo SMART mogelijk raadsprogramma;
 - 2 De doorontwikkeling van de Berap in dezelfde stijl als de nu voorliggende begroting;
 - 3 Doorontwikkelen gebruik effect- en prestatie-indicatoren;

Informatie- en automatiseringsbeleid

Wat willen bereiken

- A Een informatievoorziening en automatisering die de dienstverlening aan de inwoners, de primaire processen en de bedrijfsvoering van de gemeente ondersteunt.

Wat gaan we er voor doen

- A
- 1 Uitvoeren van het informatiebeleidsplan;
 - 2 Uitvoeren van de projectenkalender zoals die in 2008 is vastgesteld;
 - 3 Onderzoeken van regionale samenwerking in de vorm van een Shared Service Centre ICT;
 - 4 Invoeren van elektronische zakendossiers en een digitaal 'klantvolgsysteem' voor de inwoners.

Communicatie

Wat willen bereiken

- A Heldere en begrijpelijk gestelde documenten (nota's, P&C-stukken, brieven e.d.)

Wat gaan we er voor doen:

- A
- 1 Werken met formats;
 - 2 'Helder en begrijpelijk schrijven' training opnemen in opleidingsplan;
 - 3 SMART formuleren van documenten (nota's, P&C-stukken, brieven e.d.)

Huisvesting en facilitair

Wat willen we bereiken

- A Aanbesteding en aanvang uitvoering (ver)nieuwbouw gemeentehuis;
- B Tijdelijke huisvesting bestuur en ambtelijke organisatie die voldoet aan ARBO-eisen en die de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente garandeert;
- C Duurzaam inkopen.

Wat gaan we er voor doen:

- A 1 Gunning en opdrachtverlening (ver)nieuwbouw;
- 2 Bouwprojectmanagement voeren.
- B 1 Infrastructurale voorzieningen treffen in opvang voor ambtenaren;
- C 1 Inkoopbureau inschakelen ter ondersteuning van inkoop- en aanbestedingstrajecten.

Financiën

In de artikel 12 periode is er een grote nadruk geweest op het financiële beleid vanuit het management. Naast de ontwikkeling op het gebied van beleidscontrol zullen er verbeteringen moeten worden doorgevoerd om de organisatie financieel in control te krijgen. Een ander aspect betreft de financiële rechtmatigheid en dan vooral in het verlengde daarvan het sterker positioneren van administratieve organisatie en interne controle. Tot slot zal aandacht moeten worden besteed aan de verdere uitwerking van de financiële kaderstelling en het verstrekken van een overzicht van trajecten waarvoor de gemeente zich gaat inspannen om inkoopvoordelen te behalen.

Er is een proces in gang gezet om de financiële doelstellingen te behalen die zijn uit te splitsen in de volgende doelen:

Wat willen we bereiken

- A Een juist, volledig en tijdig inzicht in budgetten;
- B Een effectieve financiële administratie voor een juist en volledig overzicht van financiën;
- C Risicoafdekking door het borgen van rechtmatigheid;
- D Financiële kaderstelling actualiseren.
- E Inzicht verschaffen in de gerealiseerde inkoopvoordelen die gezamenlijk met inkoopbureau tot stand zijn gekomen.

Wat gaan we ervoor doen?

- A 1 Periodiek analyseren van de cijfers door de financieel consulenten in overleg met de budgethouders en budgetbeheerders;
Signalering van overschrijdingen of onderschrijdingen van € 10.000 worden via een collegeadvies aan het college voorgelegd.
- B 1 Mogelijkheid tot invoering van praktische vorm van verplichtingenadministratie heroverwegen;
- 2 Gebruik tussenrekeningen terugdringen, waardoor actualiteit van tussentijdse informatievoorziening kan verbeteren.
- C 1 Uitvoeren van procesanalyse en procesverbetering en de vastlegging daarvan in administratieve organisatie;
- 2 Uitvoeren van het interne controleplan door het borgen van interne controles binnen de reguliere afdelingen en door het zelf uitvoeren van de verbijzonderde interne controle gericht op het handhaven van de jaarlijkse goedkeurende accountantsverklaring voor rechtmatigheid;
- 3 Uitvoeren van audits ten aanzien van de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van de beleidsvoering en bedrijfsvoering, waaronder minimaal een doeltreffendheidonderzoek en een doelmatigheidsonderzoek conform de verordening ex artikel 213a van de Gemeentewet.
- D 1 Aanpassen financiële verordening;
- E 1 Informatie verstrekken over trajecten groter dan € 25.000 waarvoor de Gemeente zich gaat inspannen om inkoopvoordelen te realiseren. Voor 2010 gaat het tenminste om de volgende trajecten:
 - Europese aanbesteding leerlingenvervoer
 - Het regionaal in kopen van inburgeringstrajecten zowel bij het ROC als Vluchtelingen&Nieuwkomers Gelderland Zuid.

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Besluitvorming

BESLUITVORMING.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 6 oktober 2009;

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten
De algemene wet bestuursrecht, het provinciaal Beleidskader Financieel toezicht.

BESLUIT:

1. De programmabegroting 2010 vast te stellen.
2. In te stemmen met de meerjarenraming 2011-2013
3. In te stemmen met het streven naar een weerstandsratio van 1,0 uiterlijk te bereiken in 2013.
4. In te stemmen met de als bijlage opgenomen begrotingswijziging, waarin de financiële effecten van de septembercirculaire 2009 en de correctie van de opbrengst OZB worden verwerkt.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 12 november 2009
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

***Programmabegroting 2010
en
Meerjarenraming
2011-2013***

Begrotingswijziging

BEGROTINGSWIJZIGING

BEGROTINGSWIJZIGING							
Gemeente Neder-Betuw Provincie Gelderland				begrotingsjaar		2010	nr. 1
De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:							
Programma	Omschrijving programma	LASTEN		BATEN		verhoging van de verwachten baten	verhoging van de te verwachten baten
		Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming		
	I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar						
P1	Bestuur en Burger		0				
P2	Openbare Orde en Veiligheid						
P3	Openbare Ruimte						
P4	Economie						
P5	Scholing en Vorming		0				
P6	Welzijn en Cultuur		80.960				
P7	Zorg, Werk en Inkomen		126.284				
P8	Bouwen en Milieu						
	Algemene dekkingsmiddelen					193.995	
	Mutaties reserves						
	Saldo van rekening					13.249	
	TOTALEN		207.244	0		207.244	0
Volgnummer	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten		
	II. Investerings/Balansmutaties						
Toelichting op de begrotingswijziging							
Financiële consequenties n.a.v. de septembercircularis 2009 en correctie 1% OZB							

